

DUBEN 1997 • ROČNÍK XLVIII • 35 Kč

modelář a modely 4

ČASOPIS PRO VŠECHNY MODELÁŘE

ISSN 0322•7405

▲ Podle plánu uveřejněný v Modeláři si žák Ondřej Plaček postavil pro soutěže v kategorii P30 model NANCY. Výběr i létání bylo úspěšné, což dokazuje třetí místo v žebříčku za rok 1996.

▲ RC maketa Grunau Baby v měřítku 1 : 4 o rozpětí 3400 mm a hmotnosti 2400 g létá „jako živá“, zvláště na svahu. Zanechává nezapomenutelné dojmy v duši svého pilota, kterým je Igor Welykyj z LMK Praha 213.

▲ Podle monografie, ale s vlastní konstrukcí postavili Ivo a Bronislav Růžičkovi z Přerova tuto polomaketu Fi - 156 STORCH. Model řízený RC soupravou PRO-MIX má rozpětí 3,8 m, hmotnost 15 kg, poháněn je benzínovým motorem o objemu 80 cm³.

▲ Školní RC model HERKULES jehož majitelem je Alexander Komárnický z Kežmaroku má trup zhotovený z tuzemského materiálu o délce 1100 mm, rozpětí 1300 - 1700 mm (podle křídla, které je v danou dobu k dispozici) a motor 3,5 cm³. Doposud nalétal 70 hodin s patřičným počtem vzletů a přistání, které vždy nebyly velmi měkké.

▲ Náš dlouholetý čtenář Franz Kubata z Ingolstadtu si pro své potěšení zhotovil polomaketu větroně RACEK 3 o rozpětí 2500 mm. Trup je z laminátu, křídlo ze Styroporu, potažené dýhou a zesílené uhlíkovými vlákny.

◀ Pan Ladislav Šos z MK Klatovy si na letošní dmychadlový mítink pořádaný stejným klubem ve dnech 24. a 25. května postavil model HARPOON ze stavebnice firmy Bosák modeling products. Model o rozpětí 1440 mm pohání dmychadlo Dynafan a motor PICO 45DF.

OBSAH

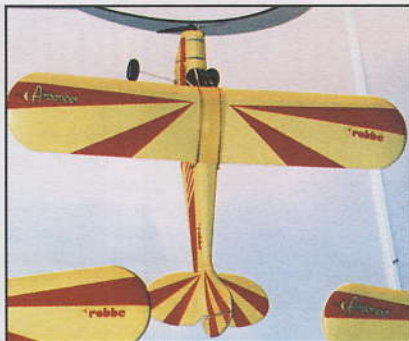
48. mezinárodní veletrh hraček, modelů a modelářských potřeb v Norimberku (2) 2, 3, 4, 5
 Modelářská výstava LMK Praha 8 6, 7
 Lodě, loďky, lodičky - škola lodního modelářství (3) 8, 9
 11. mistrovství světa raketových modelářů 10, 11
 Historie klubu brandýských modelářů 12, 13
 Setkání příznivců IPRO klubu 13
 Balzový kluzáček BLECHA 2 14, 15
 Modelářské motory a jejich problematika (2) 16
 Poznáváme leteckou techniku - AVIA BH-1 17, 18, 19
 RC motorový letecký model Dominik 20, 21, 22
 Zásilková služba čtenářům - plánky (aktuální nabídka) 23
 Do kalendáře 24, 25
 Rady začínajícím. Jak si nezničit řídicí servo u RC automobilů 26
 Pomáháme si 27
 Dopravní vojenská vozidla Studebaker 28, 29, 30
 Zajímavé modely 30, 31
 Norimberk 1997 32, 33, 34, 35
 Jak vyzrát na epoxid? 35
 Zajímavá zpráva z moravské metropole 36
 Dráhové modely jedou dál 37
 Automodelářský občasník 38, 39
 Novinky pro Vás 40
 První pára 1997 40

CONTENTS

48th Nuremberg International Toy Fair with a special show of modelconstruction kits and hobby crafts (2) 2, 3, 4, 5
 Exhibition of Models LMK Praha 8 6, 7
 Ships, boats, small boats - the school of the Boatsmodel (3) 8, 9
 11. World Championship Rocketmodellers 10, 11
 History Modeliclubs of Brandýs (CZ) 12, 13
 Meeting friends of to IPRO club 13
 Balsa Aero Glide BLECHA 2 14, 15
 Model engines and theirs problems (2) 16
 Acquainted with Aircraft technics - AVIA BH-1 17, 18, 19
 RC Engines Modelaircraft Dominik 20, 21, 22
 Mail-order firm our readerships 23
 In the Calendar 24, 25
 Advice to the beginners. How indestructible driving Servo by RC Modelcars 26
 Our help 27
 Armament cars Studebaker 28, 29, 30
 Interesting models 30, 31
 Nuremberg 1997 32, 33, 34, 35
 How to the better Epoxy? 35
 Interesting information of Moravian city 36
 Cours Model cars go further on Information magazine for Modelcars („from time“) 38, 39
 Novelities for you 40
 First „Steam“ 1997 40

INHALT

48. Internationale Spielwarenmesse Nürnberg mit Fachmesse Modellbau, Hobby und Basteln (2) 2, 3, 4, 5
 Modellbau Ausstellung LMK Praha 8 6, 7
 Schiffs, Schiffchens, kleine Schiffchens - Schule Schiffmodellbau (3) 8, 9
 Weltmeisterschaft Raketenmodelleur 10, 11
 Die Historie Modellklub aus Brandýs (CZ) 12, 13
 Die Begegnung der Förderes IPRO Klub 13
 Balsa Wurfgleiter BLECHA 2 14, 15
 Modellier motoren und ihre Problematic (2) 16
 Wir erkannten die Flugtechnik - AVIA BH-1 17, 18, 19
 RC Motorflugmodell Dominik 20, 21, 22
 Die Suendungdienst für der Lesers unseres Magazin 23
 In der Kalender 24, 25
 Der Ratschlag der Anfängers. Wie nicht vernichtenb sich, Regelservo bei RC Automodellen 26
 Wir helfen Sich 27
 Militärische Transportfahrzeuge Studebaker 28, 29, 30
 Interessanten Modellen Nürnberg 1997 30, 31
 Nürnberg 1997 32, 33, 34, 35
 Wie ausreifen auf Epoxyd? 35
 Interessant Bericht aus mährische Grosstadt 36
 Die Fahrbahn Automodellen fahren weiter 37
 Informations Zeitschrift für Automodelleur („zeitweise“) 38, 39
 Neuheiten für Sie 40
 Erste „Dampf“ 1997 40

48. mezinárodní veletrh hraček, modelů a modelářských potřeb v Norimberku (2) 2

48th Nuremberg International Toy Fair with a special show of modelconstruction kits and hobby crafts (2)

48. Internationale Spielwarenmesse Nürnberg mit Fachmesse Modellbau, Hobby und Basteln (2)

Balzový kluzáček BLECHA 2 14
 Balsa Aero Glide BLECHA 2
 Balsa Wurfgleiter BLECHA 2

Modelářská výstava LMK Praha 8 6
 Exhibition of Models LMK Praha 8
 Modellbau Ausstellung LMK Praha 8

Lodě, loďky, lodičky - škola lodního modelářství (3) 8

Ships, boats, small boat - the school of the Boatsmodel (3)
 Schiffs, Schiffchens, kleine Schiffchens - Schule Schiffmodellbau (3)

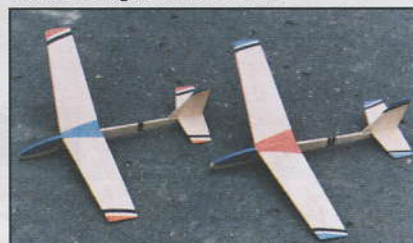
11. mistrovství světa raketových modelářů 10

11. World Championship Rocketmodellers
 11. Weltmeisterschaft Raketenmodelleur

TITULNÍ SNÍMEK

Libeňský modelářský klub uspořádal další ročník svojí výstavy modelů. Mezi návštěvníky byli modeláři, rodiče s dětmi, pražští i mimopražští návštěvníci. O jedné z mála nekomerčních modelářských výstav si můžete přečíst malou reportáž na stránkách tohoto čísla.

Foto: Václav Stejskal

Rady začínajícím. Jak si nezničit řídicí servo u RC automobilů Advice to the beginners. How indestructible driving Servo by RC Modelcars Der Ratschlag der Anfängers. Wie nicht vernichtenb sich, Regelservo bei RC Automodellen 26

Pomáháme si Our help Wir helfen Sich 27

Norimberk 1997 Nuremberg 1997 Nürnberg 1997 32

První pára 1997 First „Dampf“ 1997 Erste „Dampf“ 1997 40

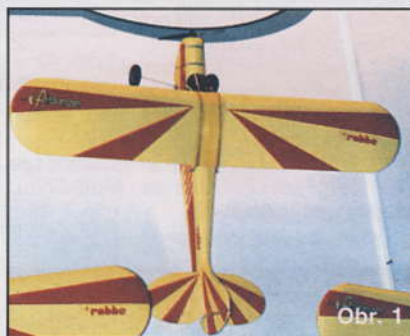
48. mezinárodní veletrh modelů v Norimberku

(2) Toto pokračování navazuje na úvodní článek z č. 3/97. U nás dobře známá firma ROBBE nabízí novinku, stavebnici téměř hotového modelu Airdancer, jehož veškeré díly jsou zhotoveny z pěnového polystyrenu tvarovaného ve formách. Model pro své dokončení potřebuje osadit hotovou směrovkou, výškovkou a křídlem. Součástí stavebnice je pohonná jednotka, kterou tvoří elektromotor Mabuchi RS 550 SH, umístěný společně s elektronickým spínačem v plastikovém držáku. K této jednotce patří i zajímavě řešený vrtulový komplet, který má kyvné uložení vrtule. Základní probarvení konstrukčního materiálu je světle žluté. Na plochy děleného křídla a trupu je dodána samolepící probarvená fólie. K řízení modelu postačuje dvoukanálová RC souprava, ovládající směrovku a spínač motoru.

Technická specifikace: rozpětí 1400 mm, nosná plocha 39,6 dm², letová hmotnost se sedmi NC akumulátory je ca 1500 g. Montážní doba je jedna až dvě hodiny (obr. 1). Firma tradičně nabízí nové modely vrtulníků, letos jich bylo šest, z toho dva cvičné pro různý stupeň pilotáže a čtyři soutěžní. Společným znakem nabízené produkce je stavebnicový systém umožňující osazení několika druhů mechanických kompletů podle výběru zákazníků. Nyní stručně k jednotlivým typům.

souprava FC-16 se čtyřmi servy a nebo jiná obdobných vlastností. Technická specifikace: průměr hlavního rotoru 1200 mm, zadního 225 mm, délka 1100 mm, výška 410 mm, letová hmotnost 3400 g. Pro pokročilé piloty je určen sportovní typ vrtulníku Futura Super Sport vyznačující se smíšenou konstrukcí z kovů a plastických hmot. K pohonu slouží

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

První v řadě je Moskito Sport, cvičný model pro nácvik sestavy kategorie F3C. Částečný dvoudílný, umělohmotný plášť je nasazen na mechanické části vrtulníku. Společným konstrukčním základem obou částí je předchozí typ Moskito Basic. Díly mechanické části jsou provedeny v kombinaci kovů a plastických hmot. Motor o objemu 7,5 cm³ umožňuje nacvičování všech figur. Základní pohonnou jednotkou je motor Super-Tigre GS 45 ABC s laděným tlumičem výfuku a nuceným vzduchovým chlazením, alternativně lze použít motory Enya Super Sport 50 BBH nebo Super-Tigre 50. K ovládní je potřeba RC

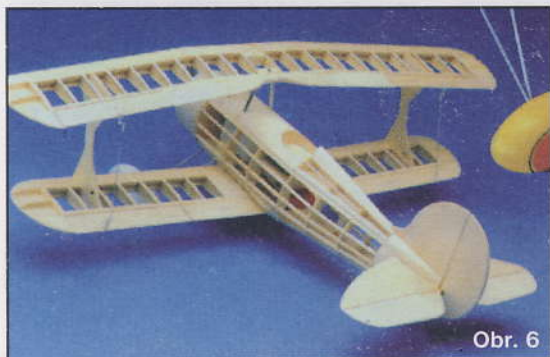
Obr. 5

motor Webra 60 ABC s laděným tlumičem výfuku Novarossi 50. Převod je proveden dvoustupňovým převodem s ozubeným řemenem.

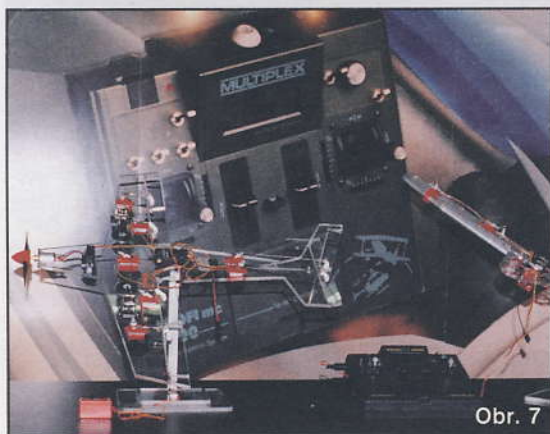
Dva vrtulníky Futura-Royal a Jet-Ranger 111 Futura vynikají špičkovým zpracováním, sklolaminátovým vyztu-

ženým trupem. Výrobce dává možnost výběru dvou mechanických kompletů Futura Mechanik a Futura Contest v případě prvním a tři mechanických kompletů Futura Contest, Futura Mechanik a Futura Trainer v případě druhém. Pohonnou jednotkou v obou případech je motorový komplet Super-Tigre 90 (14,73 cm³) vybavený tlumičem hluku, spojkou, ozubeným převodem s řemenem, motorovým ložem, drobným a spojovacím materiálem. Nutno říci, že vzorem pro druhý model byl ve světě známý vrtulník firmy Bell, a to Jet-Ranger III (obr. 2). Společná technická data: průměr hlavního rotoru 1500/1600 mm, délka 1490 mm, výška 450 mm. Hmotnost je ovlivněna podle druhu použitého mechanického vybavení. Za zmínku stojí, že zadní rotor je vyroben s vysokou přesností obrobením na CNC strojích. Pro předposlední model z řady bylo použito jako vzoru německého vrtulníku BK 117 vyráběného firmou MBB ve spolupráci s japonským koncernem Kawasaki. Od předchozích typů se liší svými rozměry: hlavní čtyřlístový rotor má zhruba Ø 1800 mm na zemi, délka stroje je 1980 mm, výška 600 mm. Hmotnost dle mechanické výbavy. Poslední z řady je model Hughes 300 C („bublinová“ kabina) zhotovený podle stejnojmenného originálu při použití mechaniky Futura - Mechanik s osazením ZG 22. Kromě motoru Super-Tigre 90 lze použít výkonově odpovídající motor čtyřdoby.

Nabídka firmy je složena jako víceúčelová pro různé druhy modelářské činnosti. Pro lodní modeláře, zejména mládež jsou určeny plachetnice a jachty. Motorovou jachtu představuje hotový RC model Laser (obr. 3) poháněný elektromotorem. Součástí dodávky je elektromotor řady 380 a součástí potřebné k ovládní kormidla. Technická data: délka 560 mm, šířka 195 mm a výška 190 mm, hmotnost včetně přijímače a akumulátorů je 1000 g. RC soupravu a zdroje (i pro pohon) je možno objednat zvlášť jako Control - Set (obr. 4), jehož základem je nová souprava Attack DR pro

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

dvě ovládané funkce. Model vlečného člunu ODIN byl nabízen bez upřesněných technických údajů (obr. 5). Nabídka firmy obsahuje též široký sortiment náhradních dílů, příslušenství a pomocného materiálu pro všechny druhy prodávaných produktů.

Nabídka firmy MULTIPLEX byla zajímavá modelem celobalzového technicky propracovaného dvouplošníku Great Lakes dodávaného ve stavebnici obsahující téměř dokončené díly bez potahu. Pro létání stačí i malé plochy letišť. Technická data: rozpětí horního křídla 1170 mm, dolního 1060 mm, nosná plocha 36,5 dm². Model lze osadit dvoudobým motorem o objemu 6,5 až 7,5 cm³ nebo čtyřdobým o objemu 8,5 cm³. Hmotnost podle použitého vybavení. Ovládaný jsou směrovka, výškovka, křídélka a motor. Hlavní díly jsou vyměnitelné. Celkové pojetí je patrné z obrázku 6. Pro názornost byla předváděna novinka – RC souprava Profi mc 4000 ve dvojím vybavení. První jako Sender Set (vysílač + přijímač), druhá v provedení International Komplet Set obsahující kompletní vybavení včetně čtyř kusů servů Profi mc. Souprava se dodává včetně transportního kufru. Poslední z typů je určen pouze pro vývoz. Na připojeném snímku je souprava zachycena společně s funkční maketou modelu zhotovenou z plexiskla (obr. 7). Zájemcům o velké modely byl nabízen model Big Lift (snímek v minulém čísle Modelář a Modely) určený pro velmi zkušené modeláře k vlečení větroňů nebo jako propagační model ke shazování bonbonů či fotografování z ptáčích perspektiv. Model sám nebyl úplnou novinkou, protože jeho první verze vznikla v polovině 70let. Od té doby byl postaven v několika verzích. Dodávaný model má technická data: rozpětí 2225 mm, délka 1620 mm, nosná plocha

79,30 dm², plošné zatížení 62 g/dm², letová hmotnost podle použitého motoru přes 4900 g. Motor může mít různý objem: dvoudobý přes 15 cm³ nebo čtyřdobý přes 20 cm³. Řízené funkce: směrovka, výškovka, motor. Na přání i funkce další. Konstrukce je provedena z balzy a překližky, doplněna hliníkovými díly.

Poměrně rozsáhlá nabídka u nás známé japonské firmy KYOSHO Corporation se zastoupením v Německu, měla kromě běžně vyráběných výrobků též novinky, zahrnuté do nového, souborného katalogu. Nejzajímavější z této nabídky byl vrtulník Concept 60 SR „METAL FRAME“. Již z názvu plyne, že pro výrobu šasi bylo použito duralových dílců přesně obroběných na CNC strojích. V místech, kde jsou uložena valivá ložiska je provedeno zesílení a vlastní otvory jsou přesně obroběny. Takto zhotovená nosná kon-

strukce je prostorově tuhá a pevnostní parametry jsou stále. Podrobnosti jsou patrné z obrázku 8. Technická data: délka 1400 mm, výška 470 mm, průměr hlavního rotoru 1500 mm, zadního 260 mm. Převody 9,8 : 1 : 5,4; pohon zajišťuje motor Webra 61 v provedení HELI včetně příslušenství. Pohotovostní hmotnost 4500 g. Z celkové nabídky je zřejmé, že produkce je orientována na modely všech druhů a je u nás dobře známa.

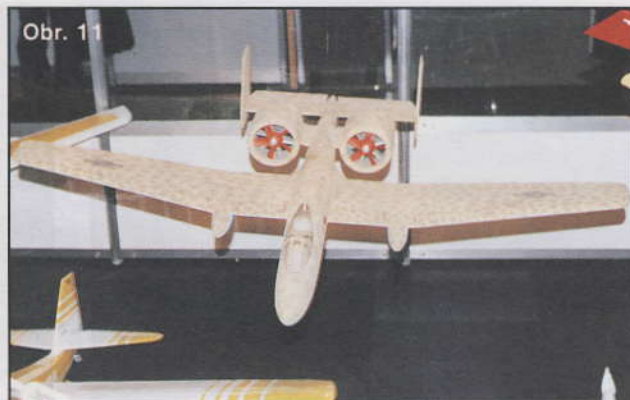
Z poměrně málo zastoupené nabídky raketového modelářství nás zaujal pan Robert Klíma a jeho stánek, který ve své nabídce měl vše co může modelář v této specializaci potřebovat (obr. 9). Jde o produkci americké firmy QUEST. Majitel firmy ví o čem mluví. Je dlouholetým raketovým modelářem, v minulosti několikanásobným mistrem Německa, mistrem Evropy a vicemistrem světa. Nabízená

Obr. 9

Obr. 10

Obr. 11

produkce je přehledně uspořádána v katalogu. Obsahuje 25 modelů raket včetně příslušenství a motorů. Katalog názorně uvede zájemce do tajů této moderní modelářské kategorie. Kladem je též názorné vysvětlení funkce rakety, motoru a jednotlivých fází letu modelu rakety.

Firma RÄBEL představila ve své expozici celkem sedm modelů převážně určených pro mládež, u nichž bylo použito konstrukčního systému ALL-SANDWICH. Výhodnost této konstrukce umožňuje snížit hmotnost při zvýšené pevnosti. Pro názornost můžeme uvést novinku firmy, kterou je cvičný, ale výkonný RC větroň nebo elektrolet pro svahové létání – Allround. Jde o hotový model, zpracovaný dříve popsanou technologií. Technická data: rozpětí 2060 mm, plošné zatížení 29 g/dm², vlastní hmotnost 600 g, použitý profil E 193 mod., verze elektroletu s motorem Speed 600 a 7článek 1400 mAh má pohotovostní hmotnost 1280 g. Obě verze mají nosnou plochu 44dm². Na obrázku č. 10 jsou vidět obě provedení přidě.

Německá firma AERO-NAUT u nás málo známá, přišla na trh s novinkou v oblasti alternativního pohonu modelů letadel. Jde o nové modelářské proudové motory (Impeller) TURBO-FAN 500 a 1000. Oba typy a jejich modifikace rozšiřují možnosti modelů s elektrickým pohonem, protože v obou případech je turbína poháněna elektromotorem Johnson 6421 s desetičlánekovou baterií. Lze použít i jiný motor do vnějšího průměru 37,5 mm. Proudové motory obou velikostí jsou prodávány jako stavebnice a jejich montáž je rychlá. Technické parametry typu TURBO-FAN 1000: průměr vnějšího

pláště 110 mm, průměr vnějšího pláště komory 91 mm, vnitřní průměr komory 90 mm, počet listů rotoru 5, počet rozvodových listů statoru 6, hmotnost 56 g. Výstupní statický tah max. 17,5 N při příkonu 800 W. Plášť motoru je vytvarován z pěnového styrenu a upevňuje se do konstrukce modelu držákem z překližky s vlepením do drážky. Na snímku 11 je model se dvěma pohonnými jednotkami, na dalším (obr. 12) je patrná konstrukce

mu válce 23,7 cm³. Má obchodní označení 1057 a provedení s palivovým čerpadlem je označeno 1057P. Technická specifikace: zdvih 30 mm, vrtání 31,2 mm, počet otáček 1800–9500 ot./min. Výkon motoru činí 3,95 PS/2,9 kW. Hmotnost motoru s RC karburátorem bez čerpadla činí 866 g v provedení GFS. Vložka válce je z oceli, píst z lehké slitiny je opatřen jedním pístním kroužkem. Kliková hřídel valivě uložená má vrtulovou část ukončenu závitem M8. Druhým motorem je typ Speed 61–P5 F HELI o objemu válce 9,95 cm³. Technická specifikace: zdvih 22 mm, vrtání 24 mm, otáčky 2200–18000 ot./min., výkon 2,3 PS/1,7 kW, hmotnost 565 g s karburátorem RC Promix II (sání Ø 9,5 mm). Vložka válce je ocelová, píst z lehké slitiny, opatřený jedním kroužkem. Motor je vyráběn v palcovém a metrickém provedení. To se projevuje hlavně v rozměrech a ukončení klikové hřídele, která je valivě uložena (obr. 13). Poslední novinka – motor Speed 35 F HELI – má zdvihový objem 5,71 cm³. Technická specifikace: zdvih 19,5 mm, vrtání 19,3 mm, otáčky s RC karburátorem 2800 – 19000 ot./min. Vložka válce ocelová, píst z lehké slitiny osazený jedním kroužkem. Kliková hřídel valivě uložena má rozměry v mm, ale vrtulová část je ukončena závitem 1/4". Celková hmotnost 268 g.

Rozsáhlou nabídku modelářských motorů uvedla italská firma OPS. První skupinu tvořilo pět kusů motorů pro modely aut buggy ve třídě do objemu válce 3,5 cm³. Z této pětice byly novinkou typu OP 8759HF a OP8759 oba o objemu válce 3,5 cm³. Mají zesílenou klikovou hřídel na Ø13 mm, vyrobenou s nástav-

Obr. 13

„dmychadla“.

Povšimněme si nyní nabídky výrobků úzce souvisejících s modelářskou činností vůbec. Jde o motory, které k naší radosti, modely hýbou, ženou je vzhůru, ale někdy i k zemi.

První z firem, u nás dobře známá, je WEBRA, která kromě běžně inovované produkce v počtu jedenadvaceti typů různých motorů nabízela též tři úplně novinky. Je to typ Racing 145 F AERO o obje-

Obr. 12

Obr. 14

Obr. 15

cem pro spojku z jednoho kusu. RC karburátor je opatřen mohutným čističem vzduchu. Předchůdcem obou typů byl motor OP 8847, který v letech 1994 a 1995 vyhrál evropské a světové mistrovství ve třídě 1 : 8. Další skupinou motorů této firmy je šest motorů pro okružové RC modely. Jde opět o motory o objemu válce od 2,5 do 3,5 cm³. Výrobce (na konstrukčním základě typu OP 8834 - 3,5 cm³, který v roce 1994 až 1995 vyhrál světové mistrovství) vyrobil novinku 1997, a to typ OP 8800 - 3,5 cm³, Super Car. Má opět zesílenou klikovou hřídel na Ø13 mm vyrobenou vcelku pro nasazení spojky, sedm přefukových a dva výfukové kanály. Typ OP 8759 HF a typ OP 8800 na obrázku 14. Pro motory má výrobce k dispozici potřebné laděné tlumiče výfuku.

Pro lodní modeláře firma vyrábí celkem 10 typů motorů v různých obsahových třídách. Typ OP 8873 se umístil dobře na mistrovství světa juniorů a seniorů v roce 1994. Od tohoto typu odvozená novinka OP 8876 se zvětšeným chlazením a laděným výfukem je na obrázku 15. Dvě novinky v objemové třídě 6,5 cm³ a 7,5 cm³ jsou typově označeny OP 8671 a OP 8711. Obě mají lineární řízení otáček RC a laděný tlumič výfuku. Obsažnou produkci pro modely letadel má rozdělenou na vrtulníkové motory, a dále pak na motory pro modely plynářské. Novinkou je motor pro upoutané modely typu OP 8128 - 2,5 / 15 SL o objemu válce 2,5 cm³ se škrtkou jehlu karburátoru umístěnou mimo karburátor (obr. 16).

Neúplnou produkci motorů MVVS nabízela ve svém katalogu firma Ikarus. Motory ani příslušenství vystaveny nebyly, lze pouze říci že ke škodě věci.

Na obzoru se objevil nový výrobce modelářských motorů zatím s objemem válců do 10 cm³. Protože jde o produkt z Asie má samozřejmě název tygr resp. Tiger Shark (tygří žralok), tentokrát z Číny. Provedení se v ničem neliší od produkce jiných výrobců, ale bude postrádat tradici. Pokud ale udrží tempo nástupu, můžeme se těšit na zajímavé výrobky (obr. 17).

Pro modeláře zabývající se stavbou velkých modelů připravila kanadská firma QUADRA-AERROW novinku označenou Q400 s níž půjde na trh v letošním roce. Motor o objemu válce 37,7 cm³ lze dodávat ve třech verzích. Ve všech třech případech jde o svislý, stojatý jednoválec s klikovou hřídelí valivě uloženou, utěsněnou hřídelovým kroužkem. Válec z lehké

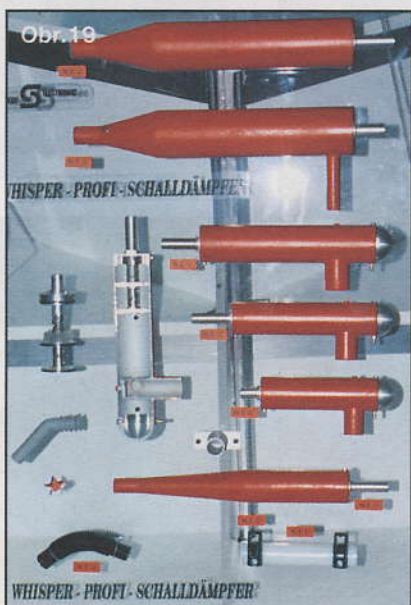

Obr. 16

slitiny má vnitřní plochu opatřenou tvrdochromem. Směs je nasávána přes karburátor Walbro a rotační šoupátko do klikové skříně z boku. Výfuk je boční, dvoustupňový, opatřený prepážkou proti průslehu plamene. Pist z lehké slitiny má vypouklé dno a je opatřen dvěma pístními kroužky. Motor má minimální vibrace. Typ Q400 M má zapalování jiskrové se zdrojem proudu Magneto. Palivem je benzín s olejem. Hmotnost 1,89 kg. Typ Q400 B opět s jiskřivou svíčkou má jako zdroj

Obr. 17

Obr. 19

Obr. 18

proudu pro zapalování baterii, hmotnost je snížena na 1,45 kg. Třetí typ Q400 G-GFS je se žhavicí svíčkou. Palivem je směs metanolu a oleje. Hmotnost činí 1,45 kg. Výkon motorů je 2,87 kW při 8100 ot./min. případně 1,99 kW při 5400 ot./min. Všechny tři typy mají rozměry 152 x 127 x 127 mm. První dva typy jsou ve výrobě, zbývající se připravuje. Motorářskou specialitou je ovšem čtyřdobý tríválec o objemu válců 75 cm³ - SAITTO FA 450 R3-D. Hvězdicový motor má zapalování žhavicí svíčkou a spodem řízené ventily. Technická specifikace: vrtání 3 x 34 mm, zdvih 3 x 27,6 mm, otáčky v rozsahu 1200 - 8000 ot./min., výkon zhruba 5,5 PS s použitím vrtulí rozměru od 21 x 10" do 24 x 10". Všechny tři válce mají vnitřní plochu tvrdě chromovanou - AAC. Spotřeba činí 60 cm³/min. Rozměry: délka 200 mm, průměr přes válec 250 mm (obr. 18).

Tlumiče hluku nebo jejich laděné verze (pipe) se dostávají do popředí zájmu nejen modelářů, ale i výrobců. Výsledkem je specializace této výroby.

Firma SIMPROP uvedla na trh rozšířenou produkci profesionálně vyráběných tlumičů výfuků pro motory různých kubatur od firmy WHISPER (obr. 19).

Závěr návštěvy nutí k zamýšlení jaký význam tento veletrh má, pomineme-li význam komerční. Především každý kdo projde celým výstavním pavilonem si rychle uvědomí, že modelářské zájmy, stručně zahrnuté pod jediný název hobby, byly postupně dopracovány do podoby rozsáhlého průmyslu, ve kterém se uplatní, v celém rozsahu, rezerva lidského důvtipu, tvořivé invence, umu a kvalitní práce bez ohledu na hranice mezi zeměmi.

Veletrh jsem v minulosti navštívil několikrát, ale letos poprvé jako redaktor nezávislého modelářského časopisu. Z pohledu této nezávislosti se musím zabývat otázkou co nového nám veletrh ukázal a kam se tato zprůměrná tvůrčí činnost ubírá. Z tohoto pohledu je celkem zanedbatelné kolik co stojí, co si mohu koupit levněji zde, jinde v Evropě, u nás, nebo co je pro mne cenově nedostupné, protože ekonomika v různých zemích je prostě taková jaká je. Při této příležitosti si uvědomuji, že jsem modelář, byl jsem kdysi u toho a chci u toho zůstat i nadále. Z tohoto důvodu se těším na novinky a doufám, že vy modeláři a čtenáři také.

Václav Stejskal

Foto: V. Stejskal, archiv redakce

MODELÁŘSKÁ VÝSTAVA

Libeňský modelářský klub uspořádal tradiční výstavu modelů. Tentokrát (8. až 9. února) hostil výstavní exponáty a návštěvníky společenský sál v areálu pražského Masarykova nádraží. Výhodou tohoto místa bylo jednak umístění prakticky v centru hlavního města, jednak snadná dostupnost městskou hromadnou dopravou, navíc motorizovaní návštěvníci mohli pohodlně a bezplatně zaparkovat přímo v místě výstavy. Nosnou část výstavy tvořily modely členů LMK Praha 8, který je nejstarším modelářským klubem v republice a podle dostupných informací i v Evropě, neboť byl založen v roce 1924! V současné době je v jeho řadách

kolem třiceti modelářů, včetně tří členů reprezentačního týmu ČR v leteckomodelářské kategorii F3B – Pavel Marek, Jiří Srba, Václav Bláha. Ve zvláštní expozici byla umístěna souprava potřeb pro špičkové reprezentační létání, včetně pěti kusů mistrovských modelů (obr. 1 - viz strana 7). Z obrázku jsou patrné zejména letecké modely, dva elektrické navijáky a použité RC soupravy. Libeňský klub, jehož předsedou je v současné době Mgr. Jiří Kohout, se zabývá především leteckomodelářskými kategoriemi F3B a F3F, a i když jeho členové dosahují výborných výsledků má i tento klub pochopitelně stejné problémy jako jiné podobné kluby.

Na výstavě byly prezentovány exponáty z různých oblastí modelářství a tak není divu, že po oba dva dny byla hojně navštěvována modeláři, rodiči s dětmi i dospívající mládeží. Své modely zde vystavovali členové LMK Praha 4, členové klubu Merrimack club Praha i jednotlivci. Členové z klubu Merrimack se zabývají stavbou funkčních loďních modelů, především pak maket válečných plavidel. S těmito plně funkčními plavidly předvádějí (na vodních plochách) ukázky námořních bitev, včetně pyrotechnických efektů. Na obrázku 2 je část modelů předsedy „Merrimacku“ (Miroslav Nový). Z vylodovacího plavidla Froš (měř. 1 : 50) právě vyjíždějí přepravované tanky. Model Froš je dlouhý 1800 mm a prakticky zcela funkční. O tom, že je schopný plavby snad ani nemusíme mluvit, plavidlo může simulovat střelbu palubních zbraní, je schopno provádět hladinové manévry, dávat zvukové signály palubní sirénou, má funkční signalizační a poziční světla a také světlomety, z vrat přepravního prostoru je schopno vylodit se pět tanků. Dalším hezkým modelem byl také torpédový člun, který může vystřelit dvě funkční (kromě skutečné nálože) torpéda. Model (obr. 3) má délku 1000 mm, šířku 240 mm, výška nad hladinou 240 mm. Zajímavým byl i model torpéda vlastní konstrukce M. Nového a jistě si jej představíme v některém z dalších čísel podrobněji.

Nicméně výstavě dominovaly především letecké modely. Americký konstruktér firmy Convair Aeronautical (pan W. S. Evans z Lajoly v Kalifornii) vyprojektoval a vyrobil amatérské jednomístné letadlo, které vzletlo v roce 1968. Maketu tohoto letounu v měřítku 1 : 3 zhotovil Antonín Čermák z Prahy podle dokumentace zve-

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

řejněné v časopisu Modelář a upravené Janem Bencem a Karlem Svobodou z Havlíčkova Brodu. Model s rozpětím 2290 mm, délkou 1655 mm je výrazně odlehčen pro použití motoru MVVS 12,7 cm³, a jeho hmotnost je 4800 g. RC soupravou se ovládá výškovka, směrovka, křídélka a motor (obr. 4). Hezky provedeným letadlem byl AT-6 TEXAN pro třídu F4C, vystavený Václavem Pacitem. Pěknou předváděcí maketu La-vočkin La-7 vystavoval Bohumil Sova (její hezký snímek jsme vám přinesli v č. 1/97). Nechyběly ani populární elektrolety. Na snímcích vám přinášíme dva

Skupina RC automobilů.

RC model AT-6 TEXAN pro kategorii F4C. Maketa amerického letadla - rozpětí 1990 mm, délka 410 mm, hmotnost 5500 g.

z různých kategorií. Solitaire - F5B/10 - je dodáván na trh ve stavebnici a jeho majitel (p. Gribel) s ním získal 1. místo na loňské soutěži v Jihlavě. Rozpětí 1700 mm, délka 1000 mm, hmotnost 1400 g (obr. 5). Druhý elektrolet (obr. 6) je určen pro kategorii F5D. Model od modeláře Rešátka je dlouhý 600 mm, rozpětí má 820 mm a hmotnost 500 g.

Výstavu navštívilo i mnoho mimopražských návštěvníků a pořádající klub i přivzání hosté odvedli dobrý kus práce propagující ušlechtilou modelářskou činnost, zejména vezmeme-li v úvahu práci dobrovolnou a neplacenou. Za to jim patří dík všem, kterým je modelářina blízká. Nezbyvá než se těšit na další ročník libeňské výstavy.

Václav Stejskal

Foto: L. Putz a autor

Dioráma „Bojiště“ v měřítku 1 : 72 postavil „neznámý“ teprve devítiletý modelář.

PG GERASIS

Výhradní zástupce německé firmy

- Laminovací pryskyřice
- Plnidla
- Skelné, kevlarové, uhlíkové tkaniny, rovingy
- ...a ostatní materiál
- a pomůcky k laminování

Ceník zašleme proti obálce s vaší adresou a 10 Kč známkou
PG Gerasis, O. Březiny 48,
790 01 Jeseník
tel., fax: 0645 / 411 855

(3) V dnešním pokračování seriálu o tom co vše patří do lodního (organizovaného) modelářství si přiblížíme část kategorie F. Představíme si skupiny F2, F4 - plovoucí makety skutečných lodí, skupinu F6 - předváděcí manévry družstva a skupinu F7 - předváděcí manévry jednotlivce. Základem všech těchto skupin (tříd) jsou modely stavěné podle skutečné předlohy (podle skutečných plavidel) v určitém měřítku (zmenšení).

Skupina F2 jsou modely - věrné napodobeniny - skutečných plavidel. Jejich soutěž je rozdělena na dvě odlišné části. V první jsou modely hodnoceny jako statické, obdobně jako v kategorii C; ve druhé části jde o slalomový kurz na trojúhelníkové trati, který každý model (soutěžící) absoluuje třikrát. Za statické hodnocení je možno získat maximálně 100 bodů, za vlastní bezchybnou jízdu pak rovněž 100 bodů. V současné době se započítává jedna nejlepší jízda, ale v jednání jsou změny tohoto pravidla. Slalomový kurz pro třídu F2 se jezdí mezi šesti brankami na trojúhelníkové trati. Celkový výsledek tvoří součet bodů za hodnocení a bodů za jízdu, možné maximum je tedy 200 bodů.

Skupina F2 je rozdělena do tří tříd podle velikosti modelů. Další dělení nastává ještě rozdělením na juniory a seniory. Jako junior může startovat závodník, který do 1. 1. následujícího roku (než se koná soutěž) nedosáhne věku 19 let. Juniorský závodník tedy může být v roce pořádání soutěže maximálně osmnáctiletý. Závodníci, kterým je 19 a více let startují ve věkové třídě seniorů. Podle velikosti modelů se skupina F2 dělí na tři třídy:

F2-A - modely maket do délky 900 mm včetně (měřeno přes všechno).

F2-B - modely maket v délce od 900 mm do 1400 mm včetně (měřeno přes všechno).

F2-C - modely maket v délce od 1400 mm do 2500 mm včetně. Pokud je však model postaven v přednostním měřítku 1 : 100 může maximální délku překročit. Je to běžné u maket letadlových lodí, které ve skutečné velikosti mají délku přes 300 metrů a stokrát zmenšený model má délku překračující 3000 mm (3 m).

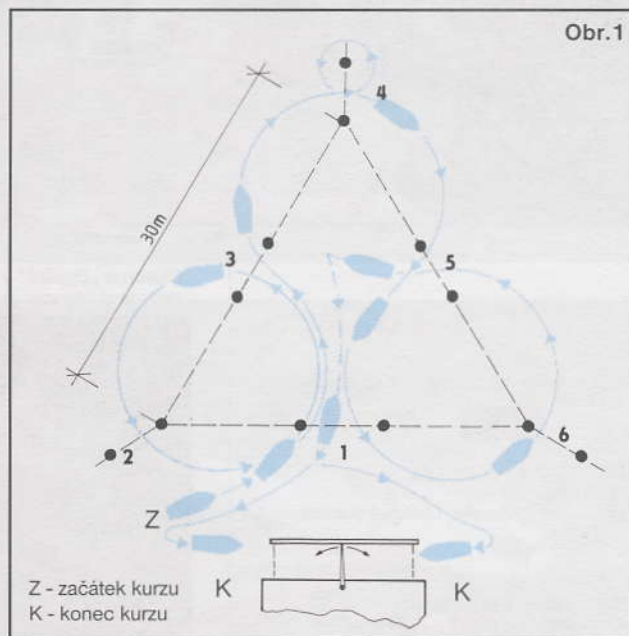
Statické hodnocení modelů tříd F2 musí být zásadně provedeno před jízdami zkouškami na vodě. Provádí se podle stejných kritérií jako hodnocení stavby modelů v kategorii C, pochopitelně vzhledem k časovému limitu pro tuto činnost nemůže být prováděno tak detailně. Rozdělení do čtyř kritérií hodnocení se zachovává. Kritérium **PROVEDENÍ** s maximem 50 bodů se týká kvality a čistoty práce a povrchových úprav. Zde se odebírají body za již starší a ne příliš kvalitně udržované povrchy a podobně. Kritérium **DOJEM** je v tomto případě spíše jakousi „nabídkou dne“, kde se posuzuje, jak na rozhodčího ten který model zapůsobí - 10 bodů. **ROZSAH** je ohodnocení pracnosti stavby a jejího rozsahu daného samozřejmě zvolenou předlohou. Maximum 20 bodů. Kritérium **SHODA SE STAVEBNÍMI PODKLADY** se při hodnocení modelů F2 namísto detailního proměrování omezuje spíše na shodnost s předloženým plánem, úplnost výstroje, „měřitkovost“ jednotlivých dílů výstroje, volby správných druhů materiálů a tónů barevného provedení. Je třeba vycházet z toho, že zatímco komise při hodnocení modelů tříd C má na svoji práci při větších soutěžích dva i více dnů, u F2 se tento čas „smrskne“ na jeden večer, prodloužený případně na větší část noci a to je vše. Přes to sku-

pina trochu zkušenějších rozhodčích větší dojde k spravedlivým výsledkům. Výrok rozhodčích je neměnný a soutěžící, i kdyby nebyl spokojen, nemá podle pravidel možnost proti hodnocení protestovat. Od letošního roku je provedena úprava v pravidlech, a dílčí (statické) hodnocení se soutěžícím nesdíluje. Dozví se jej až z celkových výsledků (hodnocení + jízda). Důvodem této úpravy je, aby soutěžící s vysokým statickým hodnocením netaktizovali a nevynechávali jízdy.

Vlastní jízdni zkoušky tříd F2 se jezdí na trojúhelníkové slalomové trati. Základem trati je rovnostranný trojúhelník o délce strany 30 m. Na vrcholech a ve středech stran jsou vytyčeny bójeji jednometrové branky. Schéma soutěžní dráhy je na obrázku 1. Trať pro třídy F2 a F4 je shodná. Branků je celkem šest. Branka č. 1 (přímo před platem), se projíždí celkem čtyřikrát, z toho jednou zpětným chodem - couváním. Branky č. 2 a 6 se projíždějí jednou, branky č. 3, 4 a 5 se projíždějí dvakrát. Po absolvování kurzu zajíždí model do přistávacího doku, kde musí v předepsaném obdélníku pro přistání zastavit a setrvat tři vteřiny v klidu, aniž by jej již závodník ovlivňoval radiovými povely. Přistávací dok je postaven tak, aby bylo možno jeho šířku plynule regulovat a pro každý model ji individuálně nastavit podle šířky trupu modelu, ke které se přičítá „tabulkový“ faktor. Tím je dosaženo stejných podmínek u různých velikých - širokých - plavidel. Šířka doku je například u třídy F2-A stanovena na 250 mm + šířka modelu, délka pak na 800 mm. Dok je uprostřed rozdělen otočnou upevněnou dorazovou lafkou, která dělí přistávací dok na levou a pravou stranu. Směr ze kterého se najede s modelem do doku je ponechán na libovůli soutěžícího. Jeho rozhodnutí může být ovlivněno napří-

◀ Atraktivní model francouzského křižníku „Richelieu“.

◀ Ve třídě F2-A soutěží s modelem „Mitgard“ Harry Kress z Německa.

Křižník „Geben“ již patří do třídy F2-C. Jeho autorem je J. Nowak z Ukrajiny.

Pohled na areál koupaliště v Bakově nad Jizerou, kde bude letos uspořádáno mistrovství světa.

klad směrem větru a vln. Čisté projetí celého kurzu včetně bezchybného přistávacího manévru přináší závodníkovi maximální zisk za jízdu – 100 bodů. V současné době se započítává do konečného výsledku na mezinárodních soutěžích jen jedna nejlepší jízda. Naši zástupci se ale snaží prosadit nový systém. Celkový výsledek za jízdní zkoušky by byl stanoven součtem bodů za dva lepší výkony ze třech možných jízd, případně průměrem ze dvou lepších jízd ke kterému by se do konečného hodnocení přičetl (to je beze změny) zisk bodů za statické hodnocení. Systém hodnocení se součtem dvou jízd se používá v České republice již tři roky a je s ním mezi závodníky všeobecná spokojenost. Systém součtu jízd nutí každého závodníka nejen dobře postavit svůj model, ale i pravidelněji trénovat jízdu na vodě. Na projetí celým kurzem trati včetně přistání v doku je stanoven časový limit 7 minut. Pokud v tomto čase model (soutěžící) jízdu nedokončí, započítávají se mu jen body za správně projeté branky v časovém limitu. Pokud se model při projíždění branek dotkne bóje odečítá se mu 1/3 z bodové hodnoty příslušné branky (např. branka č. 3 má hodnotu 9 bodů, při dotyku modelem bóje se uděluje pouze 6 bodů; branka č. 1 má při posledním průjezdu – zpětný chod – hodnotu 12 bodů, při dotyku pouze 8 bodů). Bójky jsou umístěny otočně, což umožňuje rozhodcům lépe sledovat průjezd modelu brankou. Při dotknutí se totiž bóje začne otáčet. Změny v pravidlech nyní umožňují aby byly na trati dva i tři modely současně, vyžaduje to však podstatné rozšíření počtu rozhodčích na startovišti, aby mohl být každý model řádně sledován.

Skupina F4 – modely podle skutečných vzorů plavidel postavené z průmyslově vyráběných stavebnic. Modely této třídy mohou být dobrou přípravou pro pozdější stavbu skutečných maket, stavěných z prvotních materiálů, ale tyto třídy se mohou dočkat velkého rozšíření, protože průmysl modelářských stavebnic zřejmě bude i nadále narůstat. Skupina F4 je rozdělena na dvě třídy: F4-A a F4-B.

F4-A jsou modely (napodobeniny skutečných plavidel) postavené z průmyslových stavebnic, u kterých se nehodnotí provedení stavby. Modely jsou na soutěžích hodnoceny pouze podle výsledku jízdy na slalomové trati stejně jako pro třídy F2 (viz obr. 1).

F4-B jsou obdobné modely, u kterých se před jízdami provádí hodnocení stavby a úplnosti. Pro „vzhledové“ hodnocení postačí

i obrázek z víka stavebnice, ze které byl model postaven. Pro konečný výsledek se počítá výsledek hodnocení s nejlepší jízdou.

Pro obě třídy je jednotně stanovena šířka přistávacího doku, která je 150 mm + šířka modelu. Obdélník do kterého musí při přistání zajet přídí je dlouhý 300 mm. Je možné, aby při jízdách byly modely vypuštěny na trať tak, že mohou být v jediném okamžiku na trati až tři.

Pro zájemce o F4 mohu doporučit podívat se po vhodných stavebnicích jak v Polsku, tak v Německu, kde je již velmi solidní výběr. Pro ty, kteří si netroufnou ihned na třídy F2 jsou „efčtyřky“ zárukou příjemného poježdění i soutěžního vyžití, je to v podstatě jedna z nejschůdnějších cest jak získat vzhledově věrný model plavidla. A možná, že vás to pak zláká i k samostatné stavbě.

Skupina F6/F7 – předváděcí programy.

Třída F6 je předváděcí program předváděný skupinou soutěžících s více modely.

Třída F7 je předváděcí program jednoho soutěžícího, který může ovládat jeden, ale i více modelů (např. několika RC soupravami).

Soutěže ve skupině F6/F7 se zúčastňují makety skutečných plavidel vybavené tak, že s nimi mohou soutěžící předvádět jejich činnost i jednotlivé funkce lodního vybavení v převáděcím programu. Každý soutěžící – nebo soutěžní družstvo – předvádí svůj soutěžní program dvakrát a lépe hodnocené předvádění (kolo) je konečným výsledkem. Mezi jednotlivými koly musí být dostatečně dlouhá přestávka (obvykle se jede další den), aby bylo možno modely opět připravit k novému předvádění – nabití všech potřebných pomocných zdrojů, nabití zbraní atd.

Hodnocení předvádění provádí pětičlenná skupina rozhodčích podle scénáře, který soutěžící předloží písemně před zahájením předvádění. Na celou akci – předvádění – má (mají) soutěžící maximálně 12 minut, včetně přípravného času. Pokud celý program v tomto limitu nestihne, není zbytek akce – po časovém limitu – již hodnocen.

Každý program (scénář) začíná předvedením základních funkcí plavidla – osvětlení, manipulace s kotvou, otáčení radarových antén, vytažení signálních vlajek, u vojenských plavidel ovládání dělových věží apod. Další program pak záleží jen a jen na fantazii a technickém umu soutěžících a na možnostech modelu. Oblíbeným tématem předvádění je havárie jedné lodi na které

vypukne požár. Pak následují záchranné práce s dalšími plavidly, hašení ohně hasičskou lodí, záchrana posádky v záchranných člunech, odlečení poškozeného plavidla do doků apod. Dalším oblíbeným tématem je předvádění rybolovu na moři. Rozvinutí a spuštění sítě, jejich vytažení s mrskajícími se rybkami, jejich zpracování na palubě do konzerv apod. Ve třídě F6 dost skupin předvádí námořní bitvy ve kterých je současně v akci několik bojových plavidel různých typů. Plavidla předvádějí střelbu, vypouštějí rakety, vše je doplněno zvukovými i světelnými efekty, takže odmyslíme-li si velikost lodí, působí vše velmi věrohodně. Velmi dobrým dojmem na mě také zapůsobila skupina německých juniorů, kteří s osmi stejnými minolovkami předváděli na diskohudbu skupinový „tanec“ těchto minolovek na vodě. Potěšitelné je, že i v řadách našich lodních modelářů se našel odvážlivec (Karel Egrt z Hořovic), který na loňské mezinárodní soutěži v Bakově nad Jizerou předvedl svůj hasičský člun „Vodomil“, který je schopen předvádět 27 funkcí. Za svůj „křest“ v této třídě získal „vysoký“ bronz!

Tuto část povídání o širokém zaměření lodního modelářství nemohu zakončit jinak, než pozváním na letošní mistrovství světa právě pro třídy maket, jehož pořadatelem je – z pověření mezinárodní organizace NAVIGA – Svaz modelářů České republiky (SMČR). Mistrovství světa zajišťuje KLoM Fregata Mladá Boleslav. Právě zde můžete všechny tyto třídy, kterým byla věnována dnešní část seriálu, vidět na zcela špičkové světové úrovni.

Jiří Lejsek
Foto: archiv autora
(pokračování)

POZNAMENEJTE SI DO KALENDÁŘE MISTROVSTVÍ SVĚTA 1997 (kategorie F). Pořádá KLoM Fregata Mladá Boleslav z pověření SMČR. Termin: 21. až 25. srpna 1997, místo: areál koupaliště BAKOV nad Jizerou.

Mistrovství ČESKÉ REPUBLIKY 1997 – rádiem řízené lodní modely tříd F1E, F3E, FSR E

Závodů pořádá Klub lodních modelářů Plzeň (reg. č. 39) v areálu autokempinku Diana v Ejovicích u Plzně.

POZOR změna termínu! Nový platný termín 16. až 18. května 1997!!!

Pořadatelé zvou všechny lodní i další modeláře a zájemce k účasti nebo návštěvě mistrovské soutěže. Občerstvení a prodej modelářských potřeb v místě zajištěn. Bližší informace na adrese: Stanislav Mašek, Na Belánce 9, 320 22 Plzeň.

11. mistrovství světa raketových modelářů

7. - 14. 9. 1996 Lublaň - Slovinsko

Společně s výpravou reprezentantů raketových modelářů jeli do Lublaně také dva rozhodčí. Ing. Bohumil Pazour byl nominován pořadatelem jako bodovač a já jako časoměřič za národní tým. Majíce za sebou několik mezinárodních soutěží, těšili jsme se na světový šampionát. Lublaň je krásné město, jak jsme mohli poznat při příjezdu a krátké procházce městem. Po prezentaci jsme se ubytovali v hotelu Park.

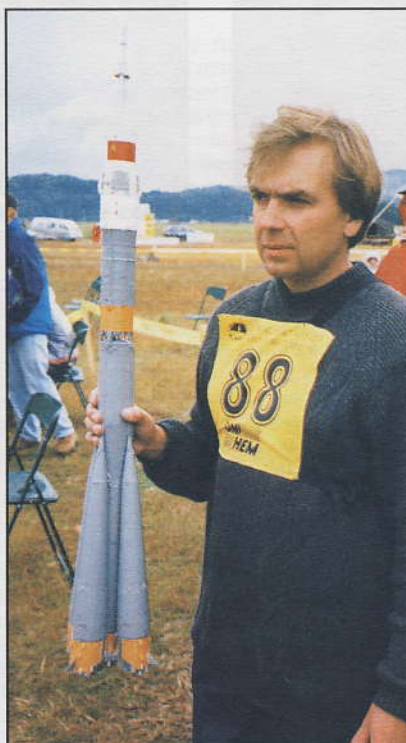
První den mistrovství byl podle propozic věnován slavnostnímu zahájení v blízkém městečku Kamnik. Soutěžící z třidvaceti států byli vtaženi do místního kolovritu - slavnosti krojů, která v Kamniku právě probíhala. Po slavnostním zahájení byl zbytek dne vyhrazen oficiálnímu tréninku, kterého však po náročném dni využilo málokteré družstvo. Večer se potom odevzdávaly makety kategorie S5C a S7 ve škole přilehlé hotelu Park. Místnost sice byla prostorná, ale na přihlášené množství maket (17 maket ARIANE a 20 maket SATURN) přece jen těsná a po rozednění téměř neosvětlená.

V pondělí už nás čekal maraton pěti dnů MS, alespoň podle programu. To ovšem nikdo netušil, že se změní ve sprint s častými pauzami a překážkami. I když byl časový program rozpitvaný na minuty a zahájení letů mělo být ráno o půl devět, ještě v poledne se nedělo nic tak závažného, co by mělo nějakou souvislost s létáním. Optimisté si to vykládali tak, že první den se to stává a potom se to rozjede... S vypětím se stihly odlétat kategorie S8E a S4B, ovšem bez rozletů. V úterý se to sice „rozjelo“ - ovšem po poledni. Tato denní situace se stala bohužel téměř pravidlem, nikdo dodnes neví proč tomu tak bylo, tím méně pořadatel. Ten den se ještě stihly odlétnout kategorie S3A a S6A, samozřejmě do tmy.

Ve středu přišly na řadu výškové kategorie S1B a S5C, kde nahrazuje klasické měření stopkami a dalekohledem, měření výšky „výškoměřiči“. To už bylo nad síly pořadatelů. Nejprve se řešil problém, jestli vůbec létat, pak na kolik kol a nakonec se létala kola dvě. Aby to nebylo až tak jednoduché, nikdo se nedozvěděl jestli byl vůbec změřen, kolik naletěl a konečné výsledky se utajovaly až na stupně vítězů a pro mnohé byly překvapením.

Čtvrtek měl být pro většinu účastníků MS odpočinkový, dokonce byl naplánován výlet do Alp. Měl se létat světový pohár kategorie S8E a S6A. Vzhledem k časovému skluzu, zejména v kategoriích, kde se

SOJUZ TM 12 Alexandra Levicha z Ruska. Po bodování jasně první. Ani opakovaný start však nevyšel.

Ján Kofuša ze Slovenské republiky byl se svojí maketou BUMPER V-2 po bodování v kategorii S5C první.

rozlétávalo, byla časová tiseň už tak velká, že se třetí kolo kategorie S6A létalo třicet minut, při téměř 70 soutěžících! - to už je bez komentáře, ale hodno zápisu do Guinnessovy knihy rekordů!

V pátek ráno bylo až do tohoto dne zdánlivě kamenité letišti jedno bláto a z oblohy lilo jako z konve. Na blízkých kopcích Alp už byl vidět sníh. Počasí tak na ryby nebo do vyhřáté restaurace. Závodníci nelenili a čas využili k výměně zkušnosti ve stanech. Leč měla se odlétat ještě „královská“ kategorie S7 (makety). Po poledni, když déšť ustal a vypadalo to spíše na sníh, se dokončilo rozlétávání kategorie S8E z minulých dní. Neprve po rozletu se mohlo začít létat s maketami. I zde se podepsal nedostatek času na přípravu i na opravy a tak mnozí vůbec neodstartovali nebo po první havárii neměli možnost dát maketu dohromady ke druhému startu. Výsledky také tomu odpovídaly a na spěch doplatil jak Rus Levich, tak i Američan Marsh, který nestihl po selhání palníků vůbec odstartovat. Výsledkové listiny byly kapitola sama o sobě. V den soutěže nebyly vůbec, v lepším případě až druhý den. V kategoriích posledního dne MS nebyly výsledkové listiny ani do odjezdu výpravy.

Konec dobrý, všechno dobré. Závěrečný banket a slavnostní zakončení vilo trochu optimismu do tváří soutěžících s nadějí, že příště to bude lepší.

Technické nebo jiné převratné novinky se zde „nekonalý“. Američané si dovezli přes oceán své oblíbené „publifuky“ ke zkoušení termiky. Dobře asi posloužily jiným družstvům, protože družstvo USA zabodovalo v kategorii netermických S5C a S1B.

Výprava Slovenska přijela ve slušivých stejnokrojích, perfektně připravená, s ještě perfektnějším zázemím sběračů a ubytovaná v soukromí, mimo město. Také si odvezla nejvíce medailí a celkově se umístila na prvním místě.

Japonci naopak projevovali upřímnou radost z úspěchů jiných a bezmeznou, když získali zlato v kategorii padák S3A, po nekonečném rozlétávání. Tím šťastlivcem, který každého po svém úspěchu objímal, byl pan Takashi Suzuki.

Čínská výprava byla víceméně na zvědách a ač velmocí na zábavnou pyrotechniku, létali převážně na naše motorky. Na příštím MS určitě ukáží více a své makety HQ2 (u nás známé jako SA-2) přeprogramují z ploché a velmi nebezpečné dráhy „země - země“ na realističtější „země - vzduch“.

Jugoslávci měli určitě nejmladší mistryni světa, osmiletou Draganu Čudić v kategorii S6A - juniorů a byli na to velmi pyšní, protože ještě ten večer promlouvala v přímém přenosu ke svým spoluobčanům do Radia Bělehrad. Mají to v rodině. Starší sestra Ivana je loňskou mistryni Evropy z Liptovského Mikuláše.

Příkladná, téměř vojenská byla disciplína v družstvu Rumunská. Velmi špatným jevem v souvislosti s výše jmenovaným družstvem pak byla až „do nebe volající pomoc“ juniorům při přípravě na starto-

Téměř kompletní družstvo juniorů a seniorů reprezentace ČR.

višti. Vzhledem k veliké časové tísni měl protest Poláků jen krátkodobý účinek.

Němci byli perfektní a důslední, a tak Marian Krause i po čtvrté havárii své ariany trpělivě vysvětloval příčiny pro televizi ARD.

Kdyby se bývaly bodovaly „nádobý“ na makety, s převahou by zvítězil tým USA se svými, do posledního detailu zpracovanými kufříky pro přepravu letadlem. Kufř Joy Marshe byl snad z třešňového dřeva, s těmi nejtěšnějšími „uchycovátky“ a šroubečky s maximálním využitím prostoru uvnitř.

Příjemným překvapením od pořadatelů byl opěkaný „bůvol“ přímo na letištní ploše a fantastický ohňostroj při večerním pikniku.

Slovensko mělo ještě jedno perfektní zastoupení v osobě hlavního rozhodčího, který ručil za kvalitu rozhodování, nikoliv však za časové disproporce. Bodovači

pod vedením Milana Jelínka, také ze Slovenska, odvedli ve ztížených podmínkách, při tak velkém množství maket, dobrou práci. Makety byly k dispozici ve správnou chvíli, to ale bodovači netušili jaké časové skluzy jsou na letištní ploše.

Jelikož jsem se při vlastní soutěži jak už to pravidla přikazují musel pohybovat mimo dosah našeho družstva, měl by podat podrobné informace k výsledkům a vystoupení naší reprezentace vedoucí výpravy.

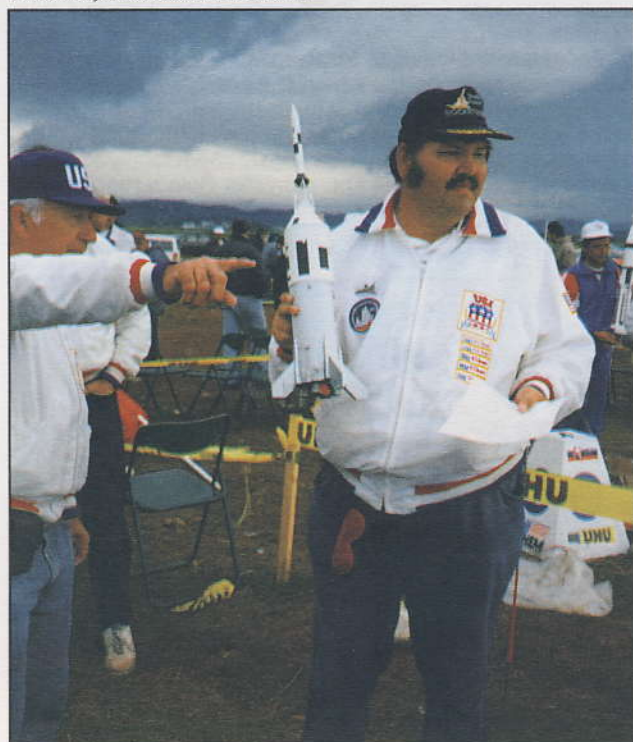
Jiří Kašpar

RMK Letostroj Letovice

Kresba: M. Doubrava, foto: autor

Přestože jsme očekávali příspěvek o úspěchu našich raketýrů od některého z účastníků MS nebo vedoucího výpravy, který by doplnil pana Kašpara, bohužel do dnešního dne nedošel.

Těžká mračna v pozadí, těžká váha v popředí, Američan George Gassaway s raketou LITTLE JOE.

Jednotná barva čínských maket byla modrá. Všechny také létaly bohužel po dráze „země – země“.

Mohu jen konstatovat výsledky tak jak je uveřejnil slovinský časopis TIM a jeho „šéf“ Jože Čuden.

Senioři se umístili takto: v kat. S4B získal bronz Jan Pukl, v kat. S6A stříbro Jaromír Chalupa. V družstvech jsme byli zlatí v kat. S6A, stříbrní v kat. S7 a bronzovi v kat. S4B.

Junioři byli úspěšní dvakrát a vždy díky Lukáši Hermanovi, který získal bronz v kat. S5C a S8E. V družstvech juniorů jsme bodovali třikrát. Stříbro v kat. S1B a S5C, bronz v kat. S3A.

(bob)

Efektívní start makety LITTLE JOE G.Gassawaye z USA.

VZ modelIGOR VYZNAL
Tř. OSVOBODITELŮ 331
440 01 LOUNY

Tel./Fax/Záznamník 0395 / 3089

MESSERSCHMITT Bf-109E
RC maketa 1 : 6, motor 10 až 12 ccmTrup GfK s detaily, křídla styropor Abachi,
kormidla styropor balza, plastové doplňky.**Z DALŠÍ NABÍDKY:**RC makety ZLIN 526 AS Veškeré druhy paliva
1 : 5 ZLIN 526 AFS pro zážehové motory.

SPORTOVNÍ RC MAKETY 1 : 7 NA MOTOR 10 ccm

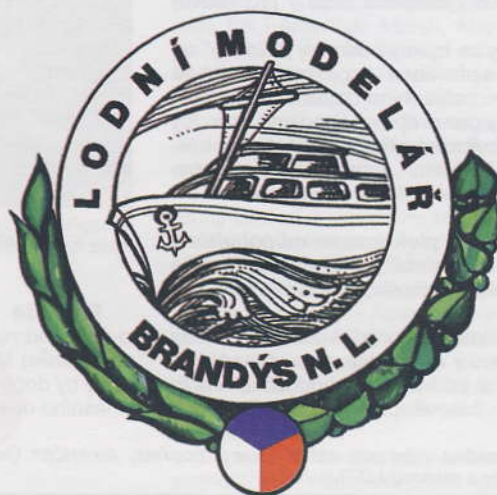
P-51D MUSTANG FOCKE-WULF Fw-190A
P-51B MUSTANG Fw-190D
MUSTANG Mk III Malcolm Hood Ta-152H

- Nejlepší reklama, modely v akci. Žádejte videozáznam vystoupení předváděcího týmu Modelklubu Rakovník v komponovaném programu „Letecká válka 1945“.
- Nejvýhodnější nákup přímo i výrobce. Prodejní sklad v Lounech (vchod proti budově autobusového nádraží). Zásilková služba (s výjimkou paliva).

Historie klubu brandýských modelářů

50 let KLM

Čas od času bývá dobré se v překročné době pozastavit a zavzpomínat na ty, kteří stáli u kolébky modelářství. Netřeba zdůrazňovat, že modelářina v některé ze svých mnoha podob oslovila téměř každého. Krásné výjimky pak potvrzují pravidlo, že modelářství bylo, až do doby nepříliš vzdálené, prakticky čistě klukovskou doménou. Vydejte se tedy se mnou na výlet k pramenům modelářiny, do doby volňásků, benzínových motorů s jiskřící svíčkou a nastavovatelným předstihem, s vůní kaseinu a acetonového lepidla vyráběného ze zlomků celuloidových pravitků a obroučků brýlí.

Začneme u modelů z kulatých špejlí, s oblouky křídel z pedigu a štípaného bambusu, u modelářů soustředěných pod křídly předválečné MLL – tehdy proslulé „Masarykovy letecké ligy“, jejíž pobočka působila na počátku 30let v Brandýse nad Labem a měla velmi aktivní modelářský kroužek. Založili jej a vedli pánové kpt. četnictva Šulc a rtm. letectva Holub. Na fotografiích z té doby (při výstavě konané v tělo-

MODELÁŘSKÝ KLUB KLATOVY POŘÁDÁ:**6. TH CZECH JET MEET****24. a 25. květen 1997**

10:00 až 17:00 hod - Klatovy - letiště BEZDĚKOV

Mezinárodní mítink pro modely letadel s tryskovým pohonem za účasti modelářů z Anglie, SRN, Rakouska, Itálie, Belgie, Holandska a Francie.

TELEFON: 05/452 428 24
TELEFAX: 05/452 428 25

Nabízí široký výběr modelářského zboží od našich i zahraničních firem. Zásilkový prodej.

Velkoobchodní sklad firmy HACKER
Autorizovaný dealer firmy VELKOM

OTEVŘENO PO - PÁ 9.00 až 18.00 hodin

čvičně místní školy) poznáváme některé zakládající členy tohoto kroužku a tehdy hochy: Vráťu Hájka, Láďu Horčíka, Jiřího Vorlíčka, Romeo Haszpru, Zdeňka Srba a Karla Votavu.

Během války byla vlastenecká MLL zakázána a rozpuštěna. Stavělo se po domácku a výše uvedení se zasloužili o to, že jiskřička modelářiny nezhasla.

Po válce, v roce 1945, se stali někteří předváleční členové MLL členy právě se tvořícího Aeroklubu. Vznikla i odbočka – modelářský odbor, který se ujal práce s mládeží. Vedoucím se stal Ladislav Beneš, tehdy student ČVUT v Praze. V roce 1947 se znovu do práce zapojil i Jirka Vorlíček. Tento tandem nadšenců připravil v září 1950 první brandýské letecko-modelářské závody kluzáků. Není bez zajímavosti, že hlavními cenami soutěže byly odlitky letadel, které opracovávali a leštili sami. Tato akce byla velmi dobrou propagací modelářské činnosti ve městě. Do klubu se vrátil Láďa Horčík s Vráťou Hájkem, přišel i Jirka Šustera a Vlasta Dvořák. S mladými modeláři pracovali v kroužcích na školách, společně se účastnili mnoha soutěží a to jak s volnými, tak i upoutanými modely.

V roce 1956 si začal J. Vorlíček s V. Dvořákem i s rychlostními modely lodí a od prvních závodů lodních modelů konaných na Labi pod plavební komorou se lodičkáři uchytili. Trénovalo se od jara do podzimu na hrušovském rybníku. Padaly rekordy, hranice rychlosti se pomalu zvyšovala. Nezůstalo ale jen u rychlíků. Jezdily se i plachetnice a elektory, které mohly bez obtíží stavět i začátečníci. J. Vorlíček a J. Horák se nominovali na ME v Katovicích, kde se umístili ve svých kategoriích – rychlících a plachetnicích – na medailových místech.

V roce 1962 bylo zrušeno v Brandýse letiště a tím se rozpadl i místní Aeroklub. Nebylo už kde létat. Letištní budovy rychle chátraly a hangár, u kterého byla poslední modelářská dílna, nakonec vyhořel. Modelářství však pokračovalo. Prakticky ve všech brandýských školách byly postupně zakládány

ať letecké, plastické nebo lodní modelářské kroužky, které vedli kratší či delší dobu ing. Beneš, Vorlíček, Horčík, Zelenka, Horák, Florián, Materna, Uzel, Drahoš, Pavel a Zdeňek Kejdanov. Nedostatek volné plochy sice nepřál větroňům, ale o to víc se stavěly upoutané modely, se kterými se dalo létat na „Sokoláku“, fotbalovém hřišti a u školy za hřbitovem. S příchodem maketařů Horského, Kučery, obou Cerhů, Štředy a Majera doznala v klubu rozvoj také stavba modelů maket lodí.

Nezůstalo ale jen u lodí a letadel. Ve městě byla svépomocí klubu postavena i autodráha pro dráhové automodely.

Zde pracoval kroužek nadšenců soustředěných kolem kluků Luňákových, ke kterým se přidal i Pepa Florián, jenž přivedl z Prahy výborného plastikáře Jirku Hübnera. Jejich dosažené výsledky také nepochybně nepatřily k nejhorším. Přestože nyní věk členů klubu dosáhl prakticky rozpětí čtyř generací, ani dnes modeláři v Brandýse nesložili ruce do klína, ale pracují s dětmi dál. Kroužek na Vrábí nyní samozřejmě vedou mladší členové – Novák s manželkou. Ti dospěli se baví převážně už stavbou RC maket lodí, elektroletů i akrobatů, poslední „čudáky“ vodi po vodě Jarda a Michal Rajnišovi v kategorii FSR. Mezi brandýskými modeláři pochopitelně můžeme bez problémů objevit i ty nadšence, kteří před padesáti lety začínali.

22. února se v Bradýse nad Labem sešla většina modelářů na vzpomínkovém shromáždění k oslavě 50. výročí založení modelářského klubu. Minutou ticha byla uctěna památka všech členů klubu, kteří se oslavy už nedožili. V družné zábavě vzpomínali účastníci setkání na veselé, smutné, dobré i špatné události, které se přihodily během trvání klubu. Projitly se diapositivy, filmy a nechybělo ani občerstvení. Při vzpomínkách utekl čas k setkání vyměřený jako voda. Končilo se s přáním všeho dobrého, zdraví, štěstí a úspěchů všem modelářům do dalších let.

m. s. Jiří Vorlíček
předseda klubu

Setkání příznivců IPRO klubu

Na pozvání ing. Rudolfa Laboutky jsem měl tu čest se zúčastnit pravidelného setkání pamětníků a příznivců modelářského klubu IPRO Praha, které se letos konalo dopoledne 18. ledna v příjemném prostředí hotelu Gradua na území Prahy 4.

Těm mladším bych chtěl pouze připomenout, že tento klub založil před druhou světovou válkou pan Břetislav Semrád pod záštitou leteckomodelářské prodejny IPRO v Praze, Pařížské ulici. Tento klub

soustředil mladé schopné modeláře a další zájemce o tuto činnost a stal se tak střediskem pro modeláře až do konce války. Modelářská prodejna IPRO vydávala na svou dobu technicky pokrokové konstrukce modelů ve formě stavebních plánků i stavebnic. Mezi úspěšné konstrukce IPRO byla počítána celá řada avantgardních větroňů Čeňka Formánka. Téměř po celou dobu války měla na skladě i balzové dřevo, v tehdejší Evropě vzácné, které v našich zemích zavedla. V poválečném

období slávu klubu IPRO podpořily zdařilé modely Antares a Super Antares od člena klubu pana Jaroslava Brože a kvalitní motor IPRO-IKAR 6,3 cm³, který navrhl a pro sériovou výrobu připravil ing. K. Pahr.

V této souvislosti je třeba vyzvednout i práci pana B. Semráda na obnově mezinárodního modelářského styku v poválečné době, kdy se družstvo v roce 1946 pod jeho vedením na soutěži v Eaton Bray nedaleko Londýna prezentovalo velice dobře v kategorii motorových modelů. Díky členu IPRO klubu ing. Milanu Hořejšimu, který létal se svým Super Antaresem s motorem IPRO IKAR, jsme se umístili na prvním místě a zaseli tak první zrnko modelářských úspěchů.

Setkání, které se pod vedením pana Emanuela Knittla neslo v přátelské atmosféře se zúčastnilo mnoho známých tváří modelářského dění. Slušnost mi velí jmenovat alespoň ženy.

V prvé řadě manželku nestora modelářské aerodynamiky paní Růženu Musilovou a dále manželku pana Milana Hořejšího.

Příjemně strávený den nad starými plánky a časopisy, zažloutlými fotografiemi, ceničky a jinými relikviemi ze zlatých modelářských časů, kdy se gumáky natáčely prstem a motoráky poháněl benzin a vzpomínkami zúčastněných, byl ukončen v odpoledních hodinách.

Bohumil Mikuš
Foto: autor

Balzový kluzáček Blecha 2

Konstrukce: Jiří Plaček

Kluzáček Blecha 2 je určen pro úplně začátečníky. Jeho jednoduché tvary a vzepětí křídla do V značně usnadňují stavbu. Na zhotovení kluzáčku Blecha 2 použijeme zbytků středně tvrdé balzy tl. 3 mm, tl. 1 mm a kousek překližky tl. 0,8 až 1 mm. K barevné úpravě pak odstrážky tenkého barevného potahového papíru. K lepení je vhodné použít rychleschnoucí lepidlo Kanagom nebo UHU hart.

PRO MLADÉ I STARÉ

K stavbě. Neoznačené míry jsou v milimetrech.

Trup (1) vyřízneme ze středně tvrdé balzy tl. 3. Zabrousíme na přesný tvar podle stavebního výkresu. Zvláště si dáme pozor na úložné plochy křídla a výškovky, aby-

chom dodrželi úhel náběhu +1,5°. Od konce křídla směrem dozadu trup zúžíme na tl. 2. Předek trupu je oboustranně zpevněn výtuhou 5 z překližky tl. 0,8 až 1. Po obvodě trup zaoblíme.

Křídlo (2). Obě poloviny křídla vyřízneme z co nejlépe středně tvrdé balzy tl. 3. Společně je zabrousíme na přesný tvar podle stavebního plánu. Od středu ke konci křídla broušením zúžíme na tl. 1,5. Spodní strany polovin křidel vyhladíme jemným

brusným papírem. Na horní stranu označíme lehkou tužkou místo největší tloušťky profilu, která je v jedné třetině hloubky křídla. Brusným papírem připevněným na dřevěném hranolku vybrousíme na obou polovinách profil směrně podle stavebního výkresu. Středů obou polovin zbrousíme do úkosu a obě poloviny slepíme do vzepětí podle

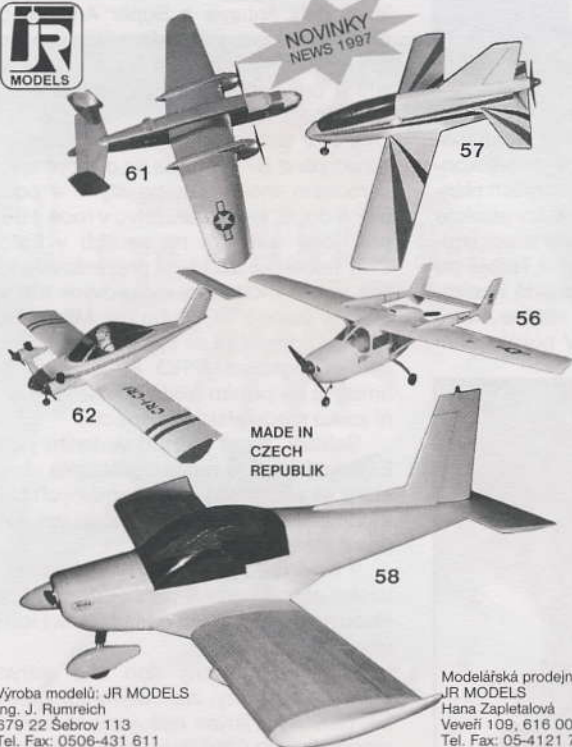
plánu. K tomu je vhodné vyrobit si dva stojánky z odřezků balzy. Střed křídla zpevníme nalepením proužku z tenkého potahového papíru.

Ocasní plochy. Výškovku (3) a směrovku (4) vyřízneme z co nejlépe balzy (ne však křehké) tl. 1. Jemným brusným papírem je oboustranně ztenčíme na tl. 0,8. Po obvodě kormidla zaoblíme.

Povrchová úprava. Celý model natřeme dvěma vrstvami zředěného zaponového nebo vrchního lesklého nitrolaku. Po každé vrstvě přebrousíme jemným brusným papírem zrnitosti 400. Kabinu naznačíme tenkým modrým potahovým papírem. I ostatní barevné doplňky uděláme z hmotnostních důvodů z tenkého potahového papíru.

Sestavení. K vyvážení Blechy 2 tak, aby poloha jejího těžiště odpovídala údajům na stavebním plánu, použijeme štěpinky oliva případně modelíny. K zaklouzání si vybereme den, kdy je bezvětří nebo jen mírný váněk. Klouzavý let seřídíme přihýbáním kormidel. Blecha 2 velmi pěkně létá na svahu. V tomto případě ji seřídíme na přímý let. Pokud Blechu 2 budeme vystřelovat smyčkou gumi, zalepíme do předku trupu bambusový nebo bukový kolíček a seřídíme klouzavý let do mírné, levé zatáčky. Při vystřelování dbajte nejen na bezpečnost svoji, ale i případných diváků!

Foto: autor

Výroba modelů: JR MODELS
Ing. J. Rumreich
679 22 Sebrov 113
Tel. Fax: 0506-431 611

Modelářská prodejna:
JR MODELS
Hana Zapletalová
Veveří 109, 616 00 Brno
Tel. Fax: 05-4121 7654

JR No.	Model	Rozpětí (mm)	Delka (mm)	Hmotnost (kg)	Plocha (dm²)	Pt. zatížení (g/dm²)	Motor (cm³)	El. motor	Baterie	Profil	RIC ov.
56	CESSNA SKYMASTER	1260	900	1,320	28,2	47	-	2 x Speed 400 1,2,3	7x 1700 mAh	S 3021	S, V, Q, M
57	BD - 5 J	1310	770	0,880	23,6	29	-	Speed 400	7x 500 mAh	S 3021	(S), V, Q, M
58	ZLIN 242	2600	1840	11-13	120	97	60-100	-	-	Special	(S), V, Q, M
61	B-25 MITCHELL	1360	1030	1,380	33,1	42	-	2 x Speed 400 1,2,3	7x 1700 mAh	S 3021	(S), V, Q, M
62	CRI - CRI	1250	980	1,260	29	44	2x1	2 x Speed 400 1,2,3	7x 1700 mAh	E 205	S, V, Q, M

STROJE PRO MODELÁŘE

Pásová bruska BTS 4x6

brusný pás 100 x 915 mm
brusná plocha 100 x 400 mm
průměr brus. talíře 150 mm
příkon elektr. motoru 250 W
cena 3200,- Kč

Kotoučová bruska V 150

průměr kotoučů 150 mm
otáčky kotoučů 2800 ot/min
příkon elektr. motoru 400 W
cena 1100,- Kč

Stolní vrtačka TB 13

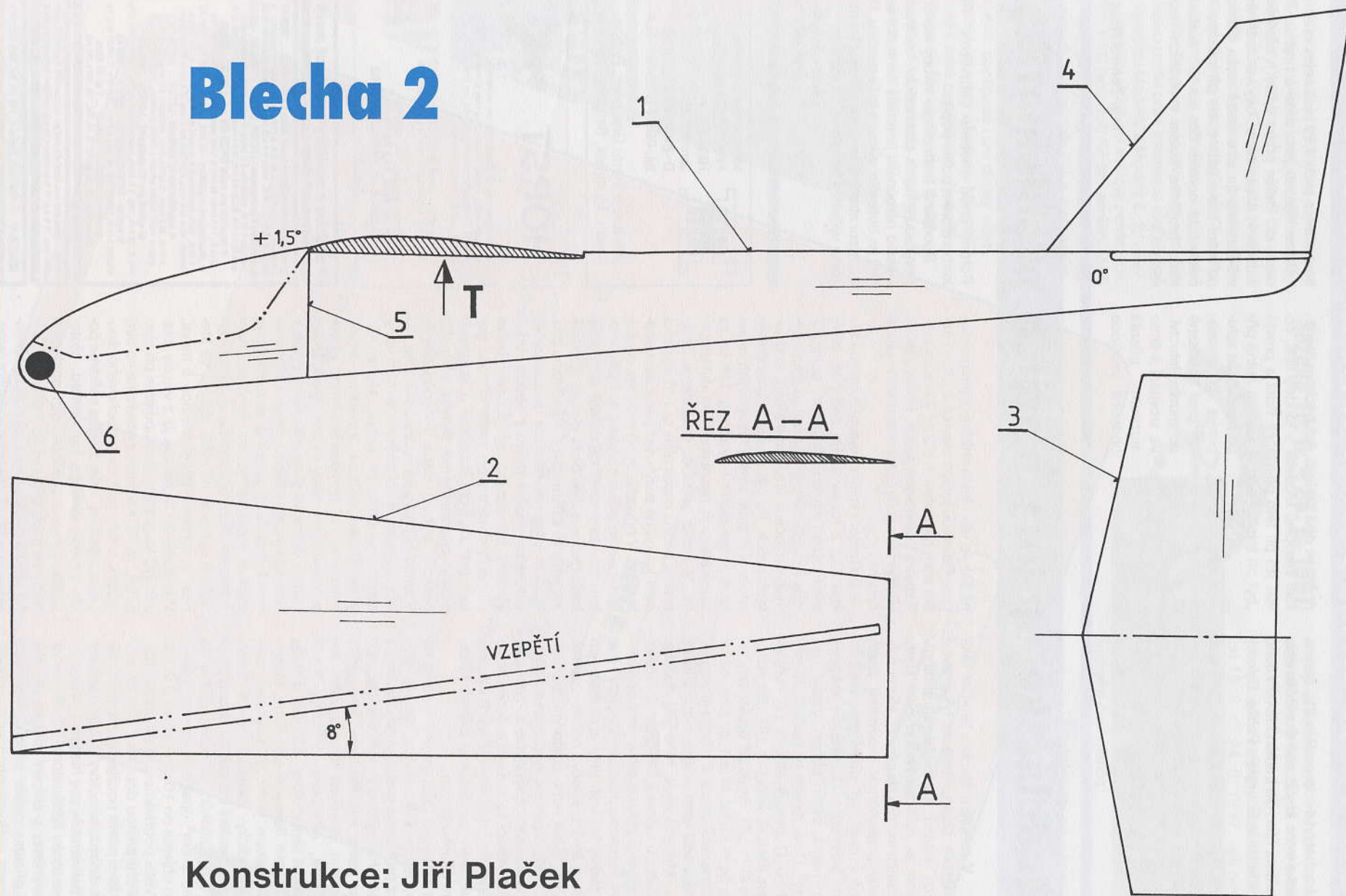
max. vrtaný průměr 13 mm
počet stupňů otáček 5
rozsah otáček 520-2620
příkon elektr. motoru 250 W
hmotnost 22 kg
cena 2 200,- Kč

OBJEDNÁVKY TELEFONICKY NEBO PÍSEMNĚ NA ADRESU

ZM TECHNIK - MAZANEC
Rybničky 811
339 01 KLATOVY
tel. 0186/25447, 693208

Zasíláme vlakem na dobříru
ceny jsou uvedeny včetně DPH (22%)

Blecha 2

Konstrukce: Jiří Plaček

Pozvánka na pařížský aerosalon a do muzea letectví v le Bourget.

Od soboty 14. do neděle 22. června proběhne letos již 42. ročník věhlasného aerosalonu, který se tradičně koná v liché roky na letišti le Bourget u Paříže. Bylo by

nošením dříví do lesa, kdybychom čtenářům časopisu Modelář a Modely ličili, co vše lze při této příležitosti vidět a prostě „být při tom“. Považují však za nutné připomenout, že vstupenka na aerosalon platí současně do muzea letectví. Ve srovnání s tímto muzeem působí obdobná expozice

(muzeálně a technicky však velmi kvalitní) v Praze Kbelích jako dětská hračka. Při cestě do Paříže přímo vyběží k návštěvě muzeum dopravní a bojové techniky v Sinsheimu (je sice těsně vedle dálnice po které právě jedete, ale při individuální cestě buď nemáte čas se tam zastavit, nebo projíždíte kolem v nočních hodinách ...).

POZOR ZÁJEZD: SINSHEIM + 42. ročník pařížského aerosalonu na letišti v le Bourget u Paříže, včetně návštěvy muzea letectví, Eifelovky a projíždky seinským kanálem. Termín: 14. - 17. 6. 1997. Cena 5700,-; info + přihlášky: PRAGOMODEL, Klimentská 42, Praha 1, tlf. (02) 31 62 82, Po - Pá: 11 - 18; CK GENTOUR, Václ. nám. č. 17, P - 1; tlf. (02) 24 00 91 48.

Ing. Tomáš Rezek

Modelářské motory a jejich problematika

(2) V minulém článku, jsme si řekli několik zásad, které se týkají dvou hlavních skupin modelářských motorů. Budeme se nyní zabývat prvními starty a seřazením motorů skupiny D. Motor máme tedy připevněn k masivnímu stolu. Upevnění musí být přiměřené velikosti motoru, ale předpokládáme, že náš první motor nemá větší objem válce než 3,5 cm³. Dále, mějme na paměti, že motory typu D pracují zhruba při dvojnásobném tlaku ve válci (1 : 18), než motory typu G (1 : 9). Vrtule při přesouvání pístu do horní úvratě musí tedy překonávat podstatně větší odpor. Z tohoto důvodu je vhodnější volit větší průměr vrtule zhruba o 1/4. Materiál vrtule by ji měl dodávat dostatečnou tuhost a hmotnost. Takovým materiálem je bukové dřevo, vrstvená překližka spojená syntetickými lepidly v lisu nebo skelný laminát. Vrtuli s nastaveným náběhem listů z výroby, nenahrazujeme hranolem dřeva nebo ocelovým „plocháčem“, navíc přesně vyvrtaným a zejména nevyváženým. Vyvarujeme se tím nežádoucích vibrací motoru, ohrožením sebe a celého okolí. Náběh vrtulových listů neboli stoupání představuje trvalou brzdu motoru při jeho chodu.

Na motorové lože upevníme nádrž na palivo, nejlépe zakoupenou, která je vyrobena z průhledné plastické hmoty. Podle připojeného návodu ji umístíme tak, aby hladina paliva v nádrži byla v ose trysky karburátoru. Tlakování motoru, zatím nezapojujeme, abychom si mohli ověřit schopnost sání motoru. Z tohoto důvodu trubičku pro tlakování uzavřeme zataveným kouskem palivové, plastové, průhledné hadičky. Základní výbavu nářadí pro první uvedení motoru do chodu doplníme o dvě injekční stříkačky. Jednu do objemu 2 cm³ opatříme jemnou jehlou, větší o objemu do 10 cm³ jehlou o Ø 0,5 mm. Větší používáme pro plnění nádrže, menší pro přímou dopravu paliva do motoru. Jako palivo použijeme zabíhací palivo pro detonační motory. Nádrž naplníme tímto palivem tak, aby hladina v nádrži byla v ose trysky karburátoru, zabráníme tak samovolnému přehlcení motoru po otevření přísunu paliva jehlou. Nastavení kompresní páčky zkontrolujeme a případ-

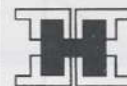
ně tlak ve válci ještě snížíme jejím povelním. Palivovou jehlou otevřeme přívod paliva jejím pootočením o 2 až 4 otáčky proti směru hodinových ruček. Počet otáček jehly je závislý na délce kuželového ukončení jehly.

Do motoru vstříkneme injekční stříkačkou 1 až 2 kapky paliva nad píst, který pootočením vrtule umístíme do dolní polohy ve válci motoru. Dvakrát až třikrát pomalu protočíme vrtuli proti směru hodinových ruček. Potom prudkým pootočením vrtule opět proti směru hodinových ruček se snažíme motor nastartovat. Měl by se ozvat alespoň nepravidelnými detonacemi. V tomto případě, přitáhneme kompresní páčku maximálně o 1/8 kruhu a opět kápneme palivo nad píst a start opakujeme. V případě, že se výbuchy opakuje, nasajeme palivo z nádrže do trysky motoru tak, že prstem zakryjeme sací otvor karburátoru a několikrát pomalu protočíme vrtuli ve směru startu. Na přívodní průhledné plastové hadičce pozorujeme, zda motor nasává palivo z nádrže. Vrtuli otáčíme tak dlouho, až sloupec paliva z nádrže dosáhne do trysky motoru, potom prst z otvoru sundáme a startovací postup opakujeme tak dlouho, až motor naskočí a běží třeba i nepravidelně. V tomto případě, jej opatrně seřídíme přitážením kompresní páčky a mírným ubráním nebo přidáním paliva. Manipulaci s kompresní páčkou provádíme jemně v rozsahu 1/3 pomyslného kruhu v horizontální rovině hlavy motoru. Po krátkém běhu v délce asi dvou minut motor zastavíme uzavřením přívodu paliva. Utáhneme mírně šroubové spoje a zkontrolujeme těsnost spojů na motoru. Po částečném zchlazení start opakujeme a motor postupně seřídíme na vyšší otáčky, ve kterých je schopen běžet alespoň 5 minut. V případě, že motor má již z výroby osazen RC karburátor, postupujeme při startu tak, že RC karburátor otevřeme na plný průtok a tuto polohu vzduchového soupatka zajistíme. Přívod paliva seřídíme podle návodu výrobce karburátoru. Motor nastartujeme a předepsaným postupem seřídíme maximální otáčky motoru. Za běhu přívodem paliva a popřípadě kompresní páčkou chod vyladíme a stabilizujeme.

Potom chod motoru seřizujeme RC karburátorem podle popisu.

Současná technologie výroby motorů nevyžaduje jejich dlouhodobé zabíhání. Daleko náročnější je naučit se motor seřít na optimální výkon a to i v modelu. Po osvojení startů a seřazení motoru, jej můžeme vyčistit a instalovat do modelu.

Václav Stejskal
(pokračování)

Modelářská prodejna
**FRIEDRICH M.
HELLER**
Janahof 25
D-8490 CHAM, SRN
tel. 099 71/3812 - N, A

Produkce firem: Graupner, Robbe, Kavan, Multiplex, Simprop, Kyosho

HORST

- to znamená výrobu převodovek pro elektrolety, čerpadel paliva, háčků pro kroužkový vlek a mnoho dalších plastových drobností pro vše, co létá a jezdí, za ceny přístupné všem.

Katalog v ceně 5 Kč a známky 5 Kč zašlu po zaslání známek v této hodnotě.

Vše na adrese: Jan Horák,
mohylová 103, 312 06 Plzeň,
tel. 019/658 53, FAX: 019/65853

• nabíječky a regulátory za dostupné ceny •

- nabíječka akumulátorů NiCd, NiMH a Pb - AC510 ... 2800 Kč napájení 220 V nebo 12-18 V, kanál A: 4-10 A, proud 0-400 mA, vypnutí po 14 hodinách, kanál B: 4-10 A, proud 0-4 A (3 A ze síle), vypnutí při poklesu napětí
- regulátory s procesorem - LET26M, LET40M ... 1800 Kč, 1500 Kč napájení 6-12 V, stabilizátor 5 V, brzda, omezení otáček při poklesu napětí, verze 26 A trvale, 31x30x12 mm, 16 g a verze 40 A trvale, 50x30x12 mm, 20 g
- regulátor pro motor SPEED 400 ap. - LET14E ... 650 Kč 6-10 V, 14 A trv., 20 A/10 s, brzda, stabilizátor 5 V, Ø 30x15 mm, 10 g
- obousměrné regulátory - AL16A, AL32A ... 850 Kč, 1100 Kč 6-10 V, brzda, stabilizátor 5 V, omezení otáček při poklesu napětí, tepelná ochrana, verze 16 A trvale, 63x43x16 mm a verze 32 A trvale, 75x43x16 mm
- regulátor pro RC elektrolet - LET32A ... 800 Kč 6-10 V, 32 A trvale, 50 A/30 s, brzda, stabilizátor 5 V, omezení otáček při poklesu napětí, tepelná ochrana a nepřetěžovací ochrana, 60x35x16 mm, 35 g
- spínač pro RC elektrolet - LET28S ... 550 Kč 6-10 V, 28 A trv., 28 A trv., 5 V, brzda, autom. vypnutí motoru, 45x30x15 mm, 27 g
- spínač - SPIN7A, regulátor - REG7A ... 250 Kč napájení 4-12 V, zážít 1-12 A, proud 7 A trvale, 10 A/10 s, 17x20x12 mm, 7 g
- teplom směřitelné buzičky ... 7 až 67 Kč/m síle naplocho 20, 30, 40, 60, 70, 80, 100, 120, 150 a 200 mm

■ výše uvedené ceny jsou konečné a platí pro neplátce DPH ■ pro obchodníky první sleva 15 % a až 10 % množstevní sleva ■ zašleme i poštu na dobrou ■

BEL Česká 7(m), Praha 6, 160 00, tel. (02) 3429251

Mistrovství světa 1997 ve volném letu

Přípravy MS 1997 stále intenzivněji pokračují, na konci března byl rozeslán závěrečný bulletin č. 4 všem členským aeroklubům FAI. O jeho český překlad si můžete napsat pořadatele, bulletin obsahuje další informace k MS 1997, světovému poháru a otevřené mezinárodní soutěži. Program a časový rozpis soutěží zůstává podle první informace uveřejněné v časopisu Modelář a Modely č. 2/1997.

Soutěžní vklady na světový pohár F1A, F1B, F1C jsou 850 Kč pro seniory, 425 Kč pro juniory, na mezinárodní soutěž v malých kategoriích FAI a historických modelech je 120 Kč pro seniory a 60 Kč pro juniory za každou létanou kategorii.

Pořadatel může zajistit pro účastníky soutěží, popřípadě i pro diváky ubytování shodně jako pro účastníky MS 1997, na koleji České zemědělské univerzity (ČZU) v Praze 6-Suchbátě. Jsou to dvoulůžkové pokoje se sprchou a záchodem společným pro 2 pokoje.

Tisková oprava

Tiskařský šotek si s námi zařadil v Modeláři a Modelech číslo 2 / 97. Opravte si laskavě v článku Ing. Ivana Hořejšího na straně 19, v posledním odstavci označení leteckých modelů: správně má být od 1. 1. 1997 - CZE.

(BOB)

Sazená 18. 8. - 24. 8. 1997

Informaci o ceně si lze též vyžádat u pořadatele, rezervace a platba pořadatelů nejpozději do 30. 6. 1997. Ubytování na koleji univerzity není levné a tak po dohodě pořadatele MS 1997 s vlastníkem letiště Sazená, kterým je Aeroklub Kralupy nad Vltavou, bude na letišti otevřeno veřejné tábořiště (kempink) s maximální kapacitou 200 účastníků. Vybavení bude jednoduché: suché WC, sprcha, voda, ale i možnost občerstvení - cena za 1 osobu, auto, stan za jeden den asi 40 Kč, platba majiteli letiště po příjezdu. Kempink bude otevřen od 14. 8. do 24. 8. 1997.

Máte-li zájem zúčastnit se MS 1997 jako dobrovolní funkcionáři, časoměřiči apod., informujte se u pořadatele na pod-

minky účasti včetně finanční úhrady za čas věnovaný mistrovství. Při výběru mají přednost dobrovolní zájemci, kteří se mohou zúčastnit celého programu MS 1997 od 15. 8. do 24. 8. 1997. Věk není rozhodující, důležitý je zájem o volný let a soudnost, v případě časoměřičů dobrý zrak a alespoň částečná znalost angličtiny. Dvojice časoměřičů budou sestaveny vždy z našeho a zahraničního zájemce - každý národní aeroklub může nominovat jednoho časoměřiče.

Pište nám či telefonujte na adresu pořadatele:

Jiří Kalina	Ing. Ivan Hořejší
Tasovská 365	Nad přehradou 15
155 00 Praha 5	321 02 Plzeň
Tel. 02/3016537	Tel. 019/7828023
Fax 02/3016537	Fax 019/7828125

OPEN SCALE 97 Brno-Medlánky

(mezinárodní soutěž
leteckých modelářů - minimakety)

31. května a 1. června 1997
Kategorie: Dvacetinky M1/20,
M CO2 + Elektro, RC M 1/20
Přihlášky: Ing. Lubomír Koutný,
Záhřebská 33, 616 00 Brno

POZNÁVÁME LETECKOU TECHNIKU

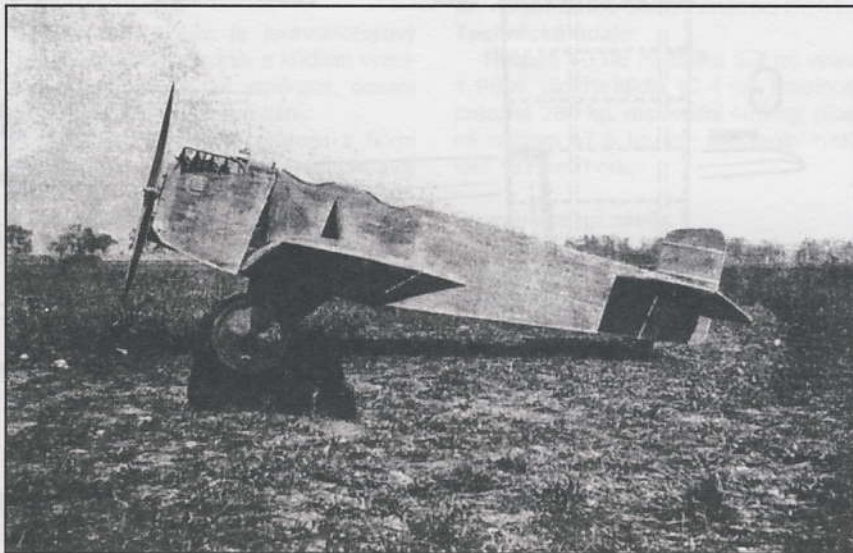
AVIA BH-1

Text a výkres: Petr Kolmann

Foto: archiv

V počátcích našeho letectví byly velmi známé a oblíbené dolnoplošníky Avia, známé pod přezdívkou „Bosky“. Tuto přezdívkou si bednovité dolnoplošníky vysloužily po úspěších sportovního letounu BH-5 se značkou L-BOSA (čs. civilní letadla měla do roku 1930 označení L-B). Na tomto letounu vybojoval v roce 1923 dr. Zdeněk Lhota v Belgii pro nás stát první mezinárodní leteckou trofej. To je však již pozdější historie, protože vše začalo již o několik let dřív malým letounem BH-1.

V létě roku 1919 došlo k založení dílny na výrobu a opravy letadel nesoucí název Avia. Zakladateli byli ing. Pavel Beneš a podnikatel Václav Malý, přinášející do

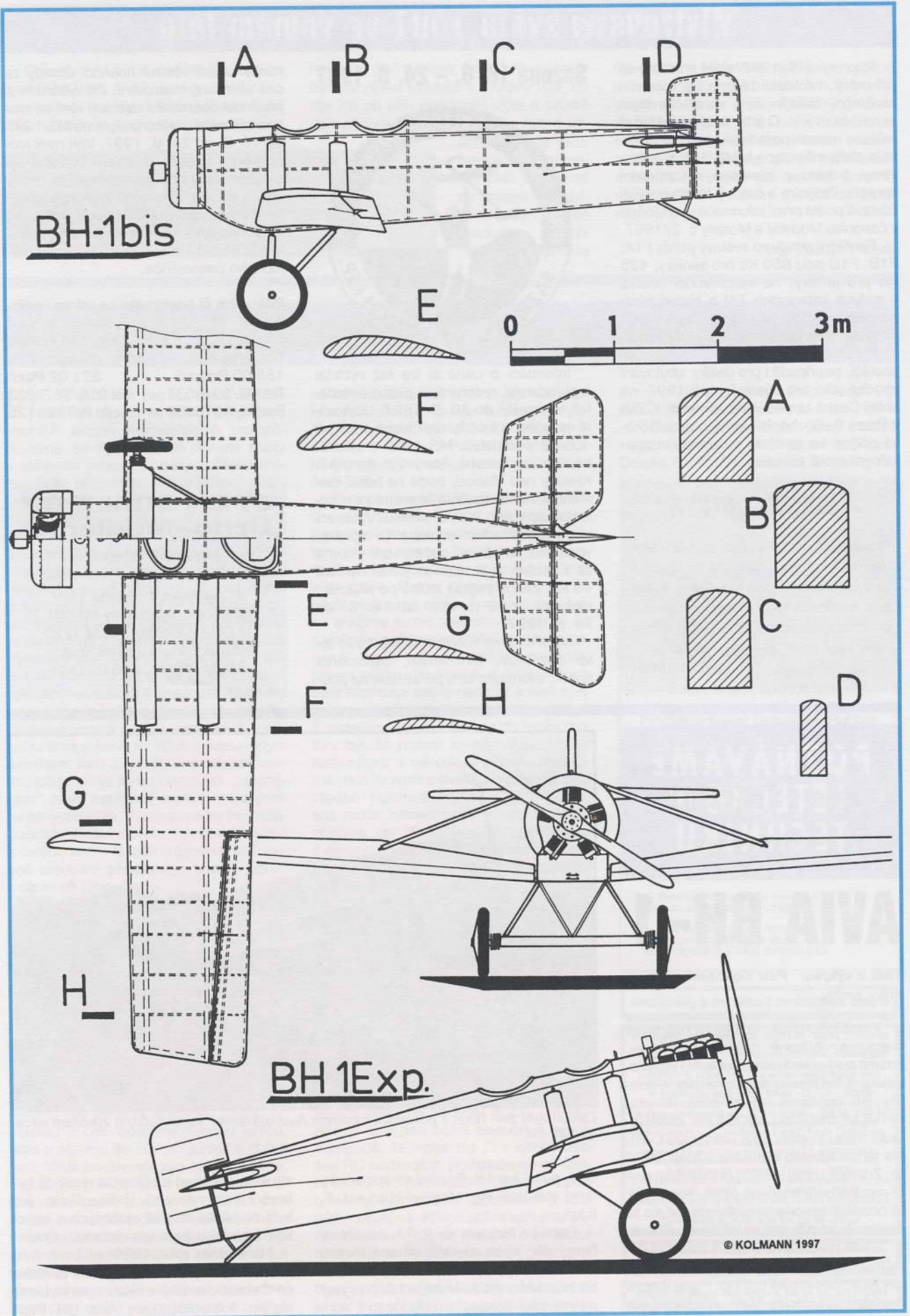
Letoun Avia BH-1Exp. s původním motorem Austro-Daimler se skutečným výkonem necelých 22 kW.

firmy nutný kapitál. Později se společníky firmy stali také ing. Miroslav Hajn a J. F. Koch.

Beneš s Hajnem se stali konstruktéry firmy, ale jejich zkušenosti s leteckou konstrukcí byly spíše z oblasti počínajícího leteckého modelářství, a tak při vývoji museli nad některými záležitostmi kon-

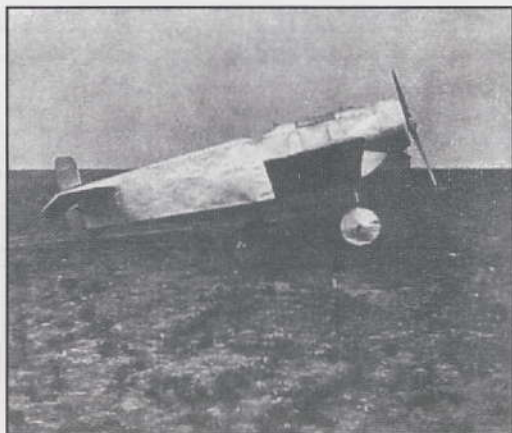
strukce laborovat a přitom to mnohdy byly věci jinde vyřešené. Velkou školou jim byla prohlídka letadel uložených v leteckém arzenálu na starém výstavišti v Praze.

Na podzim roku 1920 se firma Avia prezentovala na letecké výstavě pořádané Československým aviatickým klubem, malým dolnoplošníkem Avia BH-Exp.

Pilot Munzar a „cestující“ Koch po úspěšném návratu z okruhu kolem republiky.

Avia BH-1bis s motorem Gnome.

(později označeného BH-1Exp.) zalétnutým nedlouho před výstavou v říjnu 1920 pilotem Josefem Novákem. Tento letoun vzbudil pozornost laické i odborné veřejnosti, protože to byl jediný jednoplošník na výstavě a dosáhl pro firmu i ceněného ohodnocení v podobě finanční hotovosti určené na další vývoj.

Podle označení letounu BH-Exp. dal první tovární pilot Bohumil Munzar letounu přezdívku „Exprevit“, která záhy mezi našimi leteckými lidmi zdomácněla. První provedení letounu bylo poháněno starým vodou chlazeným čtyřválcovým motorem Austro-Daimler se skutečným výkonem necelých 22 kW, tento výkon neumožňoval obsadit letoun druhým pilotem. Bylo proto třeba poohlédnout se po nové výkonnější motorové jednotce. Ta byla nalezena v podobě opět starého rotačního motoru Gnome „Omega“ od Evžena Čiháka.

Trup byl upraven pro zástavbu rotačního motoru, motor byl částečně zakapotován krycími plechy. Větší výkon motoru umožnil využívat i druhého sedadla. Takto zdokonalený letoun označený BH-1 bis se zúčastil s posádkou Munzar – Koch prvního leteckého mítinku. Dne 18. září 1921 byla na startu etapového okruhu kolem ČSR o délce 860 km Avia BH-1 bis letadlem s nejslabším motorem, ale jako jediná dokončila závod bez jediného trestného bodu. Při závodě letoun dosáhl průměrně rychlosti 125 km v hodině. Letadlo bylo ještě téhož roku

vystaveno na druhém ročníku pražské letecké výstavy.

Úspěchem v závodě svůj úkol experimentální letoun splnil a tak ještě nějaký čas sloužil k polétání pro radost, až si jej na počátku roku 1922 zapůjčil Jan Popelák, aby letoun využil k cestě kamsi k Benešovu. Z této cesty se však vrátil již po zemi, protože při přistávacím manévru letoun poškodil. Poškození bylo takové, že se již nevyplatilo letoun opravovat. Křídla byla uschována a posléze našla místo v depozitáři technického muzea, kde byla dost nevhodně uložena a podléhala vlivu vlhkosti. Po druhé světové válce nebylo již ve sbírkách Národního technického muzea po křídlech ani stopy. Tak skončila historie prvního motorového letounu továrny Avia, který si již za dva roky připomene již své osmdesáté narozeniny.

Technický popis

Avia BH-1 bis je jednomotorový dvoumístný dolnoplošník s křídlem vyztuženým k trupu čtyřmi vzpěrami, ocasní plochy klasického uspořádání.

Trup obdélníkového průřezu s horní částí vyduťou, celodřevěné konstrukce ze smrkových listů potažených překližkou, v přední části motorové lože pro rotační motor, za ním je palivová nádrž a dvoumístná kabina s oddělenými prostory umístěnými za sebou.

Křídlo s tlustým profilem vlastního návrhu, celodřevěné konstrukce se dvěma nosníky, vybaveno křídélky, potah plátě-

ný, později k přednímu nosníku potah z překližky, křídélka mají překližkový potah, páky řízení dřevěné začepované do konstrukce, spojení s trupem dvěma čepy na nosnicích u kořene křídla, vyztužení k trupu aerodynamicky kapotovanými výtuhami.

Ocasní plochy celodřevěné konstrukce, svislá ocasní plocha bez stabilizátoru, vodorovná klasická koncepce na pevno spojená s trupem.

Podvozek dvoukoleý záďového typu, hlavní kola s průběžnou osou odpružená gumovými provazci, v zádi celodřevěná ostruha.

Motor rotační vzduchem chlazený hvězdicový pětiválec Gnome „Omega“ o výkonu 35 kW.

Zbarvení letounu v původních barvách stavebního materiálu pro závod kolem republiky na trupu namalována černá dvojka, na směrovce černé označení B.H.1.

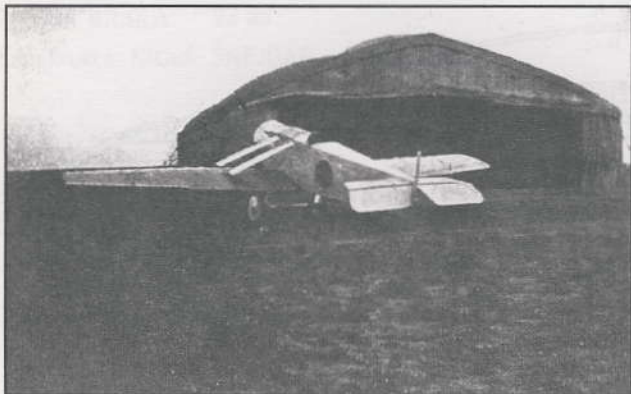
Technické údaje

Rozpětí 10,08 m; délka 5,7 m; výška 1,98 m; plocha křídla 10,4 m²; hmotnost prázdná 280 kg, maximální 495 kg; plošné zatížení 47,5 kg/m²; maximální rychlost 137 km/hod.

Poznámka na závěr.

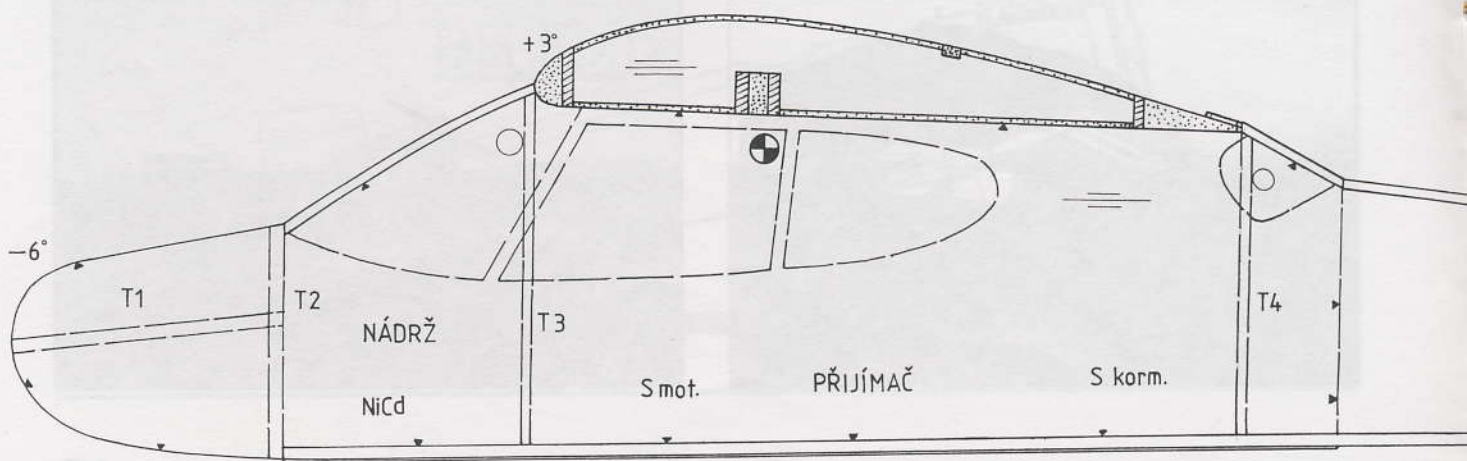
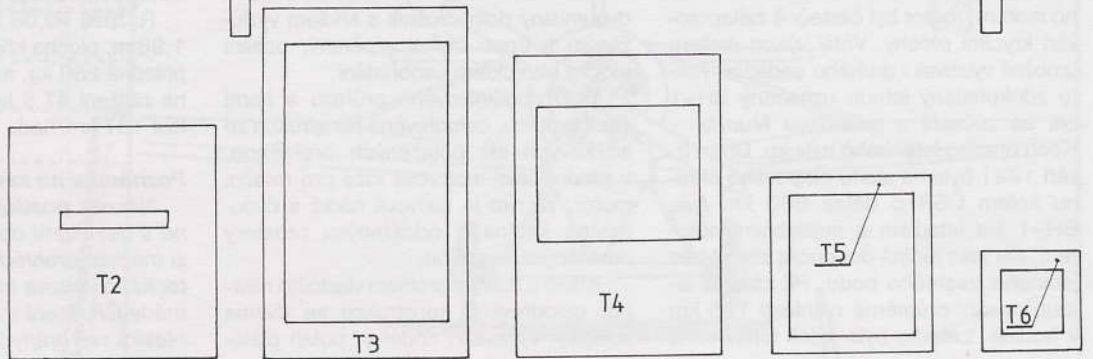
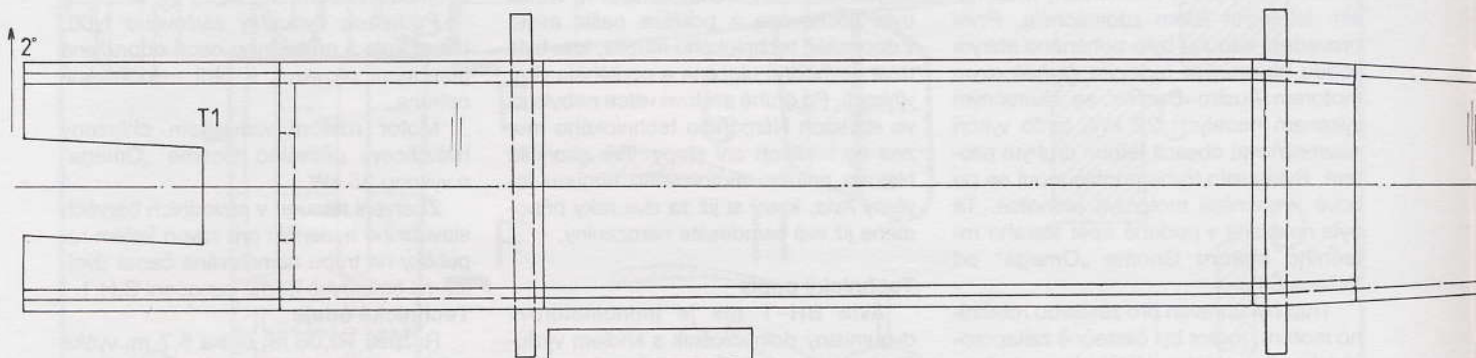
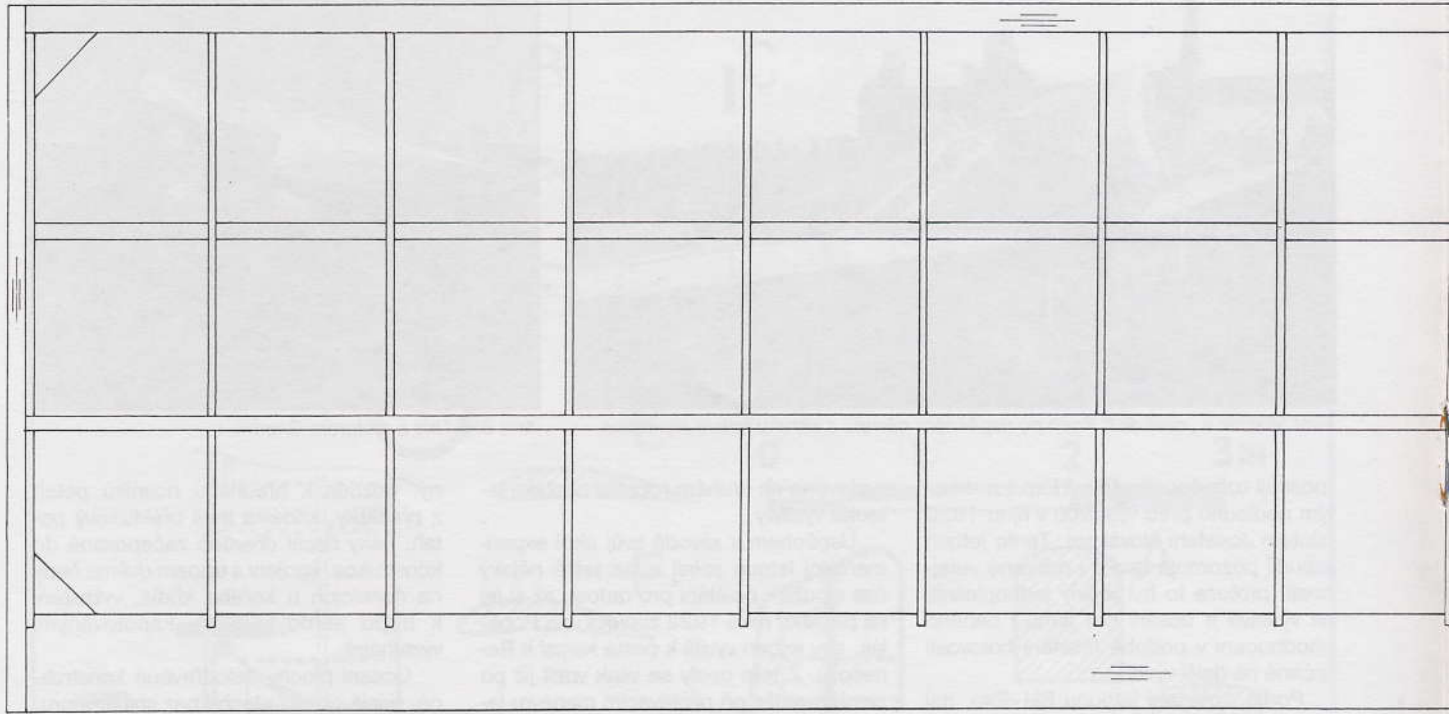
Několik pozdějších „Bosek“ společně s desítkami dalších českých letadel si můžete prohlédnout v prostorách Leteckého muzea historického ústavu armády ČR, které v letošní sezoně prvně otevírá své brány 26. dubna 1997.

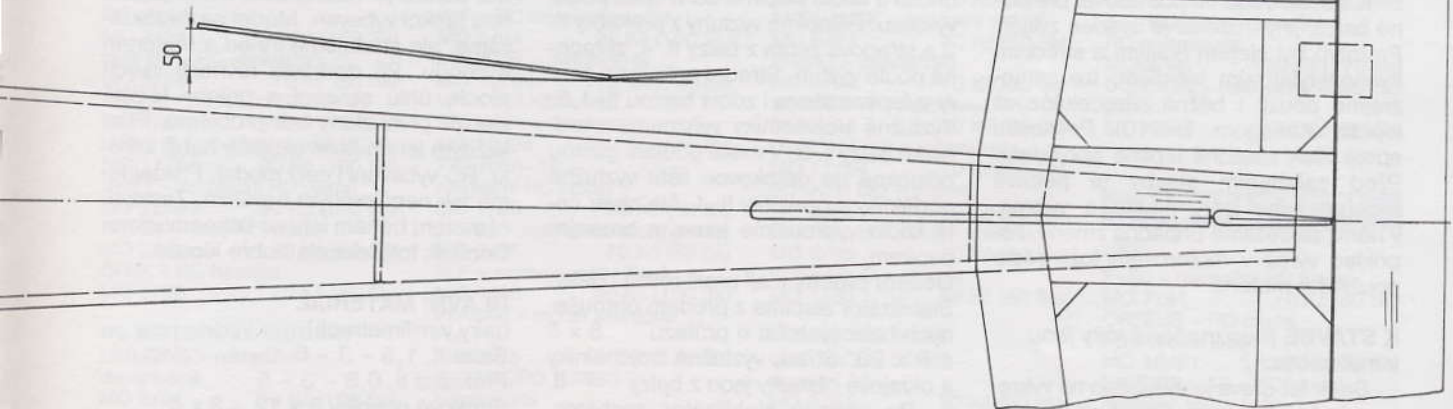
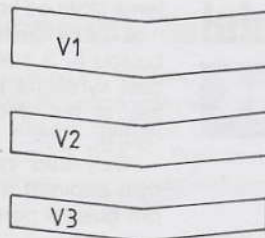
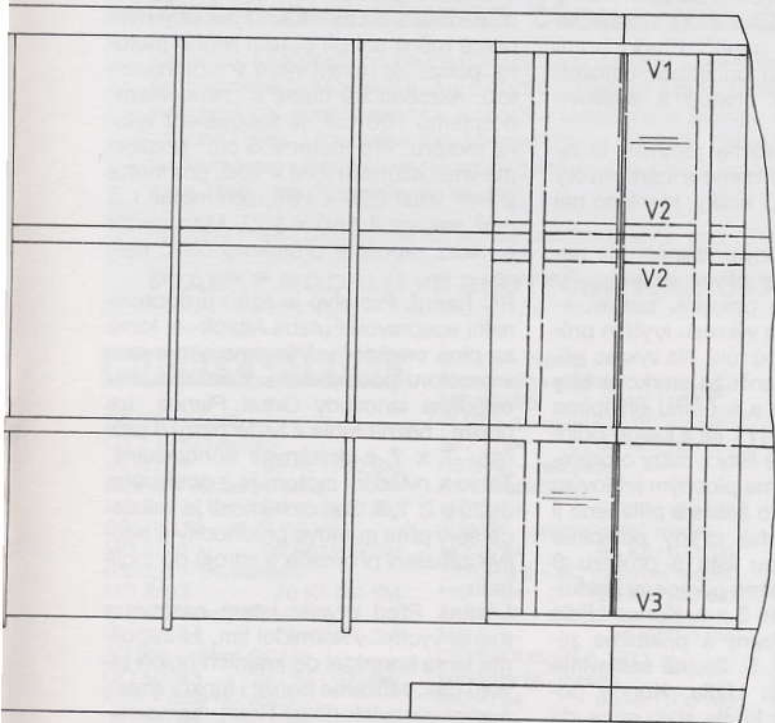
Avia před hangárem.

Na tomto snímku je dobře vidět kryt motoru a velkou vrtuli.

DOMINIK

REKREAČNÍ RC MODEL

ROZPĚTÍ 1160 mm

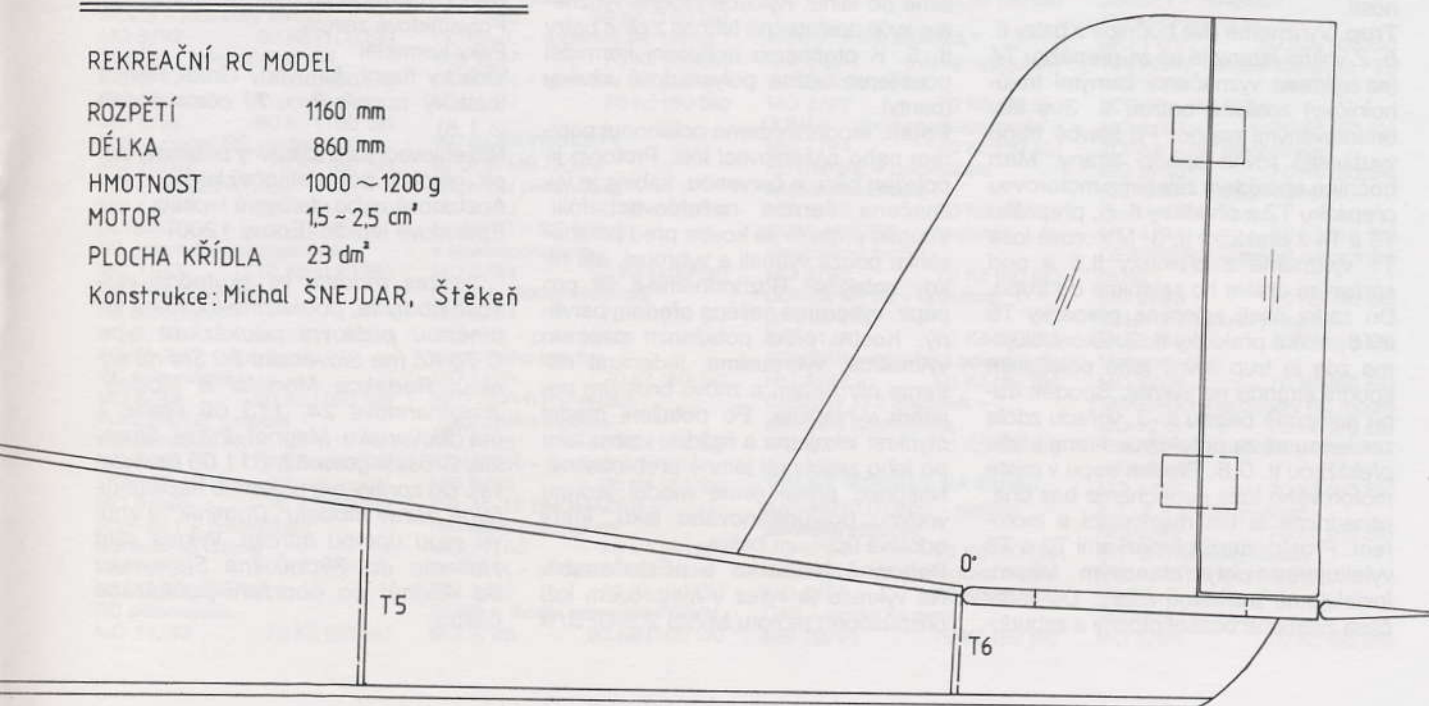
DÉLKA 860 mm

HMOTNOST 1000 ~ 1200 g

MOTOR 1,5 ~ 2,5 cm³

PLOCHA KŘÍDLA 23 dm²

Konstrukce: Michal ŠNEJDAR, Štěkeň

RC motorový model

DOMINIK

Michal ŠNEJDAR, Štětka

Již delší dobu jsem přemýšlel o menším a skladném modelu, který by svými příznivými letovými vlastnostmi, lákavými tvary skutečného letadla, jednoduchou konstrukcí, nenáročným provozem i údržbou splňoval moje představy o rekreačním modelu. Proto jsem navrhl, postavil a zalétal RC motorový model DOMINIK.

Model nemá podvozek, vzlétá z ruky a přistává i tam, kde by jiné neměly šanci. Zvládá i základní akrobatické obraty, takže se s ním lze i dostatečně „vyřádit“. K pohonu slouží motor o objemu 1,5 až 2,5 cm³. RC souprava je třífunkční a ovládá směrovku, výškovku a otáčky motoru. V případě použití motoru o objemu 1,5 cm³ je možné jeho ovládání zcela vypustit, vystačíme tak i s dvoukanalovou soupravou.

K stavbě budeme potřebovat převážně balzu, jiný materiál je uveden zvlášť. Prototyp byl slepen hustým a středním kyanoakrylátovým lepidlem, lze samozřejmě použít i běžná nitrocelulózová lepidla (Kanagom, L-510). Pevnostní spoje však zásadně lepíme epoxidem. Před zahájením stavby si pečlivě prostudujeme celý návod a výkres, v němž zakreslíme případné změny, například výřez v motorovém loži podle použitého motoru.

K STAVBĚ (neoznačené míry jsou v milimetrech):

Směr let dřeva je vyznačen na výkrese u každé součásti. Rovné díly modelu stavíme na rovné pracovní desce. V průběhu celé stavby se snažíme šetřit hmotností, nikoliv ovšem na úkor pevnosti.

Trup. Vyřízneme dvě bočnice z balzy tl. 3. Z vnitřní strany je až za přepážku T4 (na výkrese vyznačeno černými trojúhelníčky) zesílíme balzou tl. 3 s léty orientovanými napříč. Při stavbě trupu využíváme rovné spodní strany. Mezi bočnice epoxidem zalepíme motorovou přepážku T2 z překližky tl. 5, přepážku T3 a T4 z překližky tl. 3. Motorové lože T1 vyřízneme z překližky tl. 5 a pod správným úhlem ho zalepíme do trupu. Do zadní části zalepíme přepážku T5 a T6, obě z překližky tl. 2. Zkontrolujeme zda je trup rovný jeho položením spodní stranou na výkres. Spodek trupu polepíme balzou tl. 3, vpředu zdola zesílíme až za odtokovou hranu křídla překližkou tl. 0,8. Předek trupu v místě motorového lože ponecháme bez dna, usnadníme si tím manipulaci s motorem. Prostor mezi přepážkami T2 a T3 vylakujeme polyuretanovým lakem. Instalujeme palivovou nádrž. Do zadní části zalepíme ocasní plochy a zabudu-

jeme táhla od kormidel k servům. Nakonec zadní část trupu shora uzavřeme balzou tl. 3 s léty napříč. Přední horní část vyřešíme jako odnímací, umožníme si tím dobrý přístup k palivové nádrži.

Celý trup vyhladíme jemným brusným papírem a vyvrtáme v něm otvory pro bukové poutací kolíčky, které do něj zalepíme.

Křídlo s jednoduchým vzepětím je nedělené, k trupu se přivazuje gumovou smyčkou. Každou polovinu sestavujeme zvlášť přímo na výkrese krytém průhlednou plastickou fólií. Na výkres přichytíme hlavní nosník ze smrkové lišty o průřezu 5 x 12 a k němu přilepíme žebra z balzy tl. 2 (11 ks v každé polovině). Do odtokové lišty z balzy o průřezu 9 x 26 vyplujeme plochým jehlovým pilníkem zářezy pro žebra a přilepíme ji k žebřím. Z druhé strany přilepíme balzovou náběžnou lištu o průřezu 8 x 15. Shora nalepíme pomocný smrkový nosník o průřezu 3 x 4. Konce křídla zabrousíme do roviny a přilepíme zakončení z balzy tl. 5. Stejně sestavíme i druhou polovinu křídla. Konce podélníků ve středu křídla zbrousíme do úkosu a křídlo slepíme do vzepětí podle výkresu. Přilepíme výztuhy z překližky tl. 3 a středová žebra z balzy tl. 4, zkrácená podle výztuh. Střední pole mezi žebry vylepíme shora i zdola balzou tl. 1,5. Výztužné trojúhelníky vyřízneme z odřezků balzy tl. 3. V místě poutání gumou přilepíme na odtokovou lištu výztužné obdélníky z překližky tl. 1. Na závěr celé křídlo vybrousíme jemným brusným papírem.

Ocasní plochy mají profil rovné desky. Stabilizátor slepíme z předem obroušených balzových lišt o průřezu 5 x 5 a 5 x 20. Střed, výztužné trojúhelníky a okrajové oblouky jsou z balzy tl. 5. Po obvodu stabilizátor zaoblíme. Výškové kormidlo vyřízneme a vybrousíme do klínu z balzy tl. 5, po obvodě ho zaoblíme. Směrovku z balzy tl. 5 sbrousíme do klínu. Kýlovou plochu vyřízneme kvůli dostatečné tuhosti z plně balzy tl. 5. K otočnému uchycení kormidel použijeme běžné polyamidové závěsy (panty).

Potah. Model můžeme potáhnout papírem nebo nažehlovací fólií. Prototyp je potažen bílou a červenou, kabina je vyznačena černou nažehlovací fólií. V tomto případě se kostra před potahováním pouze vytmelí a vybrousí, ale nikdy nelakuje! Rozhodneme-li se pro papír, vybereme nejlépe předem barevný. Kostru před potažením papírem vytmelíme, vybrousíme, jedenkrát natřeme nitrolakem a znovu brusným papírem vyhladíme. Po potažení model čtyřikrát lakujeme a každou vrstvu laku po jeho zaschnutí jemně přebrousíme. Nakonec přelakujeme model jednou vrstvou polyuretanového laku, který odolává účinkům paliva.

Pohonná jednotka a příslušenství. Na výkrese je výřez v motorovém loži přizpůsoben motoru MVVS 2,5 DFS/R

s bočním výfukem. Motor je vyosen o 2° doprava a 6° dolů. Tyto úhly není nutné měnit ani při použití jiného motoru, pouze se upraví výřez v motorovém loži. Akrobatická nádrž s „bimbátkem“ o objemu 100 cm³ je tlakována z výfuku motoru. Pro motor 2,5 cm³ použijeme vrtuli rozměrů 220 x 100, pro motor 2 cm³ vrtuli 200 x 100, pro motor 1,5 cm³ pak vrtuli 180 x 100. Mezi motor a nádrž zapojíme průtokový čistič paliva.

RC řízení. Prototyp je řízen proporcionální soupravou Futaba Attack-4, která se plně osvědčila. Všechna serva jsou v prostoru pod křídlem. Kormidla jsou ovládána lanovody Great Planes, lze použít i běžná táhla z tvrdé balzy o průřezu 7 x 7 s drátěnými koncovkami. Táhlo k ovládání motoru je z ocelového drátu o Ø 1,5. Samozřejmostí je instalace serv přes gumové průchodky a pečlivé zabalení přijímače a zdrojů do moli-tanu.

Létání. Před prvním letem nastavíme menší výchylky kormidel tím, že zapojíme táhla kormidel do krajních poloh otvorů pák. Můžeme použít i funkci zmenšování výchylek (Dual Rate), samozřejmě pokud je náš vysílač touto užitečnou funkcí vybaven. Model nezaklouzáváme, ale startujeme ihned s motorem v chodu. Při dodržení rovnosti všech ploch, úhlů seřízení a polohy těžiště jsou již první starty bez problémů. Před každým letem kontrolujeme nabití zdrojů, RC vybavení i celý model. Předjedeme tak nepříjemným haváriím. Zastavení motoru během letu se bát nemusíme, Dominik totiž docela dobře klouže.

HLAVNÍ MATERIÁL

(míry v milimetrech):

Balza tl. 1,5 - 3 - 5

Překližka tl. 0,8 - 3 - 5

Smrkové nosníky 5 x 12 - 3 x 4

Náběžná balzová lišta 8 x 15

Odtoková balzová lišta 9 x 26

Buková kulatina Ø 6

Nádrž 100 cm³

Polyamidové závěsy

Páky kormidel

Vidličky řízení, lanovody Great Planes (balzový nosník 7 x 7, ocelový drát Ø 1,5)

Nažehlovací fólie (barevný potahový papír, nitrolak, polyuretanový lak)

Acetonové nebo vteřinové lepidlo

Epoxidové lepidlo (Epoxy 1200)

Výkres modelu ve skutečné velikosti obdržíte, pokudžete-li čitelně vyplněnou poštovní poukážkou typu C 70 Kč (na Slovensku 80 Sk) na adresu: Redakce Modelář a Modely, Jungmannova 24, 113 66 Praha 1 (na Slovensku Magnet-Press Slovakia, Grösslingova 62, 811 09 Bratislava). Do zprávy pro příjemce napište čitelně název modelu „Dominik“ a znovu svou úplnou adresu. Výkres vám zašleme do 30dnů (na Slovensku do 45dnů) po obdržení poukázané částky.

Zásilková služba čtenářům časopisu Modelář a Modely!

Vzhledem ke zvýšení cenových nákladů na pořizování a odesílání modelářských plánek, aktualizujeme úplný seznam, který vyšel podrobněji v Modeláři č. 4 a 5/1996. Uvedené plánky modelů ve skutečné velikosti obdržíte, poukážete-li čitelně vyplněnou poštovní poukázku typu C částku uvedenou u modelu na adresu: Redakce Modelář a Modely, Jungmannova 24, 113 66 Praha 1 (na Slovensku Magnet-Press Slovakia, Grösslingova 62, 811 09 Bratislava).

Do zprávy pro příjemce uveďte název plánku a znovu svou úplnou adresu. Výkresy vám zašleme do 30dnů po obdržení poukázané částky (na Slovensku do 45dnů).

V redakci má tuto agendu na starosti sekretářka redakce, paní Jitka Maďarová (tel.: 02/ 242 273 84 nebo 242 277 23, linka 468).

PLÁNKY MODELŮ VE SKUTEČNÉ VELIKOSTI! VYBERTE SI Z NAŠÍ BOHATÉ NABÍDKY!

MODELY LETADEL

RC VĚTRONĚ

LUCI - RC házedlo	
MO 7/91	90 Kč (100 Sk)
JERÁB - rekreační větroň	
MO 7/92	90 Kč (100 Sk)
BŘEHULE - větroň RC V2	
MO 9/92	90 Kč (100 Sk)
RIVAL 2 - RC házedlo	
MO 3/93	70 Kč (80 Sk)
RORYS - malý RC větroň	
MO 7/93	70 Kč (80 Sk)
SLUKA - větroň RC V2	
MO 10/93	90 Kč (100 Sk)
KIWI - malý RC větroň	
MO 11/93	70 Kč (80 Sk)
KORMORÁN - rekreační	
RC větroň	
MO 2/94	90 Kč (100 Sk)
MAX 60 - RC minivětroň	
MO 3/94	70 Kč (80 Sk)
TUKAN - rekreační RC větroň	
MO 4/94	90 Kč (100 Sk)
LUBIS 5 - soutěžní model RC V2	
MO 11/94	90 Kč (100 Sk)
SHIFT - rekreační RC větroň	
MO 12/94	90 Kč (100 Sk)
PRCEK - malý RC větroň	
MO 2/95	70 Kč (80 Sk)
ŠPRK - RC házedlo	
MO 5/95	70 Kč (80 Sk)

RC MOTOROVÉ MODELY

LIMUSINA - rekreační	
dvouplošník	
MO 8/91	90 Kč (100 Sk)
AVION II - rekreační model	
s plováky	
MO 9/91	90 Kč (100 Sk)
SCOUT - rekreační model	
MO 12/91	90 Kč (100 Sk)
ŠÍDLO - motorový větroň	
MO 5/92	90 Kč (100 Sk)
ČERTÍK - rekreační model	
MO 8/92	70 Kč (80 Sk)
VAGABOUND - RC polomaketa	
MO 8/92	90 Kč (100 Sk)
FLIP - cvičný RC model	
MO 10/92	70 Kč (80 Sk)
ŠÍP - rekreační model	
MO 11/92	90 Kč (100 Sk)
ULTIMATE -	
RC polomaketa dvouplošníku	
MO 1/93	110 Kč (120 Sk)
AMATOL - rekreační	
RC dvouplošník	
MO 5/93	90 Kč (100 Sk)
PONY-MAX - sportovní	
RC polomaketa	
MO 6/93	90 Kč (100 Sk)
POLETADLO - model	
kategorie Fun Fly	
MO 8/93	70 Kč (80 Sk)
TRENER 10 H - sportovní model	
MO 9/93	70 Kč (80 Sk)
ESS-641 - polomaketa	
německého letadla	
MO 10/93	90 Kč (100 Sk)
HELIO COURIER -	
RC polomaketa	
MO 11/93	70 Kč (80 Sk)

SATYR - replika	
historického modelu	
MO 12/93	90 Kč (100 Sk)
PLUTO 2 - sportovní RC model	
MO 1/94	90 Kč (100 Sk)
ASTRAL - rekreační	
RC dvouplošník	
MO 2/94	70 Kč (80 Sk)
AVIATIK - rekreační RC model	
MO 3/94	90 Kč (100 Sk)
SATURN II - RC motorový model	
MO 4/94	90 Kč (100 Sk)
KAČER 2 - model typu kachna	
MO 5/94	70 Kč (80 Sk)
DEPERDUSSIN B 1911 -	
sportovní RC maketa	
MO 4/94	90 Kč (100 Sk)
PUNTO - motorizovaný RC kluzák	
MO 5/94	70 Kč (80 Sk)
WIT - RC motorový model	
MO 6/94	90 Kč (100 Sk)
MERKUR - dvouplošník	
MO 10/94	110 Kč (120 Sk)
VP-1 VOLKSPANE -	
obří sportovní maketa	
MO 12/94	150 Kč (170 Sk)
PIPER PA-18 -	
rekreační RC model	
MO 1/95	70 Kč (80 Sk)
TROLL - malý akrobatický model	
MO 3/95	70 Kč (80 Sk)
ALF - motorizovaný větroň	
MO 4/95	90 Kč (100 Sk)
PLACÁK - model kategorie	
Fun Fly	
MO 5/95	150 Kč (170 Sk)
Z-37 AGRO TURBO -	
polomaketa	
MO 6/95	150 Kč (170 Sk)
PLUTO 4 - sportovní	
akrobatický model	
MO 7/95	90 Kč (100 Sk)
IAR-831 PELICAN - polomaketa	
MO 7/95	90 Kč (100 Sk)
ULTRA-L - sportovní RC model	
MM 1/97	70 Kč (80 Sk)
DOMINIK - sportovní RC model	
MM 4/97	70 Kč (80 Sk)

RC ELEKTROLETY

BLOCH MB-200 -	
rekreační polomaketa	
MO 4/93	90 Kč (100 Sk)
DOMINO - RC větroň	
s elektropohonem	
MO 8/94	90 Kč (100 Sk)
PINGU - lidový elektrolet	
MO 9/94	70 Kč (80 Sk)
ITOH 62 - polomaketa	
japonského letadla	
MO 1/95	70 Kč (80 Sk)
RED ZEPHYR - replika	
historického modelu	
MO 7/95	90 Kč (100 Sk)
KANÁREK - rekreační model	
MO 9/95	70 Kč (80 Sk)
PZL M-18 DROMADER -	
rekreační polomaketa	
MO 11/95	70 Kč (80 Sk)
SKRBLIK - rekreační RC model	
MO 3/95	70 Kč (80 Sk)
SEWA - model kategorie F5B/N	
MO 2/96	90 Kč (100 Sk)

PS-04 SION - rekreační	
elektrolet	
MO 5/96	70 Kč (80 Sk)

MODELY NA MOTORY CO2

BICO - oldtimer	
MO 6/91	70 Kč (80 Sk)
FOKKER D.VII - maketa	
MO 9/91	70 Kč (80 Sk)
PZL M-18 DROMADER -	
polomaketa	
MO 12/92	70 Kč (80 Sk)
FOKKER E.III - maketa	
MO 2/93	70 Kč (80 Sk)
PIPER L-4H - maketa	
MO 5/93	70 Kč (80 Sk)
UDET U-12a FLAMINGO -	
maketa	
MO 12/92	70 Kč (80 Sk)
SKŘIVÁNEK - sportovní model	
MO 8/93	70 Kč (80 Sk)
ANIMO - samokřídlo	
MO 5/94	70 Kč (80 Sk)
Bede BD-4 - polomaket	
MO 8/94	70 Kč (80 Sk)
LACEY M-10 - polomaketa	
MO 11/94	70 Kč (80 Sk)
FOKKER Dr.I - maketa	
MO 3/95	70 Kč (80 Sk)
BRISTOL SCOUT C - maketa	
MO 6/95	70 Kč (80 Sk)
KUŇKADLO - maketa	
MO 1/96	50 Kč (60 Sk)

VOLNÉ VĚTRONĚ

VMC RACER COMP -	
soutěžní A1	
MO 8/91	70 Kč (80 Sk)
RACEK - soutěžní A1	
MO 2/93	70 Kč (80 Sk)
TUHYK - historický větroň	
z roku 1951	
MO 8/94	70 Kč (80 Sk)

UPOUTANÉ MODELY

AKROBAT - cvičný upoutaný	
akrobatický model	
MO 2/92	70 Kč (80 Sk)
JUNÁK - upoutaná polomaketa	
MO 7/94	70 Kč (80 Sk)
KITTIWAKE - polomaketa	
anglického letadla	
MO 6/93	70 Kč (80 Sk)
COMMANDER - upoutaný	
akrobatický model	
MO 5/95	70 Kč (80 Sk)
SOKOL M-1D - upoutaná	
polomaketa	
MO 11/91	70 Kč (80 Sk)
KOLIBER - upoutaná polomaketa	
MO 4/92	70 Kč (80 Sk)
CESSNA 172 Skyhawk -	
upoutaná polomaketa	
MO 3/97	70 Kč (80 Sk)

VOLNÉ MODELY NA GUMU

KAWASAKI (TONY) - maketa	
japonské stíhačky	
MO 9/94	70 Kč (80 Sk)
STEHLÍK - volný sportovní model	
MO 1/95	70 Kč (80 Sk)
ČÁP - model na gumu	
MO 10/91	70 Kč (80 Sk)

MIRAGE 2000 a Kachna -	
dva sportovní modely	
MO 9/93	70 Kč (80 Sk)
FIAT G.55 - maketa italské	
stíhačky	
MO 5/92	70 Kč (80 Sk)

DALŠÍ MODELY LETADEL

NESTOR - historický větroň	
MO 4/95	70 Kč (80 Sk)
CYKLON - historický motorový	
model	
MO 6/95	150 Kč (170 Sk)
ANOPHELES - malý	
RC hydroplán	
MO 6/95	90 Kč (100 Sk)
JET CRAZY - cvičný	
akrobatický model	
MO 1/96	110 Kč (120 Sk)
A-1 HUSKY - rekreační	
RC polomaketa	
MO 3/96	150 Kč (170 Sk)
CONDOR - maketa na elektrický	
pohon	
MO 4/96	70 Kč (80 Sk)

MODELY LODÍ

F-50 - rekreační RC model	
MO 7/91	70 Kč (80 Sk)
ORFEUS - RC model	
říční osobní lodě	
MO 10/91	85 Kč (95 Sk)
LAMURS L 40 - RC model	
italského vojenského	
MO 6/92	90 Kč (100 Sk)
RIEČNÁ NÁKLADNÁ LOĎ -	
RC model kat. F2Ž-A	
MO 10/92	90 Kč (100 Sk)
JERSEY - rekreační	
RC polomaketa jachty	
MO 11/92	90 Kč (100 Sk)
WARNOW - model kategorie F2Ž	
MO 3/93	85 Kč (95 Sk)
LOTOS - RC kluzák	
MO 5/93	70 Kč (80 Sk)
ŽOFKA - RC plachetnice	
MO 6/93	70 Kč (80 Sk)
RAF 340 - model rychlého	
záchranného člunu	
MO 4/94	85 Kč (95 Sk)
DESTRIERO - model rekordního	
člunu	
MO 2/95	70 Kč (80 Sk)
GALAXY - tunelový kluzák	
MO 3/95	70 Kč (80 Sk)
Motorový člun	
MO 4/95	70 Kč (80 Sk)
SMARAGD - rekreační RC model	
MO 12/91	70 Kč (80 Sk)
KLIMEK - model přístavního	
remorkéru	
MO 3/96	70 Kč (80 Sk)
E.T. 2 - tunelový kluzák	
MO 3/92	70 Kč (80 Sk)
E.T. 3 - tunelový kluzák	
MO 1/93	70 Kč (80 Sk)
MLOK-E - rekreační	
RC model kluzáku	
MO 1/95	70 Kč (80 Sk)

DO KALENDÁŘE

LETECKÉ MODELÁŘSTVÍ

Mistrovství České republiky

F4B - Kladno31. 5. - 1. 6.
Václav Šťastný, Italská 2366, 272 01 Kladno
F3C - Roztoky7. 6. - 8. 6.
Jan Hess, Bezručova 339,
252 63 Roztoky u Prahy
F3J (s mez. účasti) - Chotěboř...7. 6. - 8. 6.
M. Knob, Tyršova 1323, 583 01 Chotěboř
F3B (s mez. účasti) - Chrudim14. 6.
Zdeněk Ješina, Ve stezkách 134,
530 03 Pardubice
F3D - Mělník14. 6. - 15. 6.
J. Zelenka, Ve Vinicích 560, 276 01 Mělník
F3A - Krmov21. 6. - 22. 6.
LMK Krmov, Hlubčická 42a, 794 01 Krmov
F4C (s mez. účasti) - Mladá Boleslav
.....21. 6. - 22. 6.
Ing. Vladimír Handlík, U stadionu 927,
293 01 Mladá Boleslav

Volné modely

H,F1H,F1A,P30,CO2
Korespondenční soutěž 3.ročník1. 6.
František Doupovec, Bílovník 53,
614 00 Brno-Obrány
H,A3,F1H - Raná7. 6.
Miloslav Nechanický, SNP 2063,
440 01 Louny
MCO2 - Rakovník7. 6.
Ing. D. Dvořák, Pražská 2254,
269 01 Rakovník
F1A Memoriál Jiljí Hodana - Chrudim7. 6.
František Dvořák, Smetanova 435,
537 00 Chrudim IV
F1H, F1A - Písek14. 6.
Jan Choulik, Kocínova 1979, 397 01 Písek
H,F1H,CO2 - Jihlava14. 6.
Pavel Beseda, Švábovská 414,
588 51 Batelov
H,F1H,A3 - Hostomice21. 6.
Robert Petr, Na Bluku 426,
252 28 Dolní Černošice
F1A,F1B,F1C Čes. pohár - Borotice...28. 6.
Václav Fejt, Větrná 810,
686 01 Uherské Hradiště
F1A,F1B,F1C Čes. pohár - Borotice ..28. 6.
Pavel Bařtipán, Lipnice 22,
594 01 Velké Meziříčí

Upoutané modely

UŠ - Mod. středisko Slaný7. 6.
Václav Fuxa, Smečenská 775, 274 01 Slaný
SUM,F4B - Nymburk7. 6.
Václav Betka, Dvořákova 1234/5,
288 02 Nymburk
F2B - Varnsdorf22. 6.
Ing. Josef Bartík, Prádelnická 2349,
407 47 Varnsdorf VII
F2C - Třebíč28. 6.
Pavel Pastyřík, U Hřbitova 8, 586 01 Jihlava

RC motorové modely

F3AH,F4CXH - České Budějovice -
Bezdrav30. 5. - 1. 6.
František Frána, Bořšov 212,
373 82 Bořšov nad Vltavou
F4C,F4CX - Třebíč7. 6. - 8. 6.
Miroslav Dvořáček, Kosmákova 55,
674 01 Třebíč
F3C - Mělník-Hořín7. 6. - 8. 6.
Heli-Klub Roztoky, Bezručova 339,
252 63 Roztoky u Prahy

F4C,F4CX - Brno-Medlánky...14. 6. - 15. 6.
Silvestr Kouřil, Zikova 4, 628 00 Brno
F3A - Poděbrady21. 6.
V. Volejník, Soběslavova 418,
289 07 Libice nad Cidlinou
RCM2 - Ostrava21. 6.
Lubomír Gižický, Bachmačská 25,
702 00 Ostrava 1
RCM2 - Roudnice nad Labem28. 6.
Václav Nový, Chvalinská 2082,
413 01 Roudnice nad Labem
F3AH - Jesenícký vodník - Přehrada
Jesenice u Chebu.....28. 6. - 29. 6.
David Rada, Obránců míru 666,
357 35 Chudov

Termické RC větroně

RCV2 - Náchod1. 6.
Ing. Radoslav Těr, Kobovka 897,
549 41 Červený Kostelec
F3B - Liberec7. 6.
Ing. Jiří Zobal, Březová alej 1303,
460 01 Liberec 4
RCV2 - Hanácký pohár,
2. kolo - Uničov7. 6.
Radek Vašíček, tř. Hrdinů 842,
783 91 Uničov
F3J - Olomouc14. 6.
Petr Šnyrych, Bělkovice 30, 783 15 Bělkovice
RCV1 - letiště Kladno14. 6.
Radoslav Čížek, Žilinská 160,
273 01 Kamenné Žehrovice
RCV1 - Rousínov14. 6.
Alois Šild, ČSLA 35, 683 01 Rousínov
RCV2 - Broumov14. 6.
Petr Novák, U vodojemu 217,
550 01 Broumov IV
RCV2PM - Praha14. 6.
Zdeněk Andryšek, Ludmilina 2,
180 00 Praha 8
RCH - Rousínov15. 6.
Alois Šild, ČSLA 35, 683 01 Rousínov
RCV2 - Bechyně15. 6.
Josef Válek, Na Libuši 692, 391 65 Bechyně
RCV2 - Kladno15. 6.
Miloslav Modr, Alešova 1108,
272 01 Kladno 2
RCV2 - Chropyně20. 6.
LMK Racek, Drahy 764, 768 11 Chropyně,
tel/fax 0634/355352
RCV2 - Všechnov21. 6.
Miroslav Slaba, Moskevská 2722,
390 05 Tábor
RCV2PM - Hořice v Podkrkonoší21. 6.
Josef Kyselo, Domaslavice 15,
507 52 Ostroměř
RCV2 - O putovní štít vítězství,
21. ročník - Holýšov 21. 6.
Jan Vilim, Americká 398, 345 62 Holýšov
RCV1 - letiště Kladno28. 6.
Radoslav Čížek, Žilinská 160,
273 01 Kamenné Žehrovice
RCV2 - Ostrava28. 6.
F. Höfer, Dolní Lhota 281, 747 66 Dolní Lhota
RCV2 - Fryčovice, O putovní pohár OÚ,
3. ročník28. 6.
Lubomír Filippec, Fryčovice 582,
739 45 Fryčovice
RCV2 - Litovel29. 6.
Slavoj Vespalec, Vitězná 195, 784 01 Litovel

Elektrické modely

F5B/7 - Mladá Boleslav31. 5. - 1. 6.

Ing. Daniel Pavel, Zalužanská 1268,
293 01 Mladá Boleslav,
F5B/7 - Hradec Králové14. 6.
Mgr. Jan Kupka, E. Beneše 1417,
500 12 Hradec Králové
F5B/N - Nesvačily28. 6. - 29. 6.
Vladimír Hadač, Čechova 36, 170 00 Praha 7

Historické modely

ARC,CRC - letiště Kladno31. 5. - 1. 6.
Radoslav Čížek, Žilinská 160,
273 01 Kamenné Žehrovice
AV1,AV2,AV3,AV4,BV1,BV3,CV1,CV2 SAM
78 - Hořice v. P.7. 6.
Jiří Buček, Riegerova 1511, 508 01 Hořice
ARC,CRC - Hořice v. P.8. 6.
Jiří Teimer, Pod Lipou 1733, 508 01 Hořice

Ostatní modelářské soutěže

Setkání příznivců elektrických modelů -
Rosovice - Dobříš18. 5. - 19. 5.
Tomáš Fiala, U národní galerie 477,
156 00 Praha 6, tel. 02/591308
II. ročník modelářské show - Jihlava7. 6.
Ing. Karel Bambula, Vančurova 887-13,
589 01 Třešť
Modelářský letecký den -letišťe Cheb
.....7. 6. - 8. 6.
David Šinanský, Javorová 3, 350 02 Cheb,
Rodeo 1. kolo - Letňany14. 6.
Milan Vydra, Moláková 574, 180 00 Praha 8
RC větroně od východu do západu -
Nesvačily21. 6.
Karel Kotouč, Husova 202,
257 41 Týnec nad Sázavou

Mistrovství Evropy -

Ankara (Turecko)14. 9. - 22. 9.
Světové letecké hry

RAKETOVÉ MODELÁŘSTVÍ

Mezinárodní soutěže

S6A,S8E - Světový pohár,**S8E-P**,
S9A - Praha6. 6. - 8. 6.
Jiří Táborský, Douravická 1302,
140 00 Praha 4

Mistrovství České republiky

S3A,S4A,S6A M ČR žáci - Mladá Boleslav,
Krupka, Hradec Králové20. 6. - 22. 6.
František Krejchich, Pražská 252/65,
293 01 Hradec Králové
Mistrovství Čech + S3A,S4B,S6A - seriál
M ČR Hradec Králové26. 4.
Ing. Evžen Souček, M. Horákové 268,
500 06 Hradec Králové
Mistrovství Moravskoslezské + S3A, S4B,
S6A - seriál M ČR Letovice3. 5.
Jiří Kašpar, 679 65 Skřochov 3
S1A,S5B výška, M ČR - Brno11. 5.
Alois Rosenberg, 9. května 20,
678 01 Blansko
S3A,S4B,S6A - seriál M ČR - Krupka.14. 6.
Zdeněk Kolář, Jaselská 318, 415 03 Teplice
S8E - seriál M ČR - Vyškov5. 7.
Jan Pukl, Součkova 126, 685 01 Bučovice
S3A,S4B,S6A - seriál M ČR -
Vémyslice30. 8.
Jiří Knotek, 671 42 Vémyslice 128
S3A,S4B,S6A,S7,S8E - seriál M ČR -
Třebíč4. 10. - 5. 10.
Oldřich Ježek, Ruská 2, 674 01 Třebíč

Oblastní mistrovství a veřejné soutěže

S3A,S4B,S6B - Mem. K. Krejchicha -
293 01 Mladá Boleslav10. 5.
František Krejchich, Pražská 252/65,

S3A,S4A – oblast. přebor žáci –
Mladá Boleslav 24. 5.
František Krejbič, Pražská 252/65,
293 01 Mladá Boleslav
S3A,S4A – oblast. přebor žáci –
Brno 25. 5.
Karel Kincl, DDM Domych 2, 656 20 Brno
S3A,S4A – oblast. přebor žáci –
Hradec Králové 31. 5.
Ing. Evžen Souček, M. Horákové 268,
500 06 Hradec Králové
S3A,S4A – oblast. přebor žáci –
Liberec 31. 5.
Karel Řeháček, Alšova 14, 460 01 Liberec
S3A – veřejná soutěž – Brno 6. 7.
Alois Rosenberg, 9. května 20,
678 01 Blansko
S6A – veřejná soutěž – Brno 13. 7.
Alois Rosenberg, 9. května 20,
678 01 Blansko
S4A – veřejná soutěž – Brno 20. 7.
Alois Rosenberg, 9. května 20,
678 01 Blansko
S3A (originální světlíčák), **S3C** (raketa vejce)
Memoriál J. Krbečka a VC města
293 01 Mladá Boleslav 11. 10.
František Krejbič, Pražská 252/65

AUTOMOBILOVÉ MODELÁŘSTVÍ

Velká cena PRAHY 1997

RC AUTOKLUB PRAHA Vás zve na III. ročník Velké ceny Prahy, která bude uspořádána **8. května 1997**. Odstartovány budou kategorie RC automobilů **BUGGY 1 : 10 2WD i 4WD**. Program závodu: 9 hodin – zahájení, 14 hodin – finálové jízdy, 18 hodin – vyhlášení výsledků. Závody budou uspořádány v areálu podniku Vodní toky Chodov (Praha 4). Přijezd z ulice K Horkám (u benzinové pumpy BP), autobusy č. 122, 145, 194, 212, 242.

MISTROVSTVÍ ČR 1997 NASCAR

Již třetí ročník mistrovství republiky v kategorii dráhových automobilů (SRC) mezinárodní třídy PlaFit – NASCAR bude zahájen prvním mítinkem. I. mítink bude uspořádán z pověření SMČR v prostorách Domu dětí a mládeže v Praze 7, resp. na osmiproudové autodráze pořadatelského klubu **SCRC-Praha 7** (Na výšinách

1000, PRAHA 7–Letná). Závody se konají v pátek **16.** a v sobotu **17. května 1997**. V závodech budou startovat makety amerických okruhových automobilů NASCAR (7 závodů M ČR) a makety historických automobilů (2 závody Old Timer Cup).

AUTOMOBILY TATRA V MODELECH

Zajímavá informace přišla pro zájemce o automodely a především pro příznivce značky Tatra z Kopřivnice. V kopřivnickém muzeu Fojtství (ul. Záhumenní 1) bude uskutečněna výstava, kde budou prezentovány různé druhy automobilů, které zpodobňují výhradně automodely značky Tatra. Výstava bude přístupná denně od 3. května do 25. července 1997 vždy od 9 do 15.30 hodin.

„Zbieram MATCHBOX“

Matchbox Inform Center
SNP 39, 940 01 Nové Zámky

Slovenská republika – Banka SPLO
Nové Zámky, č.ú. 286117/1200

MIKRO

Průběžná 21, 100 00 Praha 10
tel. 02/ 7810636, Fax 02/ 6283532

Modelářské motory a přísluší,
výroba a prodej: osobně
Út-Čtv: od 14-19 h.

PODLE OBJEDNÁVKY NA DOBIRKU
VYZÁDEJTE SI CENÍK ZA ZNÁMKU 10 Kč

BRNO

Tel.: 05/452 428 24

Francouzská 55

Fax.: 05/452 428 25

DHN - modelářská prodejna

Nabízí široký výběr modelářského zboží od našich i zahraničních firem.
Autorizovaný dealer firmy VELKOM.

Otevřeno Po - Pá 09,00 - 18,00

- kity 1 : 72
(C-46 Commando, Martin B-10B a další)
- kity 1 : 48
(Autogiro a další)
- kity : 32
(P-35, Sparrowhawk, Gee Bee a další)
- kity 1 : 87 / H0
(stavebnice US aut, budov a letadel)
- maketové RC doplňky
1 : 32 až 1 : 4
(motory, kulometry, podv. kola, piloti)

(celkem 150 položek viz katalog)

(MODEL s.r.o. – dovozce)

spol. s r.o.
Česká republika

autodráhové modely
SRC – Škoda Favorit
Racing, Policie ČR,
Škoda Pick-up FREE STYLE
a další. Motory, disky, pneu
a další doplňky a náhradní díly.

(určeno pro autodráhy EUROPA CUP)

VACEK H0 železniční modely –
nákladní otevřené a zavřené
vagony ČSD, DR, DB, lokomotivy
T 334/710 „rosnička“ v několika
verzích (viz katalog).

(MODEL s.r.o. – výhradní distributor)

SPOL. S R.O.

PLZEŇSKÝ MODELÁŘ

- obchodní oddělení, Kollárova 34, 301 21 Plzeň. TEL 019 – 7235590, FAX 019 – 7220727
- velkoobchod – zboží zasíláme na dobírku, PPL, přímé závozy, dodací lhůta ca 7 dnů
- širokosortimentní prodejna, 10000 druhů zboží, zásilková služba, poradenství
- PO-PÁ 9-18, SO 9-12, Kollárova 32, 301 21 Plzeň, TEL/FAX 019 – 7220727

ČESKÁ AUTODRÁHA

TRADICE A KVALITA

- autodráhy „90 – SHADOW“ s napáječem

kat. č. 512 455
osmička JUNIOR

kat. č. 512 459
okruh TYRRELL

kat. č. 512 457
ovář FORMULA 1

- 7 typů závodních aut
(okruhové i formulové
vozy doplněné obtisky)

- široký sortiment rozšiřujících a servisních
díků (ovladače, kartáčky, 3 druhy pneu,
motory, zatačky, zúžení, křižovatky,
reklamní sady a panely – celkem 40 položek)

(MODEL s.r.o. – autorizovaný distributor)

Rady začínajícím

Jak si nezničit řídicí servo u RC modelu

SPRÁVNÉ SEŘÍZENÍ ŘÍDICÍHO MECHANIZMU RC auta je velmi důležité jak pro dosažení dobrých jízdních vlastností tak i pro dlouhodobé udržení serva v dobrém technickém stavu.

Prvním krokem k nastavení symetrie řídicího mechanismu je vystředění všech řídicích táhel tak, aby umožňovala korekci v obou směrech otáčení o stejný úsek, jak to naznačuje první obrázek (obr. 1). Spodní polovina ukazuje řídicí táhlo na jednom konci téměř úplně zašroubované do koncovky kulového kloubu, zatímco jeho druhý konec v koncovce sotva drží. Z nákresu je patrné, že seřizovací vůle je v jednom směru otáčení (A) téměř zcela vyčerpána. Je-li tato poloha táhla výchozí polohou, pak naše možnosti seřizování mechanismu při jízdních zkouškách jsou velmi omezené. Správné seřízení je na horním nákresu (obr. 1), kde rozměr A = B.

Z obdobných důvodů je nutno dbát i na správné postavení ovládací páky serva v její klidové střední poloze. Není-li tato páka kolmá k podvozku (obr. 2), pak její výchylky do protějších okrajových poloh se v důsledku vzniklé nelinearity projeví různou velikostí poloměrů pravé a levé zatáčky.

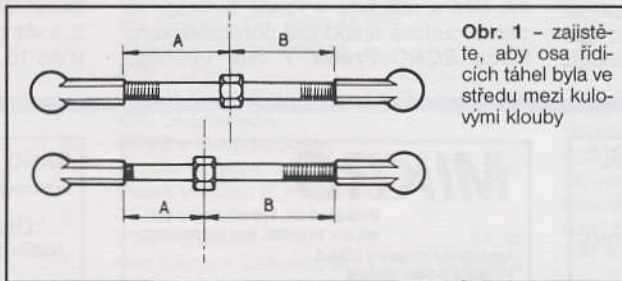
NADMĚRNÉ SILY NIČÍ SERVO

Zatímco prohřešky proti geometrickému seřízení řídicího mechanismu se odrazí hlavně v kvalitě jízdních vlastností, pak nerespektování dynamických vlivů při jízdě RC auta může v krátkém čase zničit drahé servo. Jde o to, že všechny boční nárazy do pneumatik se přes řídicí tyče přenášejí až do řídicího serva, kde je zachycuje plas-

tickové ozubení kol v převodovce serva. Dříve nebo později se vylomí některý nejvíce namáhaný zub a pak už to jde rychle. Musí následovat demontáž serva, výměna poškozených ozubených kol v servu a nové seřízení. Částečně se tomuto nebezpečí dá čelit provedením ozubených kol z kovu, ale lepším a technicky správnějším opatřením je zařadit do řídicího mechanismu poddajný člen - SERVO SAVER.

Obr. 2 - zajistěte, aby páka serva stála v základní poloze kolmo k ose podvozku

Obr. 1 - zajistěte, aby osa řídicích táhel byla ve středu mezi kulovými klouby

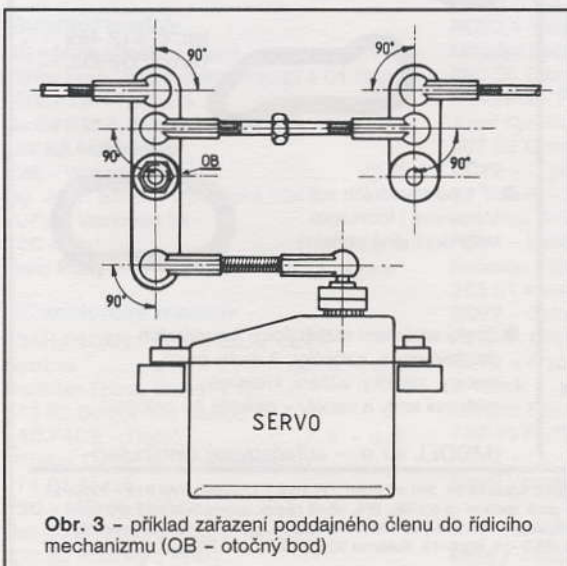
Ten absorbuje energii jednotlivých nárazů a „změkčí“ vazbu mezi motorem serva a koly. Nákres na obrázku 3 ukazuje příkladné zařazení poddajného členu v řídicím mechanismu. Poddajný člen působí tak, že při prudkém zvýšení síly se dvouramenná páka řízení „zlomí“ v otočném bodu a po poklesu síly se opět působením vestavěné pružiny napřímí. Podrobněji je tento element zobrazen na obrázku č. 4. Řídicí páka sestává ze dvou dílů (1, 2), které jsou spolu spojeny zkosenými „střechovitými“ plochami výřezů (5). Pružina (3) oba díly (1, 2) tlačí k sobě, přičemž přítlak se reguluje maticí (4). Vše se otáčí na čepu (6). Z nákresu je zřetelně vidět, že při velkém točivém momentu vyvolaném na řídicí páku se oba její díly (1, 2) vůči sobě pootočí, což změkčí účinek rázu na mechanismus serva.

Pokud jsme si zakoupili nebo zhotovili RC automobil, jehož řídicí mechanismus zmíněný poddajný člen neobsahuje, není nic ztraceno. Je totiž možno koupit přímý poddajný člen spojený s výstupním hřídelem serva a mající funkci ovládací páky serva. Jak je patrné (obr. 5), sestává zmíněný přímý poddajný člen z rozříznutého pružného prstence (1), do jehož štěrbin zasahuje svými výstupky (2, 3) shora ovládací páka (4) a zdola unášec (5) nasazený na výstupním hřídele (6) serva. Při překročení určitého mezního kroučivého momentu na ovládací páce (4) se prstec (1) rozevře a po skončení dynamického nárazu se opět vlastní pružností vrátí do původní polohy. Je třeba říci, že toto uspořádání pracuje se stálou pružností, bez možnosti měnit tuhost poddajného členu. Pro většinu aplikací však vlastnosti tohoto uspořádání plně vyhovují.

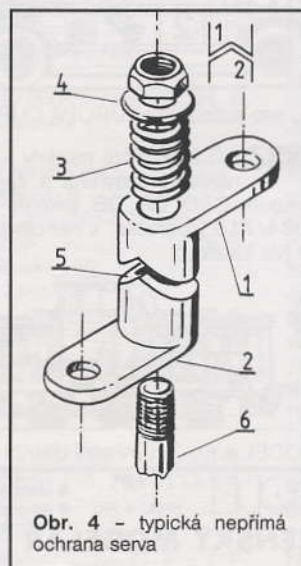
Mnozí závodníci s RC automobily dosud nedoceňují škodlivé účinky sil ničících drahá serva v modelech. Tento článek měl přispět k osvětlení o tom, jak rozumně vynaloženými náklady předejít z dlouhodobého hlediska mnohem větším škodám.

Volně podle RC Model Cars (7/96)

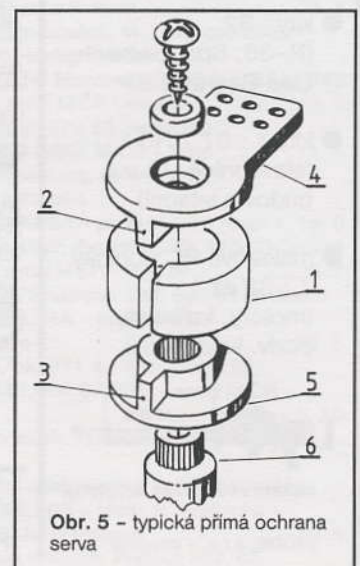
Ing. Rudolf Laboutka
(ilustrační foto archiv redakce)

Obr. 3 - příklad zařazení poddajného členu do řídicího mechanismu (OB - otočný bod)

Obr. 4 - typická nepřímá ochrana serva

Obr. 5 - typická přímá ochrana serva

MODELÁŘ a MODELY 4/97 duben XLVIII

Vydavatel: Vydavatelství MAGNET-PRESS s.p.,
Vladislavova 26, 113 66 Praha 1
(tel.: 02/ 242 273 84 - 92; fax: 02/ 242 173 15)

Adresa redakce: Modelář a Modely,
Jungmannova 24, 113 66 Praha 1
Šéfredaktor: Libor PUTZ (linka 496)
Redaktoři: Bohumil MIKUŠ (468)
Václav STEJSKAL (468)
Sekretářka: Jitka MAĐAROVÁ (468)
Grafická úprava: Josef HANÁK

Redakční rada:

Karel Koudelka, předseda Svazu modelářů ČR
Jiří Lejsek, předseda KLoM ČR při SMČR
Jiří Kašpar, předseda RMK Letostroj, Letovice
Tomáš Obermajer, železniční modelář

Príspevky a korespondenci pro časopis Modelář a Modely posílejte výhradně na adresu redakce: Vydavatelství Magnet-Press (stačí VMP), redakce Modelář, Jungmannova 24, 113 66 Praha 1 (tel.: 02/ 242 273 84 - 92; fax: 02/ 242 173 15).

Vychází měsíčně. Cena časopisu 35 Kč. Rozšiřuje Vydavatelství Magnet-Press, oddělení administrace, na Slovensku Magnet-Press Slovakia s.r.o. a Mediaprint KAPA, Bratislava

Cena pro celoroční předplatitele 350 Kč za 12 čísel. Objednávky a zvýhodněné předplatné zajišťuje pouze Vydavatelství MAGNET-PRESS, oddělení administrace. Objednávky a předplatné na Slovensku vybavuje ABOPRESS s.r.o., Vajnorská 134, 831 04 Bratislava, (tel./fax: 7/525 33 34) a Magnet-Press Slovakia s.r.o., P.O. Box 169, 830 00 Bratislava, (tel./fax: 7/ 525 46 28).

Objednávky do zahraničí přijímá Vydavatelství Magnet-Press, OZO 312, Vladislavova 26, 113 66 Praha 1, formou bankovního šeku zasláného na výše uvedenou adresu. Celoroční předplatné časopisu pozemní cestou 85 DEM (57 USD), letecky pouze do zámoří 75 USD.

Foreign subscription orders are to be sent to Vydavatelství Magnet-Press, OZO 312, Vladislavova 26, 113 66 Praha 1, Czech Republic, by means of a bank cheque. One year subscription with delivery by surface mail is 85 DEM (57 USD), by air mail 75 USD.

Velkoobchodníci si mohou časopis objednat za výhodných podmínek v odboru velkoobchodu Vydavatelství Magnet-Press, Jungmannova 24, 113 66 Praha 1 (tel./fax: 02/ 261 226).

Inzerce přijímá Vydavatelství Magnet-Press, inzertní oddělení, inzerce Modelář, Vladislavova 26, 113 66 Praha 1 (tel.: 02/ 242 273 84 - 92, linky 256, 288, 296; fax: 02/ 242 231 73). Řádkovou inzerce vybavuje na Slovensku Magnet-Press Slovakia s.r.o., Teslova 12, 821 02 Bratislava (tel./fax: 7/ 525 46 28).

Advertisement are to be forwarded to (Editor) Vydavatelství Magnet-Press, Vladislavova 26, 113 66 Praha 1, Czech Republic (telephone: [4202] 242 273 84 - 92, ext. 256, 288, 296; fax: [4202] 242 231 73).

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č.j. 5037/1994.

Litografie: Vydavatelství Magnet-Press, - DTP

Tisk: BARTOŠOVA TISKÁRNA
Vrchlického 961, Hradec Králové

Redakci nevyžádané příspěvky se nevracejí.

© Vydavatelství Magnet-Press, Praha, 1997

ISSN 0322-7405

POMÁHÁME SI

INZERCÍ PŘIJÍMÁ VYDAVATELSTVÍ MAGNET-PRESS, INZERTNÍ ODDĚLENÍ (INZERCE MODELÁŘ A MODELY), VLADISLAVOVA 26, 113 66 PRAHA 1, TELEFON 02/242 273 84 - 92, LINKY 256, 288, 296.

PRODEJ

- 1 SOUSTRUH s frézovací hlavou, točná délka 400 mm, oběžný Ø 420 mm, určen pro modeláře. Prodám i splátky. Tel. Brno 05/442 105 73, Jaroslav Kameneč.
- 2 Detailně propracovaný model „Baltimore“, USA, těžký křižník z 2. světové války, model je v originálním zbarvení. Model anglického těžkého křižníku z 2. světové války „Exeter“, také detailně propracovaný v originálním zbarvení. Oba modely, cena dle dohody. J. Smola, Švermova 168, 562 03 Ústí nad Orlicí II.
- 3 Prodám L+K ročníky 1987 - 1996 za 400 Kč. K. Pouliček, Osvobození 350, 788 15 Velké Losiny.
- 4 Prodám motorové rogalo s celokapotovanou tříkolkou, motorem Trabant s reduktorem a křídlem ZK 18 Profil za 29 000 Kč. Tel. 069/655 00 80, ing. J. Šotek, 735 71 Dětmorovice 828.
- 5 Dily železnice PIKO velikosti N: 2 ks lokomotiva (V 180006, V180056), vagon osobní - poštovní 3 ks, rychlíkový vagon, 2 ks nákladní vagon, 5 ks výhybek (4 ks L, 1 ks P), ca 3 metry různého kolejiva, 2 ks semaforu, klávesnice na ovládání 3 ks, trafo Piko FZ1, mlýn a nástupiště. Cena dohodou. T. Okleštěk, Dukelských hrdinů 1911, 269 01 Rakovník, tel. 0313/4162.
- 6 Plány funkčních modelů parních strojů. Možnost i výměny. Seznam za známku. J. Veselský, Mor. Huzová 26, 783 13 Štěpánov.
- 7 Kompl. RC soupr. Ceto 4 k. FM35 - málo použ. MVVS 3,5 GFS/R - ABC RC + tl. - pár. min. běhu, vrtule, mod. rodeo - zalét. kryst. AM35, FM35, NiCd. Nabíječka, serva, Mod. 6 91 - 12 94, nář., mat. - končím. R. Krátký, Staroklánovická 107, 190 16 Praha 9
- 8 Originál. plány válečných lodí od r. 1850 po současnost. Katalog zašlu za známky 2x 3,60 Kč. J. Pavlík, Černčická 150, 549 01 Nové Město n. M.
- 9 Plánky IPRO, Moučka, Vyjalet, Procházka, LM, NV, Modelář aj. Seznam za zn. 15 Kč. J. Macháček, Dobřichovice 142, tel. 02/9911614 večer.
- 10 Plány modelů 19 historických plachetnic a 12 válečných lodí. Seznam za známku. Ing. J. Švec, Slunečná 4556, 760 05 Zlín 5.
- 11 Parakřídlo, eliptický tvar, 26 komor, rozp. 2250 mm, pův. c. 395 DM za 4500 Kč. Elektrodmychadlo bez motoru pr. 125 mm, tah 3,5 kg, pův. c. 285 DM za 3000 Kč. Stříkací štětec Airbrush s náhr. díly, pův. c. 150 DM za 1000 Kč. Vše nové v orig. balení. Končím. P. Zahradník, Markušova 1637, 149 00 Praha 4
- 12 Elektro. Pátek-13, s mot. a sklop. vrtulí (uhlíková), létaný (1500). Acrobat kat. N-2, bez křidélek zalétaný na 6,5 ccm (700). Laminátový trup na VSO-10 rozpětí 4 m (1200). Nabíječka AC-410 „BEL“ (1200). P. BUREŠ, U školek 963, 570 01 Litomyšl, tel.: 0464/3931.
- 13 2x Mikro servo Futaba CS-11 á 850 Kč. Nové, nepoužité. Tesák Václav, Dr. Horá-

kové 649/8, 400 07 Ústí n. L., tel. 047/550 33 64.

- 14 RC modely firmy Trinity 1:10, 1:12, disky, gumy, karoserie, vysílačka Megatech, mnoho náhradních dílů, baterky, motory zn. Mistr republiky, cena dohodou. O. Matros, 735 14 Orlová-Lutyně č. 691, okr. Karviná.
- 15 Odpor. pilu na polystyren s regulací (300), starší nepoužívaný HP40 + tlumič (900), Enya 16 RC + tlumič nový výbrus (600), Akoms AM 35 4 kanál (2500) + V2 (500), obousměr. regul. (250), nabíječ NiCd (250), Vltavan 5 RC + tlumič nový výbrus (750), Tx akoms FM 40 (500), Enya 35 RC + tlumič nový výbrus (1000), Enya 25 RC + tlumič nová (1000), OS MAX 35 nový výbrus (1000), COX 08 + náhr. hlava + 3 vrtule (650), HS 300 nové (300). M. Kynčl, Souběžná 25, 466 01 Jablonec n. N.
- 16 RC buggy, amatérské výroby na motor 3,5 cm³, cena 3000. Po dohodě možná sleva. KADERKA, Velké Opatovice 679 63, Bezručova 571.
- 17 Spal. motor Graupner O.S. MAX CZ R 112 20, orig. zabal. za 3500 Kč, pův. c. 4790. COX TEE DE 049, 42,6 gr. za 950 Kč, pův. c. 1449 nepouž. Elektromot. Graupner SPEED 360 PT, 9,6 V za 1000 Kč. Elektromot. Graupner SPEED 700 Turbo 9,6 V za 550 Kč. Motorek ACTO-POWER OFF ROADER 2 WD za 1100 Kč. Vše nepoužité, rodinné důvody. Inform. na tel.: 069/6711434.
- 18 Plastik. modely, knihy, časopisy a pod. Seznam oproti 6 Kč známce. J. KRCH, 549 32 VELKÉ POŘÍČÍ 498.
- 19 Levně balzu a další model. materiál. Tel. večer 02/77 95 84.

KOUPĚ

- 20 Koupím modely (hračky) voj. techniky vyrobené do r. 1945 a voj. výstroj, uniformy, boty, nože, přilby, odznaky, radiotechniku, optiku, různé drobnosti i poškozené, celtý, maskáče z armád ČSR, SSSR, Německa vyrobené do r. 1950. Tel. 02/6515951, P.O. BOX 9, 155 00 Praha 5.
- 21 Dokumentaci na německý torpédoborec Z9-13 (Zerstörer) typ 10 s popisem zbarvení. Vičar Miroslav, Pod javory 16, 678 01 Blansko, tel. do zam. 0506/118 824.
- 22 Lam. karoserie 1:10, 1:12 (NISSAN, AUDI, PEUGEOT, BMW, LANCIA a jiné), diferenciály, elektromotory (Mabuchi, Jumbo), plánky Modelář 40, 73, 75s, 122. Z. Lukáč, B. Nemcovéj 1, B 153, 040 01 KOŠICE.
- 23 Servo Savery, diferenciály, kola, pneumatiky a jiné díly na RC auta v měřítku 1:12, 1:10, vysílač Hitec, volant 27 Mhz. Stanislav Broža, Pod zámekem 767, 691 42 VALTICE.

RŮZNÉ

- 24 Sháním vše o letadle HANRIOT HD-1, plány, fotky, monografie a vše co by mi pomohlo, abych mohl zahájit stavbu makety. V. Klestil, Blatské sídl. 565, 391 81 Veselí nad Lužnicí.
- 25 Postavím z dodané stavebnice jakýkoli model včetně potahu, zabudování motoru, případně RC soupr. Dlouholetá zkušenost - perfektní práce. F. Hrstka, Janovská 372, 109 00 Praha 10, tel. 786 209 2, 0603 431 173.
- 26 Provádím opravy motorů všech značek od 0,8 cm³ do 10 cm³. Výbrusy jen černé. Adresa: ZELDA František, Lešetín V. 695, 760 01 ZLÍN. Tel.: 067/376 34.

Dopravní vojenská vozidla Studebaker M28, M29 Weasel, M29C Crab.

(2)

Ing. Martin V. Koller – Difrlogický klub

V předchozí části byla uvedena historie vzniku speciálních „sněhových“ vozí-

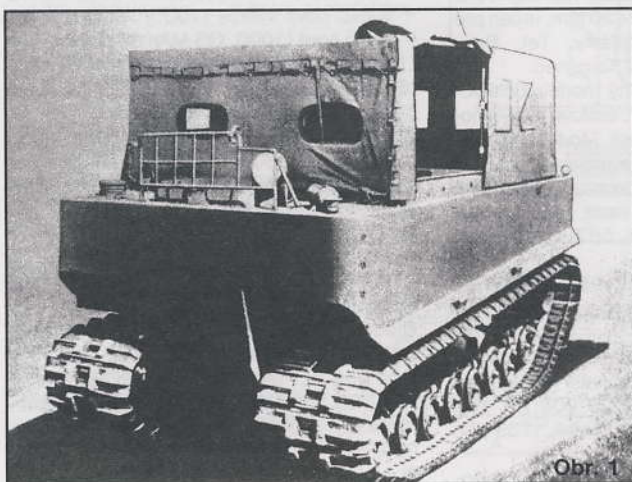
del a představili jsme si první z nich – typ M28. Dnes se zaměříme na další.

M29 Weasel

Se zpožděním necelého roku byl dokončen vývoj čtyřmístné varianty T 24, zavedené do výzbroje pod označením Carrier Cargo M29, s bojovým jménem Weasel (lasička). V rámci americké armády nahradila „lasička“ u bojových jednotek předchozí typ M28. Na prvním snímku (obr. 1) vidíme typ M29 tak, jak byl uveden na oficiálním sním-

ku ze služebního předpisu. I když to na první pohled tak nevypadá, vidíme přední část vozidla – viz další snímky.

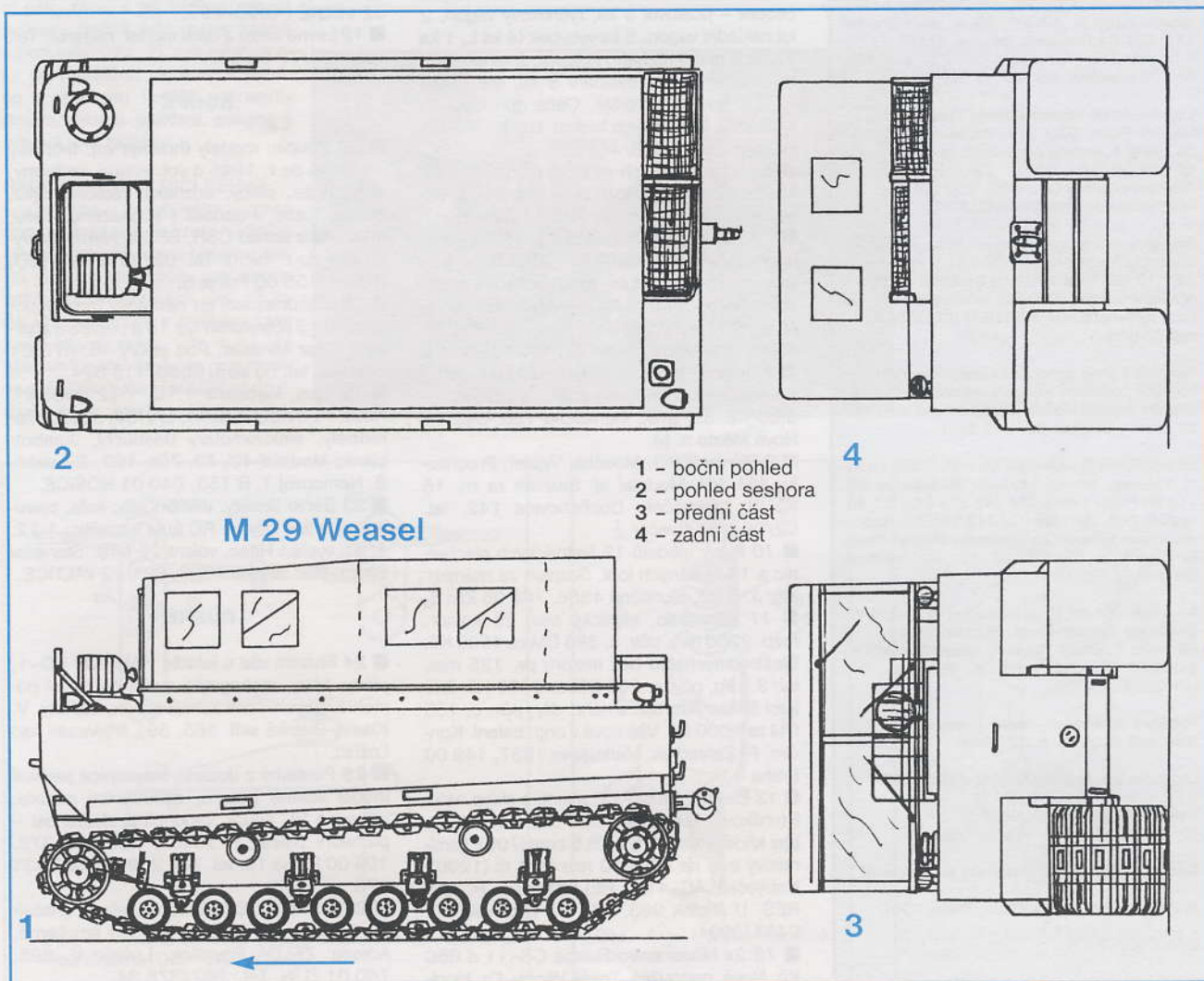
Konstrukčně šlo o zcela odlišné vozidlo. Korba byla nového hranatějšího tvaru, svařená opět z ocelového nepancéřového plechu, shora téměř zcela otevřená. Prostor čtyřčlenné osádky, kde řidič sedí vlevo vpředu (po směru jízdy) vedle motoru a za ním další tři vojáci vedle sebe, je ohraničen plechovým lemem vysokým 100 mm. Motor zůstal typově zachován avšak byl přesunut

Obr. 1

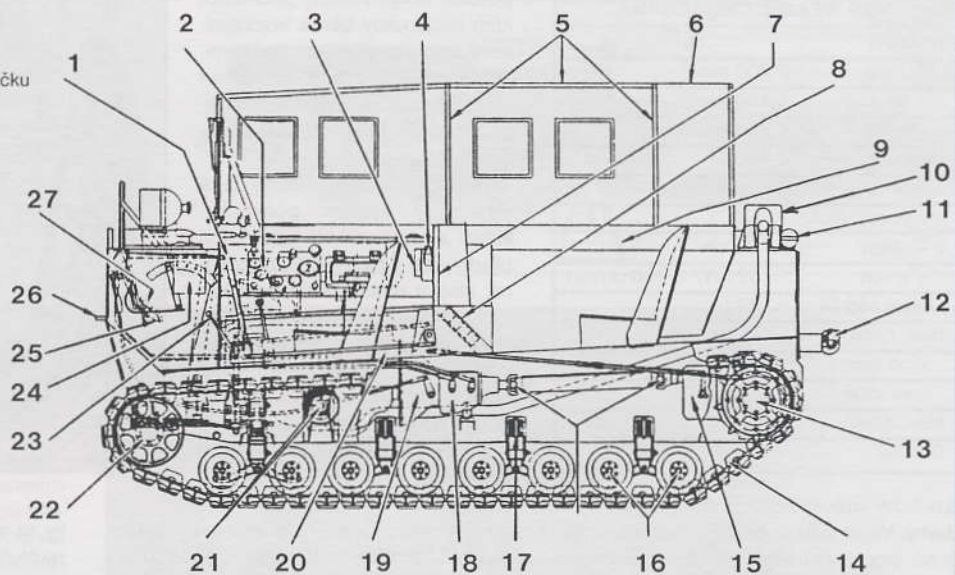

M29 v Normadii 1944. Na pravé přední části vozidel jsou atypická – křídou psaná – taktická čísla.

M29 (řez vozidlem)

- 1 - řídicí a ovládací páky
- 2 - přístrojová deska
- 3 - časovač a roznětnice
- 4 - naviják kabelu přenosného hledáčku
- 5 - plachtové oblouky
- 6 - plachta
- 7 - dělicí přepážka
- 8 - skříňka na přepravu trhavin
- 9 - ochranný rám prostoru osádky
- 10 - kryt tlumiče výfuku
- 11 - hasicí přístroj
- 12 - tažné zařízení
- 13 - hnací kolo
- 14 - kolejový pás
- 15 - rozvodovka
- 16 - pojezdová kola
- 17 - závěs pojezdových kol
- 18 - převodovka
- 19 - spojka
- 20 - motor
- 21 - kladka pásu
- 22 - napínací kolo
- 23 - řídicí páka
- 24 - gyrokompas
- 25 - spojkový pedál
- 26 - tažné oko
- 27 - „plynový“ pedál

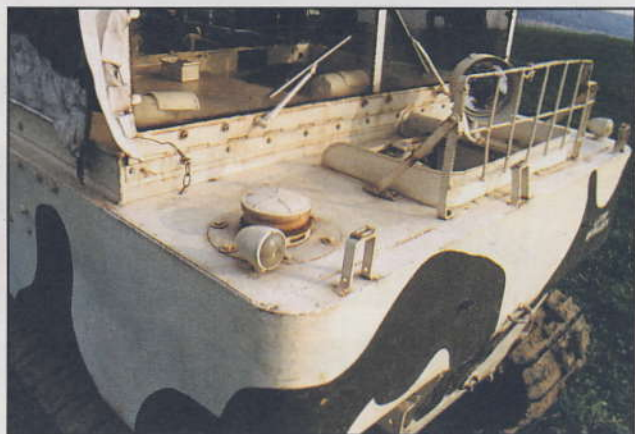
vedle místa řidiče před střed voz. Nádrž PHM byla na druhé straně. Spojka a převodovka pohání přes kardanový hřídel (umístěný pod podlahou) přídatnou převodovku a řídicí spojky hnacích kol pásu, umístěných na zádi vozidla (obr. 2 - část pojezdových kol, horní podpěrná kladka, u hnacího kola

je vidět pomocný rám s čistící stěrkou, které byly montovány až u pozdějších sérii). Přístrojová deska je umístěna vpravo od řidiče, na boku krytu motoru. Systém řídicích pák a pedálů zůstal zachován. Přívod vzduchu pro chladič umístěný před motorem, zabezpečuje obdélníkový otvor před čelním

sklem, krytý 60 mm vysokým plechovým lemem a vybavený z vnitřku vozidla ovládaným poklopem. K výbavě řidiče dále patří sklopný reflektor. Před lemem se nachází ochranný rám a po stranách poziční světla. U některých sérii také hasicí přístroj. Na čele korby je navíc navařeno tažné oko a pod nim

M29 ze sbírky Petra Šimka. Vozidlo na snímcích je v zimní kamufláži (barva khaki v kombinaci s bílou), bez ochranných krytů nad pásy. Na pravém pásu je vidět tluhářský stahovák, neboť pás je poškozen po „divoké“ jízdě.

Detail přední části vozidla s ochrannou mřížkou a čelním reflektorem - hledáčkem.

Obr.2.

TECHNICKO TAKTICKÁ DATA M29 WEASEL Cargo Carrier	
Rozměry	
- délka	3 200 mm
- šířka	1 490 mm
- výška	1 515 mm
Hmotnost	2 460 kg
Motor	Studebaker 6-170
- počet válců	6
- objem	2 779 cm ³
- výkon	52 kW/ 3 800 ot/min
Objem nádrže	132 l
Max. rychlost	
- po zemi	58 km/h
- ve vodě	4 km/h
Max. dojezd	280 km
Osádka	1 + 3 (muži)

šroubový uzávěr kontrolního otvoru rozvodovky. Vedle vstupu vzduchu pro chladič vychází šroubový uzávěr plicního hrdla nádrže. Sklopný rám čelního skla (sklo mohlo být v případě potřeby opatřeno vyhřívacím panelem) je vybaven dvěma elektrickými a jedním ručně poháněným stěračem. Vzhledem k tomu, že od výrobního čísla 2103 se používají pásy o šíři 520 mm, pře-

sahující o 60 mm na každé straně původní obrys vozidla, jsou k bokům instalovány šikmé trojúhelníkové kryty, opatřené stupačkami. Držák antény a kryt výfuku se „přestěhovaly“ na zád a ženíjní nářadí na zadní čelo, nad tažné zařízení.

Zásadních změn doznal také pojezdový systém podvozku. Hnací a napínací kola byla oproti předchozímu typu (M28) zmenšena, kladky zůstaly. Pojezdová kolečka byla sloučena po dvou dvojicích na jednu osu do vozíku, uchyceného na atypickém třmenovém závěsu. Základ vozíku tvoří listové pero uložené příčně k ose vozidla v plechem krytém vybrání dna korby. Na obou bocích je opatřeno úchyty držícími kyvné rameno s pojezdovými kolečky. Nad úchytem se zdvihá třmen spojený čepem s pákou, jejíž druhý konec je opět pomocí čepu uchycen do držáku na boku dolní části korby. Systém připomíná zavěšení přední automobilové nápravy.

Kolejové pásy typu T 76 E nebo E 1, každý tvořený šestapadesáti kovovými člán-

Zkoušky prototypu M29.

ky se středovými vodicími zuby, jsou spojeny čtyřmi gumovými lany čtvercového průřezu. Uvnitř gumových lan jsou zavulkanizována ocelová lanka. Po dvou středních lanech pojíždějí pojezdová, pogumovaná kolečka. Sedáčky osádky jsou sklopné, polstrované. K výbavě vozidla patří vysílačka a přenosný hledáček (světločet) s kabelem na navíjku, umístěným na přepážce za sedadlem řidiče.

Organická výzbroj na vozidle nebyla, avšak v případě nutnosti bylo možno instalovat improvizovaný tyčový stojan za sedadlo řidiče, s možností umístění kulometu – M2 HB, ráže 12,7 mm. V rámu plachtového krytu kabiny vybaveného deseti plastovými okénky je pro kulomet připraven průvlak. Přes to, že M29 byl prezentován jako pozemní vozidlo, dobře plave, přičemž pohyb a řízení zajišťují svým pohybem pásy. Problémem však byla malá rychlost plavby. Z tohoto důvodu přikročili technici firmy Studebaker, společně s experty americké námořní pěchoty, ke změnám konstrukce s cílem použití vozidla v rámci obojživelných operací.

(Pokračování)

V prostorách školní tělocvičny ZŠ u Sv. Štěpána v centru Prahy (Štěpánská ulice) se uskutečnil v sobotu 22. února 1997 již druhý ročník soutěže stavitelů figurek „Drinopol Czech Open 1997“.

Návštěvníci měli možnost shlédnout několik desítek figurek – soutěžních exponátů – představujících převážně různé bojovníky a vojáky. Od středověku (viz foto) až po 2. světovou válku. Mimo figurek jednotlivých postav aranžovaných na umně dotvořených podstavcích zde bylo prezentováno i několik diorám, kterým svou rozsáhlostí dominoval výjev z bitvy u Waterloo.

Petr Kolmann
Foto: autor

ZAJÍMAVÉ MODELY

Ludovít Holan (o kterém jsme už nejdříve psali) se zabývá stavbou modelů různých speciálních vozidel. Obdobné modely staví i jeho ukrajinský kolega Igor Putria (viz Modely 2/96). Nyní nám Ludvík poslal další snímky modelů od svého kamaráda. Černobílé fotografie nejsou bohužel příliš kvalitní, ale pro určitou představu o Igorových modelech snad postačí. Na dalších – barevných – snímcích si představíme některé z modelů L. Holana.

Pozn. redakce

Na prvním snímku (obr. 1) je model osmikolového autojeřábu, jehož kolový podvozek je v základní vojenské verzi nosičem balistických raket. Jeřáb je posta-

ven v měřítku 1 : 25, má čtyři výsuvná ramena s podpěrami, rozkládací rameno jeřábu sahá po rozložení a vysunutí až do výšky 1000 mm což reprezentuje ve sku-

Obr. 1

tečnosti výšku pětadvaceti metrů. Strojovna i s ramenem se dá otáčet o 360°. Pohon jeřábu zajišťují čtyři malé elektromotory (z hraček), které se ovládají spínači pro jednotlivé funkce – pojezd, otáčení strojovny, výsuv ramene atd. Další dva snímky (obr. 2, 3) představují těžkotonažní jeřáb s dvanáctikolovým podvozkem. Původní podvozek byl ve skutečnosti používán opět jako raketonosič. Model tohoto jeřábu je v měřítku 1 : 16, má funkční přední světla a délka vysunutého ramene činí 1500 mm. Otočné uložení umožňuje otáčení strojovny opět v plném rozsahu 360°. Model má poháněny vždy dvě přední a dvě zadní nápravy, kola jsou nezávisle odpružena, pneumatiky jsou duté „upečené“ doma ze surové pryže. Opěrná ramena jsou vpředu sklopná, vzadu vysouvací. Pojezd je opatřen dvěma elektromotory Mabuchi 540, rameno a strojovna jeřábu je opatřena dvěma motory Mabuchi 360. Funkci opěrných ramen zajišťují malé motorky z hraček. Jeřáb (motory) je s ovládací skříňkou propojen elektrickým kabelem. Oba dva modely jsou postaveny z překližky tloušťky 2 až 5 mm, na složitější – oblé – tvary je použit také tvrzený papír. Na dalším snímku

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 5

Obr. 4

(obr. 4) vidíme „amatérsky“ postavený RC model soutěžního automobilu Lancia Delta HF Integrale v měřítku 1 : 10. Kdyby vzadu „nevykukovala“ RC souprava těžko bychom poznali že jde „jenom“ o model.

Tatra 815 VT 8x8. Model vojenského tahače v barvách jednotek UN (OSN) s buldozerovou radlicí postavený Luděkem Holanem ve spolupráci se známým specialistou na RC bojovou techniku Františkem Lamkou z Adršpachu. RC tahač (obr. 5) v měřítku 1 : 16 je plně funkční včetně funkčního mechanismu radlice, svítících světél, blikačů a výstražných majáčků. Aby však Tatra 815 nejezdila pouze sama doplňuje jí funkční dvanáctikolový podvalník. Kompletní soupravu vidíme na dalším snímku (obr. 6). Poslední fotografie (obr. 7) nám představuje RC model tanku Leopard 1A4 při nájždění na podvalník. Tyto modely jsou při předvádění (např. na závodech) vždy středem pozornosti.

Ludovít Holan

Foto: I. Putria, M. Knaibl

Obr. 6

Obr. 7

NORIMBERK 1997

(2) Tento článek navazuje na předchozí pokračování z čísla 3/1997. Již minule jsme si představili některé novinky z oblasti bojové techniky. Než se k nim zase dostaneme představme si – především na snímcích – některé „lahůdky“ ze sběratelské oblasti.

Kdo se alespoň trochu zajímá o sběratelské automodely, tak jistě ví, že prakticky nejrozšířenější velikosti je měřítko 1 : 43. V této oblasti je mnoho italských výrobců, už s ohledem na to, že Itálie byla vždy mezi předními zeměmi

modely nabízí i další italská firma Best Model. V nabídce jsou jaguary, alfy, porsche, ferrary a další skvosty závodních okruhů. Prakticky stejně bychom si mohli vybrat z katalogu Art Model, ovšem s tím rozdílem, že tento výrobce se věnuje pouze značce Ferrari. Od jednoho z prvních typů Ferrari 166 MM (1950) až po Ferrari Dino 206/s (1966). Na snímku (obr. 3) je typ Dino 206/s v provedení pro závod v Sebringu 1966. Široký výběr automodelů pro velikost 43 nabízí také DetailCars (C.D.C.). V katalogu této firmy

je mnoho novinek, např. Ford Cortina Lotus, Ford Taunus 17M, BMW 3000 CSI, Porsche 356 A, Alfa Romeo Giulietta Sprint a Opel Kadet B 1900 v provedení Monte Carlo 1970 (obr. 4). Modely v měřítku 1 : 43 nabízí i francouzská firma Solido. Její záběr je široký. V reedici se objevil dodávkový Citroën C4F z roku 1930, Panhard Levassor 1925, policejní Cadillac 1931 atd. V sérii „Racing“ se představil v reedici okruhový Ford Capri RS z roku 1973, Alfa Romeo 33/3 (1970), mezi novinkami Peugeot 203 Rallye (1954), slavný „knedlík“ Mini Cooper z roku 1968 a Renault 8 Gordini (1967). V sérii hasičských vozidel „Tonergam I“ je v reedici vyráběn třínapravový vůz Dodge 6x6, Berliet Camiva a další vo-

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

na poli sportovních a závodních automobilů, a právě tyto typy jsou svým atraktivním vzhledem vděčnými sběratelskými objekty. Firma Bang nabízí ve svém výrobním programu mnoho typů sportovních a GT automobilů, které produkuje v různých verzích a její katalog se může stát inspirací mnoha sběratelům i modelářům. Novinkou je „klasička“ Ferrari 250 GTO, tentokrát v provedení pro závod Le Mans 1963 (obr. 1), která tak doplňuje množství verzí „Bang“ tohoto typu na 12. Novinkou je i další verze vozu Cobra Ford (Bardahl Trophy 92), Ford GT 40 (Targa Florio 66), Ferrari 330 (Kyalami 67), Ferrari 250 TR 58 (Mugello 95), Ferrari 250 TR Prototype (Le Mans 58) a dalších několik verzí, mezi kterými nechybí ani moderní Ferrari 348 v provedení „Challenge Ferrari Cup 1995“ – Brno 1995 (obr. 2)! Obdobné

Obr. 4

Obr. 5

zy, mezi novinkami Peugeot Expert Fourgon. My si na snímku (obr. 5) představme pamětnickou novinku Renault 4 CV (1954) v provedení Racing. Jde o kovový model délky 215 mm ze série „Prestige“. Kdo je filmovým fanouškem a má rád současně modely aut může si v této sérii vybrat další dvě novinky. „Brouka“ VW Coccinelle – Walt Disney, nebo „ošklivou kachnu“ Citroën 2CV – James Bond. Mezi většími modely nesmíme opomenout firmu Bburago, jejíž modely se i u nás těší velké oblibě. Já osobně to přičítám jejich poměrně dobré kvalitě a robustnosti, velkému výběru typů a i na naše poměry příznivé ceně. Trochu v horším maketovém provedení byly závodní formule. Zavedením série „Formula“ a prvním typem, Ferrari F 310 – F1 1996 (viz č. 3/97), bude i tato „mezera“

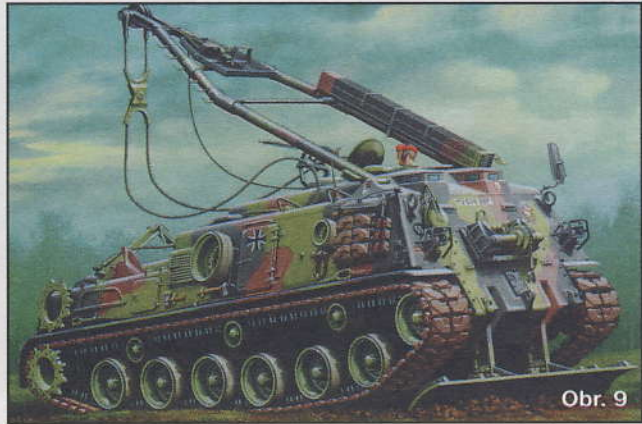
Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

zaplněna. Další novinkou je oblíbený FIAT Punto v provedení Polizia Municipale (městská policie) a Vigili del Fuoco (hasiči) atd. U Bburaga si vyberou příznivci měřítka 1 : 18, 1 : 24, 1 : 43, a kdo chce mít automobil i na přívěsku u klíčů, využije „přívěskové“ modely 1 : 87. Modely jsou vyrobeny z kovu v kombinaci s plastickou hmotou, kou-

vratně k vojenským vozidlům. Zde se jistě neztratí české výrobky od firmy Gonio. Kovové modely v „příjemné“ velikosti 1 : 24 jsou spíše technickými hračkami, ale jejich provedení je velmi detailní a modely z plechu jsou nyní i modní záležitostí. Novinkou byla další verze terénního typu Willys Jeep v provedení sanitka (obr. 7) a „Comando“.

1 : 9 (obr. 8) a další. Velmi zajímavou novinkou mezi modely nákladních vozů je německý Büssing 8000 S 13 z roku 1952. V měřítku 1 : 24 je model dlouhý 371 mm. Nový je také Mercedes Benz Unimog RW 1 (model technického hasičského vozu v měřítku 1 : 24), návěsový tahač MAN F 2000 a Volvo FH-16. Hodně novinek nabízí Revell

Obr. 11

Obr. 10

pít se dají hotová auta (Die Cast Models) nebo stavebnice (Die Cast Kits), kde stačí model „pouze“ sestavit, jednotlivé komponenty jsou již v konečné barevné úpravě. Modelář však ještě vždy najde něco co lze alespoň štětečkem a barvou vylepšit.

Prakticky výhradně anglickou automobilovou produkcí vyrábí pro modeláře v měřítku 1 : 43 a 1 : 64 anglická firma Lledo Day Gone (Vanguards). Výjimku mezi anglickými vozy tvoří „úporný hmyz“ VW 1200 v provedení Feuerwehr (novinka 1997, 1 : 43), další novinkou je Ford Anglia, Morris Minor Traveller, Triumph Herald a další klasické anglické vozy. V menší velikosti (1 : 64) jsou nákladní vozy a novinkou letošního roku je Ford Thames Trader ve skříňovém provedení (obr. 6), cisternový Bedford S (benzínový TOTAL a pивní COURAGE), případně skříňový Leyland Comet v modrých barvách firmy Ever Ready Batteries.

Od víceméně civilních aut se nyní

Obr. 12

Opomenout bychom neměli u nás velmi – i z minulosti – známou firmu Revell. V minulém čísle jsme vám na vnitřní obálce nabídli novinku Opel Maultier. Stručně tedy o dalších novinkách – kitech (dnes pouze „silnice“ a „terén“). Závodní Ferrari 412 T1B (F1 – 1994) 1 : 24; sportovní BMW 320i, 1 : 24; BMW M3, 1 : 24; Alfa Romeo Giulietta Spider, 1 : 24; osobní Chevrolet ,56 Nomad, 1 : 25; experimentální Plymouth Prowler, 1 : 24. Mezi motocykly je novinkou cestovní Kawasaki ZX-9R Ninja, 1 : 9; silniční Cagiva V 594, 1 : 9; silniční Ducati 996 Superbike,

i v bojové technice. Například čtyři soupravy (1 : 72), které vždy obsahují figurky vojáků a bojové vozidlo – tank T 34 a ruská pěchota (48 figurek), tank PzKpfw III a německá pěchota (50 figurek), s a m o h y b n á houfnice M7 a vojáci speciální americké pěchoty (44 figurek), stíhač tanků Jagdpanzer IV a německí ženísté (40 figurek).

V dvaasedmdesátinách je celkem pět novinek. Např. tanky Sd.Kfz VI Tiger a PzKpfw V Panther Ausf. D z těch starších typů, M1 A1 (HA) Abrams z těch novějších. V pětaticetinách je připraveno deset novinek! Již zmíněný kolopás Opel, tank Sd.Kfz. 141/3, džíp Land Rover 109, vyprošťovací tank 1M 88 A1G (obr. 9), obrněný transportér Marder 1A3 a další. Je to o to překvapivější, že ještě ve firemním katalogu z roku 1995 nebyl ani jediný tank či bojový vůz. Jak již bylo naznačeno v první části, velký prostor zaujímají (i výstavní plochu) v Norimberku „mašinky“. Veli-

Hasičský „brouk“ VW. Novinka 1997, Lledo Days Gone – Vanguard.

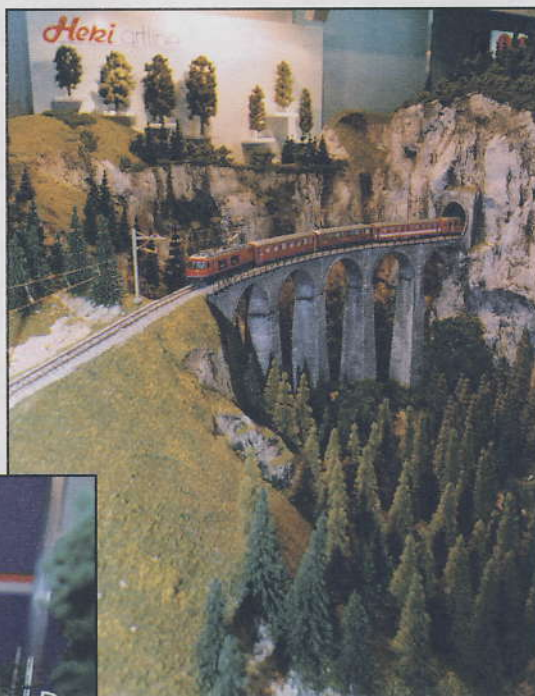
Malé diorama od italské firmy La Mini Miniera představující v měřítku 1 : 43 vozy Ferrari 250 GTO (č. 22) a Jaguar E Coupe (č. 2) na trati slavného závodu Targa Florio v šedesátých letech.

Železniční motiv sestavený z modelů firmy ČS train. Otevřený výsypný vůz řady Faccs a Škoda Favorit v provedení Pick-up.

kost (měřítko) je od těch nejmenších (Z) až po velké „zahradní“ železnice (G). Německý Fleischmann nabízí novinky jak pro velikost N (1 : 160) tak pro „klasiku“ H0 (1 : 87). Opomenuty nejsou parní ani moderní lokomotivy. Na obrázku 10 je model tendrovky čísla 94 1810 (94.5–18) určený pro modelové tratě rozchodu 9 mm. Trix přináší kromě jiného také soupravu moderních patrových vozů německých železnic v atraktivní červeno bílé kombinaci. Na „tětěčka“ 1 : 120 je zaměřena produkce firmy Tillig, opomenuta ovšem není ani velikost H0 a úzkorozchodky HOe a H0m. Jatt, další firma, která má zajímavou produkci pro velikost TT. Na

současný trh se dostává elektrická lokomotiva řady E18, oživením TT koleji by se mohla stát i aerodynamická motorová jednotka „Hamburg“ VT 137. Nepříliš známá firma Rothe TT (Top Technic) nabízí jako novinku lokomotivu pro elektrickou trakci E 04 a kolejový jeřáb EDK 80/3. BRAWA přináší mezi novinkami trati H0 motorový vůz pro opravu trolejového vedení Klv 60, tři varianty dieselové lokomotivy V 100 na snímku (obr. 11) vidíme zeleno bílé provede-

Rychlík vedený elektrickou lokomotivou přejíždí nad údolím v krajině od modelářské firmy Heki.

Předměstský tramvajový provoz od firmy Roco navozující příjemnou atmosféru na jinak rušném kolejišti.

ni V 150.4 PCK určené pro průmyslový podnik. Sachsenmodelle přinesl jako hlavní novinku poválečný motorový vůz německých drah – VT 70970 DB. Na veletrhu nechyběla ani rakouská firma Roco. Novinky? Např. parní lokomotiva BR 58.4, elektrická E 17 10, lokotraktor Kof 11 307 atd. (vše 1 : 87), elektrická lokomotiva BR 101 a souprava rychlíkových vozů pro měřítko 1 : 160. Závěrem o železničních vozid-

Předváděcí kolejové okruhy na veletrhu v Norimberku.

lech se zmiňme ještě o výrobcích české firmy ČS train. Z výběru novinek jsou to například kotlové vozy (cisterny) ve čtyřech verzích, v prototypu byl představen lokotraktor „Hektor“ řady T 435.0 resp. 720, čtyřnápravový otevřený výsypný vůz řady Faccs (Sas), „Brejlovec“ (T 478.3) v zeleno šedé barevné kombinaci a další. V nabídce fy ČS train je i mnoho drobných součástek a doplňků pro dovybavení železničních modelů (i automobilů), vše pro H0.

Železnice to nejsou ovšem pouze lokomotivy a vagony. Pro vybavení kolejíšť je nabízeno veškeré příslušenství. Kolejivo, návěstidla, různé budovy, stromy a posypy pro tvorbu krajiny a další všemožné doplňky, auta pro doplnění silnic na kolejíšti nepočítaje (k těm se ještě vrátíme někdy v budoucnu). K významným výrobcům modelových železničních staveb patří například Vollmer. Koupit si můžeme klasic-

Novinky firmy Sachsen Modelle.

ký vodní jeřáb (hydrant pro parní lokomotivy), zajímavý strážní domek „Riedlingen“, nebo stavědlo „Moosbach“. Alespoň jedním snímkem si přiblížme novinku připravenou na duben – lokomotivní depo (výtopnu) o plošných rozměrech 310 x 210 x 138 mm určenou pro dvě parní lokomotivy měřítka 1 : 87 (obr. 12). Mnoho „domečků“ nabízí také Faller, např. nádraží „Königsbach“, stavědlo „Neustadt“ pro dvoukolejnou trať, horskou kapli i s křížovou cestou, případně moderní televizní věž. Neměli bychom zapomenout na firmu Pola, Noch a další, ale skutečně se nedá popsat a představit všechno. Doufáme, že se k představení některých dalších novinek ještě postupně dostaneme, případně že se objeví i na pultech našich prodejen.

Libor Putz

Foto: Milan Knaibl, archiv redakce

Jak vyzrát na epoxid?

Ve své modelářské praxi poměrně často pracuji s menšími dávkami Epoxy 1200. Jak známo, tato hmota vhodná k lepení a za určitých podmínek i k odlévání je dodávána ve dvou samostatných složkách; zatímco tvrdidlo dostanete v praktickém kapátku, pryskyřice se dodává v plechovkách, odkud se jen obtížně dopravuje do odměrky k namíchání směsi.

Kutliské 100 g balení k tomuto účelu obsahuje skleněnou tyčinku, na kterou však lze nabrat jen skutečně velmi malé množství, které se navíc v odměrné nádobce obtížně sundává (a u větších balení jsme stejně odkázáni na svépomoc). O něco výhodnější je použití plochých dřivek – držátek od mražených krémů, ale ani tento způsob mě pro častější práci neuspokojoval.

Pryskyřici proto z plechovky přelévám do plastové láhve od octa, ze které pak lze po získání určitého grifu přelit do odměrky poměrně přesně požadované množství pryskyřice. Za jediný větší problém považuji jen to, že se s ubývajícím množstvím pryskyřice v láhvi výrazně prodlužuje doba, za kterou doteče obsah ode dna láhve k hrdlu; v takovém případě může pomoci doplnění zásoby nebo přelití do menší láhve třeba od šamponu nebo některého čistícího prostředku.

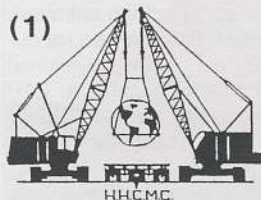
Protože klasická nálevka (trychtýř) by se po použití obtížně čistila, musíme ji buď ponechat jako jednoúčelovou, nebo si nálevku zhotovíme sami – stačí svinout kousek plechu do trychtýřovitého tvaru nebo použít odříznutou část menší plastové láhve.

Ještě přesnější dávkování pryskyřice dnes mohou nabídnout plastové nádoby s dávkovačem na tekutá mýdla a podobné přípravky. Vzhledem k velké viskozitě pryskyřice se ovšem ventilék dávkovače po stisknutí jen velmi pomalu vrací do výchozí polohy; proto je práce s tímto dávkovačem poměrně zdlouhavá a tento způsob se tedy hodí jen pro skutečně malá množství pryskyřice.

Popsané postupy se pochopitelně dají použít i při práci s dalšími hmotami obdobných vlastností; jen je vhodné ověřit, zda příslušná hmota náhodou chemicky nereaguje s materiálem použité láhve či dávkovače.

Ing. Ivo Mahel

(1)

Modeláři se zabývají vším možným a v modelovém provedení se snaží zhotovit nebo upravit všechno. Pro ty, kteří mají rádi „těžkou tonáž“ je jako dělaný klub, o kterém nám napsal jeden náš čtenář z Brna, který nám zaslal i několik fotografií svých modelů. Protože je jich více, zveřejňujeme dnes pouze část snímků a základní zprávu.

Pozn. redakce

Koncem roku 1994 byl v jednom holandském městě založen klub se zkratkou **H.H.C.M.C. (Heavy Haulage and Crane Model Club)**. Jde o mezinárodní klub, který sdružuje zájemce o těžkou stavební, jeřábovou a přepravní techniku včetně jejího modelového ztvárnění.

ni. Shodou okolností jsem byl „při tom“ od samého začátku a stal jsem se i členem tohoto klubu a nyní bych rád na stránkách časopisu Modelář a Modely podal několik informací o tomto zájmovém modelářském sdružení. Sídlo klubu H.H.C.M.C. je v holandském městě Harderwijk a v každém státě, odkud jsou členové, má svého zástupce. Já jsem byl pověřen zastupovat tento klub v Čechách a na Slovensku resp. v ČR a v SR. V klubu je nyní sdruženo celkem asi 230 členů z Anglie, Austrálie, Belgie, Čech, Dánska, Francie, Holandska, Kanady, Německa, Nového Zélandu, Jihoafrické republiky, Slovenska a USA.

Klub je rozdělen na tři sekce: Jeřáby – autojeřáby, pásové jeřáby, věžové jeřáby atd.; Těžké transporty – tahače, trailery, podvalníky atd.; Zemní stroje – bagry, buldozery, skrejpřpy, čerpadla betonu atd. Nejrozšířenějším měřítkem je 1 : 50, ale použí-

vají se i měřítka 1 : 16, 1 : 87 a případně i další. Klub pořádá pro své členy klubová setkání, exkurze k výrobcům (v loňském roce to byla například návštěva u firmy Liebherr v německém Ehingenu), modelářské burzy, show apod. Po obdržení adresáře si může prakticky každý s každým dopisovat. Klub si vede i banku dokumentace, kde se dají sehnat technické podklady a dokumentace o skutečných strojích. Kdo by měl zájem o další podrobnosti může se obrátit na adresu: Jaroslav Vořechovský, Dunajská 1, 625 00 Brno. Víím, že i u nás jsou sběratelé modelů této techniky, např. v Brně vlastní jeden sběratel asi 70 kusů modelů zemních strojů v měřítku 1 : 50, případně každý kdo sbírá modely od některých firem má mezi nimi určité i automobilový tahač s podvalníkem, jeřáb, bagr či buldozer.

J. Vořechovský

Foto: autor

◀ **Teleskopický autojeřáb LIEBHERR LTM 1800/LG 1550** (výrobce skutečného jeřábu je firma Liebherr Werk, Německo). Základní technické údaje stroje: Podvozek se strojovnou a opěrami se přepravuje po silnici ve složeném stavu. Rameno se přepravuje zvlášť na speciálním těžkém podvalníku, hmotnost samotného teleskopického ramena 60 t, délka ve složeném stavu 18 m. Ramena jsou dvě: te-

leskopické – LTM 1800 (max. nosnost 800 t) + kyvný nástavec; příhradové – LG 1550 (max. nosnost 550 t) + kyvný nástavec. Pracovní výška maximálně 160 m a jakákoliv nižší. Záleží to na vysunutí ramena, jak dlouhý je kyvný nástavec, z kolika dílů je sestaveno příhradové rameno.

Model: Model je vyroben autorem článku. Rám podvozku je vyřezován z jednoho kusu duralu, opěry jsou vyřezovány z oceli a přichepovány k rámu, disky soustruženy z oceli, kabina a různé nástavby a nádrže spájeny z mosazného plechu. Strojovna je svařena z plechů, ložisko točny, lanové bubny a kladky soustruženy z mosazi. Doplnky spájeny z mosazného plechu. Části ramena jsou svařeny do jednotlivých dílů z naohýbaných plechových profilů (tl. plechu 1 mm). Plně vysunutě rameno má výšku přibližně 1000 mm. Model je zhotoven v měřítku ca 1 : 16.

Čerpadlo betonu SCHWING KVM 32 (Schwing, Německo). Základní technické údaje stroje: Klasické čerpadlo betonu na třínápravovém automobilovém podvozku Mercedes-Benz. Rozkládací rameno „může dopravit beton“ do výšky 32 m.

Model: Výrobce modelu je firma Conrad z Německa. Všechny hlavní díly jsou odlity nebo vylisovány z kovu.

▲ **Terénní autojeřáb GROVE RT 760** (Grove, USA). Základní technické údaje stroje: Jeřáb pro práci v těžkém terénu na čtyřkolovém samohybném podvozku. Veze si prakticky veškeré potřebné vybavení s sebou. Po pěti minutách je připraven k práci. Po normálních komunikacích se ovšem musí na delší vzdálenosti přepravovat na podvalníku. Maximální nosnost 60 t, maximální výška 40 m.

Model: Výrobce modelu v měřítku 1 : 50 je německá firma NZG. Všechny odlitky a vylisky (mimo speciálních dílů – pneu, lana atd.) jsou z kovu. Výška plně vysunutého ramena je ca 800 mm.

Dráhové automodely jedou dál

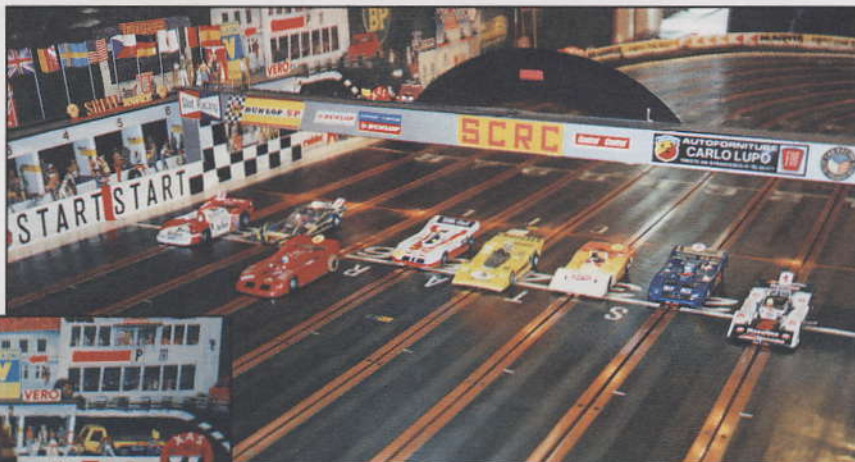
Od začátku letošního roku se opět rozeběhl „kolotoč“ všech možných soutěží, nechybí mezi nimi ani závody na autodráhách, které jsou určeny pro naši i mezinárodně úspěšnou modelářskou disciplínu, dráhové automodely – SRC. Pokud se vše povede mělo by být v letošním roce uspořádáno v ČR mistrovství světa ve velmi rychlých kategoriích G27 a G7. Základem všech úspěchů je dlouholetá tradice a množství závodů pro „dráhovky“ včetně různých pohárových závodů s dlouholetou tradicí i závodů mistrovství republiky. Začal seriál Morava Open (A3/24, G12), Šumava Cup (A, B, G12), Bohemia Cup (PR/24 Saloon), Grand Prix (F1/32, ES/32, PR/32, PR/24), odjety byla Cena Strakonice (dvouhodinovka týmů) atd. Jedním ze

na dramatické situace, ale jezdci i rozhodčí vše vyřešili s přehledem. Vyhlášení výsledků proběhlo již tradičně na stupních vítězů, nechyběly ani ceny a diplomy. Kdo jak závodil vám napovědí zestručněné vý-

Výsledky
(zestručněno)

STRAKONICE

Cena Strakonice 1997 – XV. ročník. Dvouhodinový závod dvojic, kategorie G 12 (startovalo 12 týmů): 1. P. Bytel – R. Kinter (Chevrolet Intrepid), AMC Klatovy, 1683; 2. J. Bytel – J. Šrámek (Chevrolet Intrepid), AMC Katovy, 1564; 3. Z. Pavliš

Automodely kategorie A2/32 (M ČR) „vyrážejí“ po odstartování finále na trať.

Na startu je seřazeno osm finálových automodelů žákovské kategorie ŽG12. Modrý vůz č. 8 je vítězný vůz Tondy Vojtíka.

seriálů, kde už byly odjety některé závody, je tradiční Krušnohorský pohár.

Tento seriál vykročil letos již do sedmého ročníku a jistě bychom neměli zapomenout na Milana Hoška z Mostu, který s myšlenkou na seriál pro kategorie A a Ž přišel. Realizovat první ročník mu tehdy pomohly kluby z Ostrova, Prahy 7 a Chomutova. Do seriálu se již před třemi roky podařilo na celorepublikovém zasedání v Brně prosadit mistrovství ČR v kategoriích A2/32, A2/24 a A4/24 (viz časopis č. 2/97). Letošní první závod v „KŠP“ se jel v Chomutově 14. až 15. února. Závod se vcelku vydařil a měl i dobrou účast, ale trochu rozpaků vzniklo mezi jezdci a pořadateli, někteří nechtěli respektovat platná pravidla (platná od 1. 1. 1997) pro provedení modelů a dost podstatně tím byl narušen celkový průběh kategorie A4/24.

Druhý závod se jel v termínu 28. 2. až 1. 3. v klubu SCRC–Praha 7. Tento klub vstoupil v letošním roce do své třicáté sportovní sezony. Zde pořadatel naštěstí nepřipustil žádnou diskuzi o platnosti pravidel a tak přejímka proběhla celkem bez problémů, i když mnohé „makety“ by asi měly vypadat trochu jinak. Na startu se představilo třicet závodníků z osmi klubů, což představovalo celkem 106 modelů SRC. V tomto klubu se jezdí na osmiproudové autodráze a tak nebyl závod chudý

gorii M ČR se stal Karel Bašta ml. z ESRT Praha, který zvítězil ve dvou třídách, když třetí vyhrál překvapivě, ale zasloužené Martin Jirásek z klubu SRC Slaný. Nejúspěšnějším závodníkem za součet bodů ve všech kategoriích se stal Pavel Hora z ESRT Praha.

PL

Foto: autor

ml. – A. Vojtík (RM 1), AMMC Strakonice, SCRC–Praha 7, 1564 kol.

PRAHA

Mistrovství ČR – A2/32: 1. K. Bašta ml. (Lola T 310), ESRT Praha; 2. V. Basák (Lola T 530), MC SRC Most; 3. P. Hora (Lola T 310), ESRT Praha. A2/24: 1. M. Jirásek (Porsche 917 LM), SRC Slaný; 2. V. Basák (Porsche 917 LM), MC SRC Most; 3. K. Bašta ml. (Porsche 917 LM), ESRT Praha. A4/24: 1. K. Bašta ml. (Mercedes Benz W 163), ESRT Praha; 2. J. Hensl (Mercedes Benz W 163), ESRT Praha; 3. P. Hora (Mercedes Benz W 163) ESRT Praha.

Krušnohorský pohár – A1/32: 1. P. Hora (March 84 G), ESRT Praha. A1/24: 1. P. Hora (Lola – Ford), ESRT Praha. A3/32: 1. P. Hora (BMW 850 K), ESRT Praha. A3/24: 1. V. Basák (Ferrari F40), MC SRC Most. ŽV: 1. P. Charvát (Mercedes Benz), MC SRC Most. ŽG12: 1. A. Vojtík (Porsche GTP), SCRC–Praha 7.

II. SALON MINIAUTOMOBILŮ

Pod tímto názvem bude sekci Modely (Klub sběratelů kuriozit) uspořádána spolu se Středočeským muzeem výstava automodelů. Kromě sběratelů těchto modelů a jejich sbírek se ukázkami svých výrobních kolekcí zúčastní výstavy i čeští výrobci a to jak členové KSK (Večerník, Podubecký a další), tak i nečlenové (např. v.d. IGRA). Vernisáž výstavy bude 24. dubna ve výstavních prostorách Muzea v Roztokách u Prahy. Výstava bude otevřena pro veřejnost tamtéž od 25. dubna do 30. srpna 1997, ale už nyní se uvažuje při předpokládaném velkém zájmu návštěvníků o jejím prodloužení.

(re)

AUTOMODELÁŘSKÝ OBČASNÍK

Zástupci (komise) automodelářů sdružených v SMČR tzv. KAUMČR připravili pro letošní rok novinku. Automodelářský občasník, který bude nepravidelnou informační tiskovinou určenou především pro automodeláře. Tento bulletin je zdarma rozepisán na kluby automodelářů, které jsou sdruženy ve Svazu modelářů ČR. Editorem této tiskoviny je ing. Jiří Karlík – předseda KAUMČR. Se svolením vydavatele vás chci seznámit s několika zajímavými informacemi z oblasti „slot racingu“.

Libor Putz
šéfredaktor

Snímek z mistrovství v Itálii bohužel nemáme. Využijme proto snímku (teď už v barvě) z prvního mistrovství světa automodelů SRC v České republice. Start finále PR/24 – závod týmů, Brno 1995.

MISTROVSTVÍ SVĚTA 1996 – Itálie

V září 1996 se v malém městečku Forlì ve střední Itálii konal další ročník mistrovství světa v kategoriích F1/32, ES/32, ES/24 a PR/24.

Modelářský svaz vyslal na mistrovství desetičlenný reprezentační tým. Celkem se ale ve Forlì představilo patnáct závodníků z České republiky. Všeobecně se očekávalo, zda naši jezdci potvrdí svoje výborné výsledky z brněnského šampionátu 1995.

Po příjezdu do Forlì nás však čekala řa-

da překvapení. Tím nejhorším byla dráha. Chatrná konstrukce, nerovný povrch, na zemi kolem dráhy nepřehledná spleť drátů. To vše v nás vyvolávalo obavy, zda lze v těchto podmínkách mistrovský závod uspořádat. dalším překvapením (i když ne tak velkým) bylo, že na „zcela nové“ dráze byly uspořádány všechny závody mistrovství Itálie.

Jako první se jel týmový závod kategorie PR/24. Už přejímka napověděla, že se celé závody budou odvíjet v duchu „co těm Čechům provést“. Všechny české modely neprošly přejímkou díky tomu, že Italové dali po tréninku anglickému rozhodčímu lepší výklad pravidel. Naši závodníci (pokud chtěli k závodu vůbec nastoupit) museli v průběhu několika minut předělat svoje modely podle nového výkladu pravidel. Po-

světa, na naše týmy „zbyla“ stříbrná a bronzová medaile.

Další den se jela kategorie ES/24. Tady už naši jezdci zcela jednoznačně prokázali, kdo je nejlepší na světě. Z kvalifikace postoupili jako nejrychlejší přímo do semifinále závodníci Korec, Reček, Horký a Radkovič, do čtvrtfinále Karlík a Krčil. Po rozjížděcích a čtvrtfinále se do semifinále probíjeli (mimo přímo postupujících) ještě Poledna a Hájek. Mezi nejlepšími osm postoupili čtyři čeští závodníci. Ve finále měl po dobrém začátku problémy Poledna a nakonec skončil sedmý. Protože domácí Italové Niccolai a Novello ani rychlý Fin Fyhr nestartovali, a jezdec Velké Británie Mitchell byl ve finále pouze do počtu, rozhodovalo se o pořadí na prvních místech mezi českými jezdci. Třetí místo získal Josef Korec, druhé Jaroslav Reček a mistrem světa se stal s přehledem jedoucí Vláda Horký.

Před následným závodem malých formulek se opět „vyznamenal“ pořadatel. Pro kategorii F1/32 byla dráha namazána takovým způsobem, že by se dobře jezdilo i s modely kategorie G27. To nahrávalo opět domácím závodníkům, kteří startovali s modely typu „žehlička“. V kvalifikaci byl proto nejrychlejší Ital Trigilio. Nejrychlejší z našich – Hájek – postoupil jako sedmý přímo do čtvrtfinále. Ostatní naši jezdci se museli prokousávat sitem rozjížděk. Do semifinále postoupili Horký, Reček a Poledna. Ve finále jsme měli dva zástupce. Finále ale bylo odstartováno bez nich, protože model Rečka ani Horkého neprošel finálovou přejímkou. Po opravě (a následné možnosti startu) ztráceli oba asi pět kol, ale svoji ztrátu začali pomalu stahovat. V polovině finále už však byl za vedoucím Caprou na druhém místě Horký, třetím místem mu kryl záda Reček. Když se Horký propracoval na první místo a Reček dostal penalizaci, situace se vyjasnila. Mistrem světa se stal s velkým náskokem opět Horký. Druhé místo uhájil Capra, třetí se umístil Trigilio a čtvrtý Novello. Asi největším překvapením formulí bylo páté místo Sargenta (Velká Británie), Reček skončil nakonec na poměrně dobrém šestém místě.

Jako poslední byla na programu kategorie ES/32. Dráha se sice během formulí rozjezdila, ale stále nebyla ani pro „sportky“ ideální. Nejrychlejší v kvalifikaci byl Fyhr (Finsko) před našim Horkým. Z „lapu“ do čtvrtfinále postoupili přímo ještě Radkovič a Němeček. Po rozjížděcích a čtvrtfinále zůstalo ve hře ještě šest

dle toho také vypadala kvalifikace. Do nejrychlejší skupiny se nedostala ani jedna naše posádka. Nejlepší český tým byl v kvalifikaci až na devátém místě – Hojer / Chleborád. Vlastní dvouhodinový závod už však potvrdil ambice českých závodníků. Druhou „nejpomalejší skupinu“ vyhrála posádka Radkovič / Švanda, před dvojicí Karlík / Němeček. Takové bylo dlouho i celkové pořadí. Nakonec oba naše nejlepší týmy předjela pouze domácí posádka Capra / Montiglio, která tak získala titul mistrů

Modely Stock Car - NASCAR v nájezdu do „šikany“ - M ČR 1996.

Čtyři finálové modely kategorie A4/24 na startu mistrovství republiky v Mostě 1996.

našich závodníků – Horký, Reček, Radkovič, Švanda, Němeček, Poledna. Postup do finále se však podařil „jen“ Horkému a Rečkovi. Všichni s napětím očekávali jak dopadne soubor domácích – Maresca, Capra – nebo zda potvrdí vítězství Horký. Všechno bylo ale jinak. Maresca měl problém už v zahřívací minutě, a přes to, že rozhodčí počkal (!) až si svůj model opra-

ví, musel Maresca po několika kolech odstoupit ze závodu. Dlouho vedl Capra před Trigiliem, pak ale potkaly problémy i Trigilia a také odstoupil. Zezadu začal dotahovat Jarda Reček, a když Capra musel měnit kola bylo rozhodnuto. Mistrem světa ES/32 se stal Reček, druhý se umístil Capra a třetí Fyhr. Horký od začátku lehce ztrácel a nakonec skončil čtvrtý.

Z Itálie jsme tedy přivezli tři tituly mistrů světa, dvě druhá a dvě třetí místa, což je jistě skvělá bilance českých automodelářů. A kde se bude bojovat o další tituly? V anglickém městečku Bournemouth na pobřeží kanálu La Manche (22. až 28. září 1997).

Ing. J. Karlík
Foto: archiv redakce

Komplexní výsledky mistrovství České republiky 1996 a dalších významných závodů pořádaných v rámci mistrovských závodů.			
(1 část)			
A1/32 (28 startujících, 6 závodů) M ČR			
1. KOREC Josef	ESRT Praha	125 bodů	
2. HORA Pavel	ESRT Praha	88	
3. BAŠTA Karel	ESRT Praha	83	
4. KOČI Jaroslav	AC Praha	70	
5. MERTLUB Lubomír	AMMK Soběslav	60	
6. HYÁNEK Jan	AMMK Soběslav	56	
A1/24 (21, 5) M ČR			
1. BAŠTA Karel	ESRT Praha	104	
2. ŠENA Tomáš	AMMK Soběslav	93	
3. KOREC Josef	ESRT Praha	83	
4. MERTLUB Lubomír	AMMK Soběslav	73	
5. HENSL Josef	ESRT Praha	72	
6. VRÁNA Luboš	AMMK Strakonice	67	
A2/32 (19, 5) M ČR			
1. TRANTINA Petr	SRC DUO Ostrov	90	
2. HORA Pavel	ESRT Praha	75	
3. BASÁK Vladimír	MC SRC Most	60	
4. HENSL Josef	ESRT Praha	59	
5. VOLHEJN Jan	SRC Chomutov	49	
6. KRUIPIAK Pavel	SRC Nová Role	30	
A2/24 (21, 5) M ČR			
1. TRANTINA Petr	SRC DUO Ostrov	90	
2. BASÁK Vladimír	MC SRC Most	75	
3. HORA Pavel	ESRT Praha	70	
4. HENSL Josef	ESRT Praha	62	
5. VOLHEJN Jan	SRC Chomutov	45	
6. KRUIPIAK Pavel	SRC Nová Role	36	
A3/32 (16, 6) M ČR			
1. ŠENA Tomáš	AMMK Soběslav	111	
2. VRÁNA Luboš	AMMK Strakonice	110	
3. HYÁNEK Jan	AMMK Soběslav	81	
4. PAVLIŠ Radek	AMMK Strakonice	70	
5. HERMAN Petr	AMMK Strakonice	54	
6. VRÁNA Aleš	AMMK Strakonice	50	
A3/24 – Renault R5 (24, 6) M ČR			
1. POLEDNA František	SRC MK Olomouc	83	
2. SCHEJBAL Tomáš	SRC MK Olomouc	58	
3. SCHEJBAL Rudolf	SRC MK Olomouc	48	
4. ŠVANDA Jaroslav	SRC Brno	42	
5. SCHEJBAL Jan	SRC MK Olomouc	37	
6. CIHLÁŘ Jiří	AMC Vitkov	34	
A4/24 (16, 5) M ČR			
1. TRANTINA Petr	SRC DUO Ostrov	80	
2. HENSL Josef	ESRT Praha	80	
3. HORA Pavel	ESRT Praha	70	
4. KLEIN Vladimír	SRC Slaný	51	
5. VOLHEJN Jan	SRC Chomutov	50	
6. BASÁK Vladimír	MC SRC Most	38	
PlaFit – NASCAR (23, 21) M ČR			
1. KOREC Josef	ESRT Praha	736	
2. KOREC Jan	ESRT Praha	567,5	
3. HORA Pavel	ESRT Praha	543	
4. BASÁK Vladimír	MC SRC Most	498,5	
5. KADLEC Jiří	MC SRC Most	459	
6. PUTZ Libor	SCRC–Praha 7	447,5	
F1/32 (31, 5) M ČR			
1. HORKÝ Vladimír	SRC Kyjov	50,5	
2. LAPČÁK Jozef	Styllex Košice	47	
3. KARLÍK Jiří	AC Praha 6	36,5	
4. REČEK Jaroslav	SRC Kyjov	31	
5. KOREC Josef	ESRT Praha	29	
6. POLEDNA František	SRC MK Olomouc	27,5	
ES/32 (39, 5) M ČR			
1. HORKÝ Vladimír	SRC Kyjov	58,5	
2. RADKOVIČ Michal	SRC Brno	52	
3. REČEK Jaroslav	SRC Kyjov	47	
4. KOREC Josef	ESRT Praha	33,5	
5. ŠVANDA Jaroslav	SRC Brno	27	
6. OKÁL Vlado	SRC Bratislava	18	
ES/24 (35, 4) M ČR			
1. HORKÝ Vladimír	SRC Kyjov	49	
2. REČEK Jaroslav	SRC Kyjov	38	
3. HÁJEK Josef	SRC Kyjov	26	
4. RADKOVIČ Michal	SRC Brno	24	
5. POLEDNA František	SRC MK Olomouc	18	
6. OKÁL Vlado	SRC Bratislava	15	
PR/32 (58, 5) M ČR			
1. ŠVANDA Jaroslav	SRC Brno	58,5	
2. KOREC Josef	ESRT Praha	34	
3. KARLÍK Jiří	AC Praha	33	
4. POLEDNA František	SRC MK Olomouc	26,5	
PR/24 (60, 5) M ČR			
1. HORKÝ Vladimír	SRC Kyjov	50	
2. ŠVANDA Jaroslav	SRC Brno	48	
3. REČEK Jaroslav	SRC Kyjov	41,5	
4. RADKOVIČ Michal	SRC Brno	36	
5. KOREC Josef	ESRT Praha	28	
6. HÁJEK Josef	SRC Kyjov	22,5	
G12 (68, 6) M ČR			
1. POKORNÝ Michal	MK Znojmo	59	
2. ŠVANDA Jaroslav	SRC Brno	59	
3. POLEDNA František	SRC MK Olomouc	48	
4. SCHEJBAL Tomáš	SRC MK Olomouc	41	
5. SCHEJBAL Rudolf	SRC MK Olomouc	29	
6. FUČÍK Leoš	MK Znojmo	23	
G27 (18, 3) M ČR			
1. HORKÝ Vladimír	SRC Kyjov	35	
2. REČEK Jaroslav	SRC Kyjov	35	
3. BENEŠ Zdeněk	AMDK Pízeň	32	
4. KASANICKÝ Jan	AMDK Pízeň	28	
5. HÁJEK Josef	SRC Kyjov	21	
6. MIČEK Jiří	SRC Zlín	9	
G7 (18, 3) M ČR			
1. REČEK Jaroslav	SRC Kyjov	40	
2. HORKÝ Vladimír	SRC Kyjov	33	
3. KASANICKÝ Jan	AMDK Pízeň	28	
4. HÁJEK Josef	SRC Kyjov	24	
5. BENEŠ Zdeněk	AMDK Pízeň	20	
6. MIČEK Jiří	SRC Zlín	17	

ZVÄZ MODELÁROV SLOVENSKA

Jak jsme uvedli v článku o celostátním vyhlášení úspěšných sportovců SMČR, zúčastnili se tohoto setkání také hosté ze Slovenska, kteří zde zastupovali obdobnou slovenskou organizaci – Zváz modelárov Slovenska (ZMoS). Přítomen byl PhDr. Miroslav Šulc (prezident slovenského svazu) a ing. Marián Jorík (generální sekretář svazu). Protože nás nedělí jazyková bariéra a naopak i přes státoprávní rozdělení nás spojují čilé modelářské styky, uvádíme v původním znění dvě zprávy od ing. Ladislava Virága.

(re)

Krajské konferencie ZMoS

Predsedníctvo Zväzu modelárov Slovenska na svojom zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 10. až 11. 1. 1997 v Tatranskej Lomnici, prijalo v súvislosti z novým územno-správnym usporiadaním Slovenskej republiky uznesenie o zvolaní krajských konferencií ZMoS. V priamej návaznosti na toto uznesenie sa v sobotu 22. 2. 1997 uskutočnila v Košiciach predmetná konferencia, ktorá na podklade prijatého rokovacieho poriadku vo svojom závere zvolila krajskú modelársku radu v tomto zložení: Predseda – Július Kollár (lodné modelárstvo), podpredseda – Boleslav Večera (raketové modelárstvo), členovia – ing. Ladislav Virág (letecké modelárstvo), Miroslav Ďurčov (automobilové modelárstvo), Jaro-

mir Šima (plastikové modelárstvo) a Ján Chromý (železničné modelárstvo).

Zberateľom do pozornosti!

Jubilejný 20. ročník železnično – modelárskej súťaže „KOŠICKÁ KOLAJ“ o ktorom sme čitateľov časopisu Modelár a Modely informovali (č. 1/97) je už za nami. Pre tých, ktorým sa z rôznych dôvodov nedostali do rúk pamätné korespondenčné listky k tomu

účelu vydané a opatrené osobitným razítkom (viď vzory) vyšiel dodatočne usporiadateľ súťaže v ústrety. Ďalší zájemcovia o pamätné listky sa môžu prihlásiť na adrese: Ján Chromý, Ludmanská 1, 040 01 Košice, pričom je nutné uviesť jednak typ listku („parný“ nebo „trakčnú“) ako aj počet. Cena listku mimo poštovného je 10 Sk.

L.V.

PhDr. Miroslav Šulc – prezident Zväzu modelárov Slovenska (na setkání v Hradci Králové).

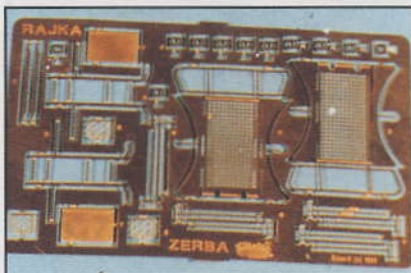
Pamětní korespondenční listky, které byly vydány k jubilejnímu 20. ročníku modelářské soutěže „KOŠICKÁ KOLAJ“.

NOVINKY pro Vás

Prodejní cena, udávaná u každého výrobku, je pouze přibližná, buď doporučená výrobcem, nebo zjištěná v jednom z obchodů, kde je výrobek k dostání. Obchodníci, kteří mají zájem o prodej představovaných výrobků, zjistí přesné podmínky u výrobce nebo dodavatele, redakce s nimi není seznámena.

LEPTANÝ RÁMEČEK

pro model vozu Uacs/Raj v modelové velikosti H0 je určen pro dodělání a vylepšení detailů tohoto nákladního vagonu. Obsahuje ochozové plošiny, žebříčky, různá madla a další drobné díly, které nelze v tak jemném a podrobném provedení jinou technologií zhotovit.

Vyrábí: ZERBA, Praha

Prodává: ZERBA, Vodičkova 37, Praha 1
Cena: 25 Kč

MODELOVÁ AUTA WIKING (H0)

Více než 450 modelů má ve svém programu firma Wiking. Žhavou novinkou je Citroën ID 19 a třeba pivní sada v limitovaném provedení obsahující čtyři modely - Jaguar E, BMW 507, Austin Healey 3000, Triumph TR 3 - se speciálním potiskem a sklenkami na zlatavý mok. Na ilustračním snímku je model Chevrolet Corvette 1957.

Vyrábí: Wiking, Německo

Prodává: ZERBA, Budějovické náměstí 64, Praha 4

Cena: 95 Kč až 1250 Kč (dle typu)

Hasičský vůz MERCEDES BENZ

Jde o zdařilý plechový sběratelský model mercedesky s výsuvným žebříkem. Model byl představen jako novinka v Norimberku 1997.

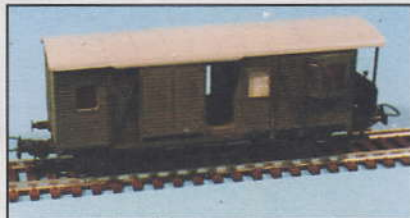
Potištěný plech je ve špičkové kvalitě a zajímavostí je také to, že výrobce využívá při zpracování modelu speciální technologii z roku 1947. Auto může být použito díky svému robustnímu provedení jako technická hračka (pohon setrvačnickem), pneumatiky z pryže, zdvih dvoudílného žebříku se dá ovládat pákovým mechanismem, délka modelu 210 mm. Výrobek je určen především na zahraniční trhy, kde jsou plechová auta současným šlágr, ale „Mercedes hasič“ jistě najde své příznivce i u nás.

Vyrábí: KOVAP, Nový Hrádek

Prodává: ZERBA, Vodičkova 37, Praha 1

Cena: 420 Kč

Služební vůz Ds

pro osobní i nákladní vlaky, který byl vyráběn v letech 1948 až 1955. Detailně provedená skříň i podvozek (Vacek) z plastické hmoty, hrotově uložená dvojkoli. Určení pro velikost H0. Na snímku je tzv. master model, zatím bez potisku.

Vyrábí: PRAGOMODEL, Praha

Prodává: PRAGOMODEL, Klimentská 42, Praha 1

Cena: 350 Kč (předpokládaná cena)

PLNIDLO pro vteřinová lepidla

je dodáváno v lahvičce z netečného plastu obsahující 20 g plnidla. Používá se k kombinaci s velmi řídkým nebo řídkým kvanoakrylátovým lepidlem ke zpevnění a renovaci namáhaných částí konstrukcí modelů, pro vytváření a opravy závitových spojů nebo ke tmelení.

Vyrábí: HVP Modell, Praha

Prodává: HVP Modell, Křesomyslova 12, Praha 4 a ostatní modelářské prodejny
Cena: 91 Kč

CRI - CRI

RC polomaketa francouzského letadla na elektrický pohon. Celobalzárová stavebnice elektroletu je dodávána ve dvou verzích, bez potahu nebo s potahem fólií Oracover. Křídlo je konstrukční dvoudílné. Zajímavým konstrukčním prvkem je laminátový držák motorů a přídového kola podvozku vyrobený z jednoho kusu. Pohon obstarávají dva motory Speed 400 s přímým náhonem nebo s převodovkou 1 : 2,3. Napájení 7 až 8 článků 1 až 2 Ah. Rozpětí křídla s profilem E 205 je 1250 mm, délka 980 mm, letová hmotnost kolem 1260 g.

Vyrábí: JR MODELS, Brno

Prodává: JR MODELS, Veverí 109, Brno

Cena: 3800 Kč

PRVNÍ PÁRA 1997

V poslední době se čím dál více objevují při různých slavnostních příležitostech zvláštní vzpomínkové vlaky. Tak tomu bylo i v neděli 23. února, kdy si příznivci parní trakce připomněli, že je to již jedno a čtvrt století, které nás dělí od doby, kdy byl zahájen železniční provoz na trati Kladno - Kladno-Dubí. Na této trati projede v dnešní době kolem pětáctýřiceti vlaků denně směrem na Kralupy nad Vltavou. Zvláštní vlak byl vypraven z praž-

ského Hlavního nádraží přes Kladno do Dubí. Na kladenském nádraží přivítalo soupravu taženou lokomotivou 434.1100 - zapůjčenou z NTM - několik stovek lidí, kteří se pak svezli až do cílové stanice, kde byl připraven vzpomínkový program spojený s výstavou lokomotí.

Petr Kolmann

Foto: autor

Souprava tažená „párou“ 434.1100 vyjíždí z pražského Hlavního nádraží.

▲ Ještě dnes působí elegantním dojmem sportovní automobil ŠKODA 110 R Coupe. Model (modely) v přibližném měřítku 1 : 18 je modelářsky upraven z bovdenové hračky, kterou někdy před dvaceti lety vyráběla firma ITES. Karosérie i podvozek z plastické hmoty.

► Velmi elegantně vyhlíží také kabriolet ŠKODA 110 R. Takto byla kdysi škodovka upravována ve Velké Británii pro potřeby Škoda Teamu. Díky původnímu určení má i tento model zatáčecí přední nápravu.

► Že si škodovky vedou dobře i při závodech a soutěžích dal najevo tým V. Blahna – L. Hlávka, když s typem ŠKODA 130 RS Rallye dokázal zvítězit před dvaceti lety ve skupině A2 při "Rallye Monte Carlo 1977". Že je model na snímku proveden v tehdejší originální kamufláži týmu Škoda snad nemusím podotýkat.

Další dva snímky představují dva závodní speciály, které ovšem vycházejí ze základní verze Škoda 110 R Coupe.

▼ Speciálem byl i prototyp ŠKODA 130 RS A5 pro třídu A5, kde startovaly jakési siluety sériových vozů. Tento typ (Š 738) se objevil na okruhu v Mostě v roce 1978. Ve své nejlepší úpravě byl vybaven pětistupňovou převodovkou a celohlínikovým šestnáctiventilovým dvoulitrovým motorem Škoda.

HISTORIE na KOLECH

Ve stále rubrice HISTORIE NA KOLECH, která navazuje na tradiční rubriku z časopisu Modely, vám představujeme různá vozidla (ať už skutečná či modely), která dnes už patří k historii. V dnešním čísle si představíme modely škodovek, které nám ke zveřejnění poslal pan Pavel Kiliánek z Prahy.

LP

Foto: P. Kiliánek

▲ ŠKODA 200 RS byl speciál skupiny B5 (1974). Tento typ se zúčastňoval soutěží pouze v absolutním hodnocení, protože tato skupina nebyla při soutěžích samostatně vypisována. Existovalo i provedení 180 RS, oba dva typy byly osazeny motorem Š 720, motor silnější verze měl objem 1997 cm³, stoosmdesátka měla objem 1771 cm³ (u obou typů byla použita pětistupňová převodovka Porsche, motory byly vybaveny dvěma dvojitými karburátory Weber 45 DCOE 2 s čističem vzduchu). Maximální rychlost překračovala 210 km/h.

Foto: M. Knaibl, ing. M. V. Koller, ing. P. Hradecký,
J. Navrátil, M. Houš

▼ Nepřilíš často na této stránce zveřejňujeme snímky skutečných vozidel. Tímto barevným snímkem obojživelného vozidla Weasel (při oslavách v Normadii 1994) vás chceme upozornit na druhé pokračování článku o speciálních vojenských vozidlech (na straně 28).

▲ Opravdu jako skutečný závodník vyhlíží tento model. Však také FERRARI 312 PB – 1972 od firmy FINE ART MODELS z USA je propracován do všech detailů včetně dvanáctiválcového motoru, a lépe než model by mu příslušel název zmenšený automobil. Je zhotoven v měřítku 1 : 3, k pohonu slouží funkční dvanáctiválec o objemu 100 cm³ a výkonu 6 kW, model o hmotnosti 60 kg je vybaven pětirychlostní převodovkou se zpátečkou. Fotografován na veletrhu v Norimberku 1997.

▼ Luděk Holan má ve svém arzenálu také RC model tanku Leopard 1A4, který si pro sebe upravil a vylepšil z původního modelu firmy Tamiya. Tank v měřítku 1 : 16 jezdí vpřed, vzad, zatačí, otáčí věži a střílí (náboje do startovací pistole).

▲ Model říčního člunu Šumava si postavil (podle plánu z Modeláře 7/1990) ing. Petr Hradecký z klubu LMK Mikulovice u Jeseníku. Model si vylepšil podle svých možností, a tak nyní člun pohání elektromotor Speed 400 s převodem na hřídel lodního šroubu (ca 1:3), lodní trup je potažen překližkou tl. 1 mm, paluba překližkou a dýhou. RC soupravou je ovládáno kormidlo a motor (rychlost, jízda vpřed a vzad).

▼ Velmi pěkná Catalina PBV – 5A M. Houšky z Oseka u Rokycan. Model má křídlo (polystyren, dýha) o rozpětí 2430 mm, laminátový trup o délce 1510 mm a letovou hmotnost 8 kg. Se dvěma motory OS MAX o objemu 6,5 cm³ má velkou rezervu výkonu.

▲ České reprezentační družstvo, které létalo na ME F3A 1996 v Krnově. Zleva Libor Weissbrod, Milan Volejník a Karel Weissbrod. L. a K. Weissbrodovi létali s modely Stephens Arco o rozpětí 1980 mm, ve kterých měli motory Webra 120 S a Thunder Tiger 120. M. Volejník s modelem Liberation o rozpětí 1920 mm a motorem OS FS 120.

